

**T.C.
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**İLKÖĞRETİM 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
DERSİ'NİN ATATÜRKÇÜLÜK ÜNİTESİNİN İŞLENİŞİNDE KARŞILAŞILAN
SORUNLARIN ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ
(AYDIN ÖRNEĞİ)**

ŞAFAK KAHRAMANOĞLU

MANİSA

2014

**T.C.
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**İLKÖĞRETİM 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
DERSİ'NİN ATATÜRKÇÜLÜK ÜNİTESİNİN İŞLENİŞİNDE KARŞILAŞILAN
SORUNLARIN ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ
(AYDIN ÖRNEĞİ)**

ŞAFAK KAHRAMANOĞLU

DANIŞMAN

DOÇ. DR. CELAL METİN

MANİSA

2014

ÖZET

Bu çalışma, ilköğretim 8.sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaşılan sorunların öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre belirlenmesini ve bu sorunlara çözüm üretilmesini amaçlamaktadır.

Araştırmanın örneklem seçimi olarak Aydın il merkezinde eğitim vermekte olan 20 okuldan toplam 690 öğrenci ve 36 Sosyal Bilgiler öğretmeni çalışma kapsamı içinde yer almaktadır. Çalışma 2012–2013 Bahar döneminde uygulanmıştır. İlköğretim 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Atatürkçülük ünitesinde öğretmen ve öğrencilerin problemlerini belirlemek için öğrencilere ve öğretmenlere birer tutum anketi uygulanmıştır.

Veriler elde edildikten sonra sonuçlar Sosyal Bilgiler dersinin devamı niteliğinde olan T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaşılan sorunların çözümüne katkıda bulunması açısından değerlendirilmiştir.

Anket ve literatürden elde edilen verilerden çıkarılan öneriler, çalışmanın sonucunda verilmiştir. Soruların değerlendirilmesinde SPSS 20 istatistik programı kullanılmıştır. Anket uygulamaları ve literatür taramaları sonucunda bu ünitenin işlenişinde karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin öneriler sunulmaya çalışılmıştır.

Araştırma sonucunda İlköğretim 8.sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaşılan sorunlarda öğrencilerin, öğretmenlerin derste yeteri kadar dersi ilgi çekici hale getirmediklerini ve dersi anlamalarında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin öğrenci ailelerinden kaynaklı, öğrencilerin olumsuz tutumlarının oluşu ve ders saatinin az olmasından dolayı yeteri kadar verim alamadıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük, Atatürkçülük, Atatürk İlkeleri

ABSTRACT

This study aims to determine the teachers' and students' thought about the problems that they face to while they are working up the unit "Kemalism" in "The Principles and Revolutions of Atatürk" lesson at 8th grade of primary school. This study includes 690 students and 36 social studies teachers in 20 schools in the centre of Aydın. It was carried out during 2012–2013/spring term. A questionnaire was applied to the students and teachers during the unit of "Kemalism" in "the Principles and Revolutions of Atatürk" lesson to point out the problems about it.

After gaining the datum, the results were evaluated to contribute the solutions of the problems which the students and teachers encounter while working up the unit of "Kemalism" in "the Principles and Revolutions of Atatürk" lesson which has the characteristic of being continuation of social studies lesson.

The suggestions extracted from the datum which were the results of the questionnaire and literature has given at the end of the study. In assesment of the questions, the SPSS Statistical Programme was used. As a result of the questionnaire applications and literature studies, suggestions regarding the solutions of the problems that were faced to while working up the unit were tired to be indicated.

Key Words: Turkish Republic Revolution History and Kemalism, Kemalism, Atatürk's Principles.

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nin Atatürkçülük Ünitesinin İşlenişinde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Aydın Örneği)” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

05/02/2014

Adı Soyadı

Şafak KAHRAMANOĞLU

TEZ SAVUNMA TUTANAĞI

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 31.01.2014 tarih ve 3/10 sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Lisans Üstü Öğretim Yönetmeliği'nin 24. Maddesi gereğince Enstitümüz İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak KAHRAMANOĞLU'nun "İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Atatürkçülük Ünitesinin İşlenişinde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Aydın Örneği)" konulu tezi incelenmiş ve aday 05.02.2014 tarihinde saat 14:00'de jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 90 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna	☒	<u>OY BİRLİĞİ</u>	☒
DÜZELTME yapılmasına *	☐	<u>OY ÇOKLUĞU</u>	☐
RED edilmesine **		ile karar verilmiştir.	

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir.

** Bu halde adayın kaydı silinir.

BAŞKAN

Doç. Dr. Celal METİN
(Danışman)

ÜYE

Doç. Dr. Serap TABAK

(Eğitim Bilimleri)

ÜYE

Yrd. Doç. Dr. Murat AKYILDIZ

Evet Havir

*** Tez, burs, ödül veya Teşvik prog. (Tüba, Fulbright vb.) aday olabilir

Tez, mutlaka basılmalıdır

Tez, mevcut haliyle basılmalıdır

Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.

Tez, başını gereksizdir.

ÖNSÖZ

19 Mayıs 1919’da başlayan mücadelenin ilk safhası 29 Ekim 1923’te cumhuriyetin ilan edilmesiyle bitmiştir. Mustafa Kemal ATATÜRK, Osmanlı Devletinin son 200 yıllık çöküşünden yola çıkarak Türk milletinin asıl meşruiyetinin cumhuriyet olduğunu dile getirmiştir. Bunun gerekçesi olarak Türk milletinin hak ettiği, özlemini duyduğu yönetim biçimi olan cumhuriyeti ilan etmiştir. Türk milletinin özgürlüğüne düşkün, çalışkan, zeki, yardımlaşmayı seven, vatanına ve milletine sadık bir millet olduğunu her seferinde dile getirmiştir. Bu özelliklerini toplumun her yerinde görebilmek için ülkenin içerisinde çağdaş bir yönetimin olması gerektiğini ifade etmiştir.

Türkiye Cumhuriyetini kuruluşunda meydana gelen değişimlerin nedenleri ve önemi maalesef günümüzde Türk genci tarafından tam olarak özümselememiştir. Bunun sebebi ise Türk eğitim sisteminin günümüze kadar gelen dalgalanmalarıdır. Tarihini tam ve doğru şekilde bilmeyen milletlerin ömürleri her zaman kısa olmuştur. Bugünü yaşayıp geleceğe umutla bakabilmek için geçmişimizden dersler almamız gerekmektedir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amacı da budur. Geçmişten ders alıp gelecek için planlar yapabilmek.

Bu çalışma “İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Atatürkçülük Ünitesinin İşlenişinde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” amacıyla yapılmıştır.

Çalışma süresince görüş ve fikirleriyle rehberlik eden danışman hocam Sayın Doç. Dr. Celal METİN’e, istatistiksel analiz aşamasında zamanını ayıran Sayın Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman İLĞAN’a, Yüksek lisans eğitimim boyunca manevi desteğini esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Serap TABAK’A, özel olarak lisans ve yüksek lisans eğitimim süresinde bana her türlü maddi ve manevi desteği sağlayan Sayın Öğr. Gör. Ali ALTINER ve Sayın Öğr. Gör. Resul ATTİLA’ya teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca hayatım her aşamasında olduğu gibi, tezin hazırlanış aşamasında destek ve sabrını esirmeyen değerli eşime, büyük özverileriyle beni bugünlere getiren aileme sonsuz şükranlarımı sunarım.

Şafak KAHRAMANOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
TEZ SAVUNMA TUTANAĞI	IV
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VI
KISALTMALAR CETVELİ	IX
TABLolar LİSTESİ	X
1.BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. ATATÜRKÇÜLÜK VE ÖNEMİ	1
1.2. T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ'NİN TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNDEKİ YERİ	5
1.2.1. Türkiye'de Tarih Öğretiminin Amaçları	6
1.3. ATATÜRKÇÜLÜK VE ATATÜRK İLKELERİ	7
1.3.1. Temel İlkeler	8
1.3.2. Bütünleyici ilkeler:	18
1.4. 1739 SAYILI KANUNA GÖRE 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNİN GENEL AMAÇLARI	24
1.5. 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR	27

1.6. PROBLEM CÜMLESİ -----	33
1.7. ALT PROBLEMLER -----	33
1.7.1. Öğretmen Anketi İçin Alt Problemler-----	33
1.7.2. Öğrenci Anketi İçin Alt problemler -----	33
1.8. ARAŞTIRMANIN AMACI-----	34
1.9. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ-----	34
1.10. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI-----	35
1.11. SINIRLILIKLAR-----	36
1.12. TANIMLAR-----	36
1.13. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR -----	37
II. BÖLÜM -----	45
YÖNTEM-----	45
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ -----	45
2.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ-----	45
2.3. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ -----	45
2.4. VERİ TOPLAMA ARACI -----	46
2.5. GÜVENİRLİK -----	48
2.6. GEÇERLİK-----	49
2.7. VERİLERİN ANALİZİNDE KULLANILAN İSTATİKSEL TEKNİKLER -----	49
III. BÖLÜM -----	50
BULGULAR VE YORUM -----	50
3.1. ÖĞRETMEN ANKETİ-----	50

3.2. ÖĞRENCİ ANKETİ -----	114
IV. BÖLÜM -----	124
SONUÇ VE ÖNERİLER -----	124
4.1. SONUÇ -----	124
4.1.1. Öğretmen Anket Sonuçları-----	124
4.1.2. Öğrenci Anket Sonuçları-----	131
4.2. ÖNERİLER-----	132
4.2.1. Öğretmen Problemlerinin Çözümüne Öneriler -----	132
4.2.2. Öğrenci Problemlerinin Çözümüne Öneriler-----	134
KAYNAKÇA-----	137
EKLER-----	142

KISALTMALAR CETVELİ

Çev. : Çeviren

Der. : Derleyen

f. : Frekans

F. : Varyans

İ.Ö.O :İlköğretim Okulu

KO. : Kareler Ortalaması

KT. : Kareler Toplamı

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

P. : Anlamlılık

s. : Sayfa

SPSS : Statistical Package for the Social Scienses
(Sosyal Bilimler İstatistik Paket Programı)

SS : Standart Sapma

X : Aritmetik Ortalama

TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi

T.C. :Türkiye Cumhuriyeti

TTK : Türk Tarih Kurumu

TABLolar LİSTESİ

- Tablo 1:** 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kazanım tablosu27
- Tablo 2:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları metot ve teknikler
.....50
- Tablo 3:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları yöntemlerin cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.....54
- Tablo 4:** Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklere ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.....55
- Tablo 5:** Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklere ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları.....57
- Tablo 6:** Öğretmenlerin mezun oldukları okul türünü göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklere ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları59
- Tablo 7:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesi ile ilgili öğretim materyallerini kullanma sıklığına yönelik frekans-yüzde tablosu61
- Tablo 8:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları materyalleri kullanma sıklıklarının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları63
- Tablo 9:** Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları64
- Tablo 10:** Öğretmenlerin branşları ile Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları66

- Tablo 11:**Öğretmenlerin mezun oldukları veya olacakları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları68
- Tablo 12:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaşılan problemlerin sıklığına ilişkin frekans ve yüzde tablosu70
- Tablo 13:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları71
- Tablo 14:** Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları72
- Tablo 15:** Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları73
- Tablo 16:** Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları74
- Tablo 17:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına ilişkin frekans ve yüzde tablosu75
- Tablo 18:** Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımı76
- Tablo 19:** Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları77

- Tablo 20:** Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları78
- Tablo 21:** Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları79
- Tablo 22:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutunda karşılaştıkları problemlere yönelik frekans-yüzde tablosu80
- Tablo 23:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları82
- Tablo 24:** Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları83
- Tablo 25:** Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları84
- Tablo 26:** Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları85
- Tablo 27:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik frekans-yüzde tablosu86
- Tablo 28:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları87

- Tablo 29:** Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları87
- Tablo 30:** Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları88
- Tablo 31:** Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları89
- Tablo 32:** Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaşılan problemlerin sıklığına ilişkin frekans-yüzde tablosu90
- Tablo 33:** Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları91
- Tablo 34:** Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları91
- Tablo 35:** Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları92
- Tablo 36:** Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları94

Tablo 37: Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutundaki problemlerin sıklığına ilişkin frekans-yüzde tablosu	95
Tablo 38: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları	96
Tablo 39: Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	96
Tablo 40: Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	98
Tablo 41: Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	98
Tablo 42: Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına ilişkin frekans-yüzde tablosu	100
Tablo 43: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları ..	104
Tablo 44: Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	105
Tablo 45: Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	107

- Tablo 46:** Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları110
- Tablo 47:** Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi Atatürkçülük dönemi ünitesinde karşılaşılan problemlere yönelik görüşlerine ilişkin tutumlarının frekans ve yüzde oranları114
- Tablo 48:** Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t- testi sonuçları119
- Tablo 49:** Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının ailelerinin aylık gelirlerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları119
- Tablo 50:** Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının annelerinin eğitim düzeylerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları120
- Tablo 51:** Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının babalarının eğitim düzeylerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları121
- Tablo 52:** Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının annelerinin mesleklerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları122
- Tablo 53:** Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının babalarının mesleklerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları123

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. ATATÜRKÇÜLÜK VE ÖNEMİ

Yapılan araştırmalarda Atatürkçülük ile ilgili birçok kaynakta birbirine benzer tanımların olduğunu görmekteyiz. Buna göre Atatürkçülük, “Atatürk’ten çıkan ve onunla gelişen fikirler ve olaylar bütünü”; “Türkiye’nin gerçeklerinden doğmuş, sistemleştirilmiş fikirler” “Türkiye’nin çağdaş medeniyet seviyesine erişmesini, Atatürk’ün başlattığı devrimlerin sürdürülmesine bağlayan ve şart gören yol”; “Mustafa Kemal Atatürk’ün bir tür doktrin ve ideoloji olarak değerlendirilen, ancak kuramsal temellerden çok, uygulamalara bakılarak ortaya konulmaya çalışılan görüş, düşünce ve davranışlarına verilen genel ad” olarak açıklanmaktadır. (Aşgın 2002:422)

Türk Dil Kurumu Sözlüğünde Atatürkçülük, “Atatürk’ün düşünce ve uygulamalarından kaynaklanan; Türk Devleti’nin bağımsızlık ve bütünlüğünü, milli egemenliği, kişi özgürlüğünü, çağdaş olmayı amaçlayan; akla, bilime ve gerçeğe dayanan, evrensel ağırlıklı, geleceğe yönelik, birbiri ile uyumlu amaçlar, uygulamalar ve ilkeler bütünü” olarak tanımlanmaktadır.

“Türk Milletinin tam bağımsızlığa, huzur ve refaha sahip olması, devletin millet egemenliği esasına dayandırılması, aklın ve ilmin rehberliğinde Türk Kültürünün çağdaş uygarlık düzeyi üzerine çıkarılması amacı ile temel esasları Atatürk tarafından belirlenen devlet hayatına, fikir hayatına, ekonomik hayata ve toplumun temel müesseselerine ilişkin fikirlere ve ilkelere Atatürkçülük denir.” (Aşgın:2012:422)

Türk milletinin bugün ve gelecekte tam bağımsızlığa, huzur ve refaha sahip olması, devletin rehberliğinde Türk kültürünün çağdaş uygarlık düzeyi üzerine çıkarılması amacı ile temel esasları yine Atatürk tarafından belirtilen devlet, fikir ve ekonomik hayata, toplumun temel müesseselerine ilişkin gerçekçi fikirlere ve ilkelere denir.

Atatürkçülük bir bütündür. Atatürk ilke ve inkılâpları ayrı ayrı değerlendirilemez. Onları, bir bütünü oluşturan unsurlar olarak anlamak ve değerlendirmek gerekir. Atatürk ilkelerinin ve inkılâplarının, Atatürkçülükte birbirinden daha az önemli olması diye bir şey düşünülemez.

Atatürkçülük, devlet yönetiminde millet egemenliğini esas almakta, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu savunmaktadır. Atatürkçülük, aklın ve bilimin rehberliğinde Türk kültürünün çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarılmasını esas almaktadır.

Genel Kurmay Başkanlığının internet sitesinde Atatürkçülük ile ilgili şunlar yazmaktadır. “Atatürkçülük, Türk ulusunun ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden çıkmış ulusal bir ideolojidir. Temelindeki insanlığın binlerce yıl işlediği yüksek değerler vasıtasıyla ilerlemeye ve yeniliğe açıktır. Vatani parçalanmaktan kurtaran ve yıkıntılar üzerinde onurlu bir ulusal devleti yükselten işte bu ideolojidir.”

Eğer, Atatürkçülüğün bir tanımını yapacak olursak;

Türkiye’de siyasi ve ideolojik bir bağımsızlık anlayışından hareketle, temeli laiklik ve demokrasi olan, bilim ve aklın ağır bastığı bir toplum yaratmak ve bu yoldan Türk ulusuna Batı Medeniyeti içinde sosyal ve tarihî kişiliğini kaybetmeden hak ettiği yeri kazandırmak ülküsü, felsefesi ve çabası Atatürkçülük olarak tanımlanabilir.

Yukarıda sözü edilen, “Atatürkçülük, sürekli dönüşüm ve gelişim halinde halka mal olan bu aydınlanma iradesinin adıdır” şeklindeki yaklaşım Atatürkçü Düşünce Sisteminin dinamik, kendini zamana ve koşullara göre yenileyebilen özelliğini ortaya koymaktadır Atatürkçülüğü ortaya koyan tanımların ortak yönü, uluslaşma ve laikleşme amacının belirtilmesidir. Çok rahat olarak diyebiliriz ki, uluslaşma ve laikleşme Atatürk devrimlerinin ortak paydasıdır. Diğer devrimlerden ve kendisinden önce Türk tarihinde yapılan batılılaşma hareketlerinden farklı olan yönü laikleşme ve uluslaşmayı amaçlamasıdır. Başarılı olmasının ardındaki neden de budur.

Atatürk, Türk Devrimi konusunda şunları söylemektedir:(Gökçen, 2002 S:117-118)

“Türk Devrimi nedir? Bu devrim, kelimenin ilk bakışta ima ettiği ihtilal anlamından başka, ondan daha geniş bir değişikliği ifade etmektedir. Millettin varlığını devam ettirmesi için kişiler arasında düşündüğü ortak bağ, yüzyıllardan beri gelen şekil ve esasını değiştirmiş, yani, millet, dinî ve mezhebi bağlantı yerine, Türk Milleti bağıyla kişilerini toplamıştır.”(Gökçen, 2002 S:117-118)

“Sonuç olarak, millet; saydığım değişiklik ve devrimlerin tabii ve zorunlu gereği olarak toplum idaresinin ve bütün kanunlarının ancak dünyaya ait ihtiyaçlardan doğmuş ve ihtiyacın değişme ve gelişmesiyle devamlı olarak değişme ve gelişmesi esas olan dünyaya ait bir zihniyeti, hayatı boyunca devam edecek bir idare saymıştır.”

Bu sözler, Atatürk Devrimi'nin, statik değil, dinamik bir nitelik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Türk Devrimi'nin temel hedefi çağdaşlaşma olduğuna göre, Atatürkçü Düşünce Sisteminde Devrimcilik İlkesi sadece yapılan devrimleri korumakla, aklın, bilimin ve ileri teknolojinin yol göstericiliğine dayalı atılımlarla çağdaşlaşmaya yönelmeyi gerektirir.(Gökçen, 2002 S:118)

Sabiha GÖKÇEN de Atatürk'ün şu sözlerini nakleder:

“Doktrinler konusuna gelince; ben asla doktrin istemem. Doktrinler insanları ve kitleleri bir noktada dondurup bırakırlar; şartlandırırılar. Birtakım kırılması son derece güç kalıplar içine sokarlar. Bu nedenle diyorum ki doktrin istemem, donar kalırız. Biz yürüyüş halindeyiz. Devamlı yürüyecek, devamlı gelişecek, devamlı mutluluklar arayıp bulacağız. Türk Ulusu buna layıktır.”(Gökçen, 2002 S:117)

Tüm bu açıklamalar, Atatürk Devrimi'nin, Atatürkçülüğün ya da Atatürkçü Düşünce Sisteminin dinamik, kendisini yenileyen, çağın getirdiği koşulların gerisinde kalmayacak bir nitelik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Bu tanımlardaki en önemli ortak noktalar, Atatürkçülük kavramının o büyük insandan kaynağını aldığı, Türk ulusunun gerçeklerinden ve gereksinimlerinden doğduğu, Türk ulusunu çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmayı amaçlayan ilkelerden oluştuğudur.

ATATÜRK Türkiye Cumhuriyetinin mutlak bir değişim içerisinde girmesi gerektiğini biliyordu. Bunun için toplumu meydana getiren en temel nokta olan kültüre çok hassas yaklaşmıştır. Atatürk'ün tarihte adını Uygurlardan alan günümüze kadar değişerek gelen uygarlığa önem vermiştir. (Açıköğretim İnkılap Tar. II 2002,S:55-60)

Atatürk kültürün “ Ekonomik, Devlet ve Hukuk, Ahlak ve Din, Bilim ve Sanat” öğelerinde değişiklik yapılmasının kaçınılmaz olduğunu biliyordu. Bundan dolayı Atatürk değişimleri gerçekleştirmek için kültürün bu temel 4 öğesini çok iyi işlemiş ve Türk toplumunda bu öğelerin yeniden doğmasını sağlamıştır. (Açıköğretim İnkılap Tar. II 2002,S:55-60)

Atatürk'ün yaptığı devrimlerin özünde kültür öğelerinin hızla değiştirilmesi yatmaktadır. Atatürk devrimin amacına ulaşmada; bir anda kültür öğelerini değiştirmemiş aksine birini kullanarak diğesinde değişiklik yapmıştır. Çünkü toplumda, devrimin gerekli olduğunu anlayacak bir mekanizmayı işleten öğenin değiştirilmesi mümkün değildir. Atatürk de bildiği için hedefe ulaşmada Türk toplumuna uygun kültür öğelerini yorumlayarak yeniden oluşturmuştur. Ancak Türk toplumunun ahlak değerlerine hiçbir zaman dokunmamıştır.

Bir ulusun, Türk ulusunun yaratılması ve çağdaş uygarlık seviyesine çıkarılması ve ümmet toplumundan, laik, demokratik ulus toplumuna dönüşümü sağlayan Atatürk İlkelerinin Atatürk'ün belirttiği sıra içinde değerlendirmeye alınması gerekmektedir. Son derece hassas bir dengeyle birbirine bağlı olan ilkeler 1924 Anayasasının ikinci maddesi, sonra da 1937 Anayasasının birinci maddesinde şöyle yer almışlardır:

- Cumhuriyetçilik
- Milliyetçilik
- Halkçılık
- Laiklik
- Devletçilik
- İnkılapçılık

Özetleyecek olursak Atatürk'ün gerçekleştirdiği çağdaşlaşma olayı, bir batı taklitçiliği veya Avrupa'ya benzeme özentisi değildir. Bu, ülkenin jeopolitik

konumunun ve geçirmiş olduğu tarihi sürecin Türkiye'ye çizmiş olduğu yoldur. Bu, yüzyıllarca bağımsız yaşamış, köklü devlet geleneği olan bir milletin değişen ve gelişen dünyada hak ettiği yeri alması ve onu muhafaza etmesi davasıdır.

Atatürk, çağdaş medeniyete geçişi, Türkiye için bir ölüm kalım meselesi olarak algılamış, çağdaşlaşmada eski denemelerin ve kendi gözlemlerinin ışığında farklı bir metot uygulamıştır. Ona göre çağdaş medeniyetin ortağı olmak, bu medeniyetin bir bütün olarak alınmasıyla mümkündür. Çünkü daha önce askerlik ve eğitim başta olmak üzere çeşitli alanlarda yapılan iyileştirmeler, tek tek yapılan düzenlemeler, topluma taze kan vermeye yeterli olmamış ve devleti kurtaramamıştır.

Atatürk'e göre çağdaşlaşmanın tek yolu vardır. O da çağa hâkim, damgasını vuran ve rakipsiz olan batı medeniyetinin ilmî kültürünü, teknolojisi ile birlikte top yekûn olarak kendi kültürümüzle yoğurmaktır. Bunu gerçekleştirmek için de ilim ve fenni rehber edinmek yeterlidir, görüşünü esas olarak benimsemiştir.(Açıköğretim İnkılap Tar. II,2012 sayfa: 68-69)

1.2. T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ'NİN TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNDEKİ YERİ

Milli eğitim sistemimizde Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nin öğretimi cumhuriyetin ilanından günümüze kadar bir takım aşamalardan geçmiştir. Bu aşamaların en önemlilerinden birisi Atatürk'ün Türk Tarih Kurumuna verdiği emirle tarih araştırmaları farklı bir boyut kazanmıştır. Milli mücadeleden çıkmış bir milletin tarihinden alacağı derslerin önemini genç nesle aktarabilmenin yolu ancak bu dersin öğretimiyle gerçekleşebileceğini bilen Atatürk tarih öğrenmenin yanında tarih öğretmenin önemli olduğunu dile getirmiştir. Günümüzde milli eğitim sistemimizde tarih öğretime verilen önem neticesinde her öğretim kurumunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi zorunlu bir ders olarak okutulmaktadır.

1.2.1. Türkiye’de Tarih Öğretiminin Amaçları

Tarih, geçmişteki olayların ilmidir. Bugün karşılaştığımız problemlerin hepsi geçmişte yaşanan olayların sonucudur. Bundan dolayı karşılaşılan problemlerin doğru ve gerçekçi bir biçimde anlaşılabilmesi için geçmiş olaylarla ilişkilerinin tespiti; bu tespit yapıldıktan sonra yorumlanması ve günümüze yansıyan etkilerinin gösterilmesi gerekir. İşte bu önemli görevi tarih ilmi yapar. Tarih öğretiminin sağlayabileceği faydaların ışığında, tarih öğretiminin amaçlarını incelemek gerekir. Ancak bu amaçlar incelenmeden önce amaçların genel özelliklerini gözden geçirmek yararlı olacaktır.

Amaçlar denilince genellikle, bilişsel alana, yani bilgiye yönelik alanlar akla gelir. Oysa bir alanın öğretiminde, duygular, tutumlar ve beceriler de önemli yer tutar. Düşünme, duyma ve yapma birbirinden ayrılmaz boyutlardadır. Bu nedenle bir konunun öğretilmesinde bilgilerin, duyguların ve becerilerin birlikte düşünülmesi ve ele alınması gereklidir. Ayrıca, çeşitli kaynaklarda verilen amaçlar, öneriler olarak ele alınıp belli bir dönem ve belli bir sınıf kümesi için özel amaçlar geliştirilmelidir. Bu yapılırken her sınıfı oluşturan öğrencilerin ihtiyaç, ilgi ve yetenekleri göz önünde tutulmalıdır (Paykoç, 1991:30).

Genelde sosyal bilimlerin bir dalı olarak tarih öğretiminin barışı sağlamada rolünün büyük olduğuna inanılmaktadır. Barışın yanı sıra, öteki insanlara karşı saygı ve anlayış geliştirmede de tarih öğretiminden yararlanılmaktadır. Ayrıca uluslararası dayanışmanın geliştirmesi ve belli bir ulusun üyesi olarak yurttaşlık becerileri ile değerlerinin geliştirilmesinde tarih öğretimi katkıları sağlamaktadır. (MEB Tebliğler Dergisi, 1987:83–84)

Yeryüzünde imparatorlukların yıkılıp yerlerine Milli devletlerin almasıyla birlikte gelişen tarihe, milli bakış açıysa yaklaşma anlayışı, Tanzimat sonrası Türk tarihçiliğini de etkilemiş, bu etkileniş ile birlikte gelişen milli tarih yaklaşımı ancak Osmanlı’nın son yıllarında aydın kadronun düşüncelerinde yer etmeye başlamıştır. Fakat tarihin sistemli bir şekilde uygulanan politikalara destek olarak kullanılması ve eğitim sistemi içerisinde bir dayanak oluşturması, cumhuriyet döneminde takip edilmeye başlanmış olan Türk Tarih Tezi, bizzat Atatürk tarafından planlanarak uygulamaya konulan milli

çağdaşlaşma anlayışı çerçevesinde, tarih derslerinin niteliğini muhtevasını etkilemiştir (Yılmaz, 2004:4).

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında siyasi tarihi, sosyal ve kültürel problemlerin yönlendirmesi ve Osmanlı'dan cumhuriyete geçişin doğurduğu zorunlulukların doğal sonucu olarak tarih öğretimi, Avrupa merkezli milli bir yaklaşımla aynı doğrultuda planlanmış ve bunun için eğitime yönelen tarih, rejimin siyasal niteliğini, tarih öğretimi ve eğitimi çerçevesinde üstlenerek İnkılâp Tarihi adı ile Türk eğitim tarihindeki yerini almıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin değerlerini çocuklarımıza ve gençlerimize benimsetmekte en önemli görevi Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin amaçları yerine getirmektedir. Bunun en iyi şekilde gerçekleşmesini sağlamak için dersin en çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerine uygun olarak işlenmesi gerekir. Ancak Safran'a (2004:3) göre, "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" diyen Atatürk'ün bizzat kendisinin ihdas ettiği Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersleri dogmatik verilmektedir. Öğrencilerde eleştirel düşünme, duygudaşlık, karar verme, demokratik tutum geliştirme, problem çözme becerilerini geliştirecek bir şekilde verilmemektedir, Atatürk dönemi olaylarının bilgileriyle öğrenciye yüklenilmektedir.

"Tarih öğretimi, genç nesillerin milli ruh yapılarını meydana getirmekle, onlara kendi geçmişlerinin, bütün kültür ve değerlerini öğretmekle, mensup oldukları milletin medeniyet âlemindeki rolünü ve payını belirtmektir. Dünya kütüphanelerinde bulunan eserlerin büyük kısmını tarih ve ona bağlı kitapların meydana getirdiğini göz önüne alacak olursak, tarihin milletler üzerindeki manevi tesirini kolayca anlamış oluruz. Bugün ise tarih yepyeni bir değer kazanmıştır. Avrupa Birliğini meydana getirmek isteyen milletler ilk iş olarak tarih öğretimini bu yola çevirmekle işe başlamıştır. Yani tarih milletler hayatında siyasi ve ideolojik tutumların en büyük destekçisi ve kanıtı olarak değerlendirilmektedir." (Yıldız, 1964: 90).

1.3. ATATÜRKÇÜLÜK VE ATATÜRK İLKELERİ

Atatürkçülük, Türkiye'nin gerçeklerinden doğmuş bir düşünce sistemidir. Türk milletinin iradesiyle oluşmuş, tarihi bir gelişmenin ürünüdür. Atatürkçülük, her şeyden

önce millete haklarını tanıma ve tanıtmadır; millet egemenliğinin ifadesidir. Atatürkçülük bir kurtuluştur, milletçe bağımsızlığa kavuşmadır.

Atatürkçülük, çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmadır, batılılaşmadır; bir diğer anlamda da modernleşmedir; hür düşüncüyü temsil eder, hürriyet ve demokrasi anlayışıdır.

Atatürkçülük, modern bir toplum hayatı yaşama demektir; laik bir düzen kurma, müspet bilim zihniyetiyle devleti yönetmedir. Bu iki anlamıyla Atatürkçülük, Türk toplumuna uygun sosyal ve siyasal kurumları kurma ve modern toplum olma demektir.(Aslan, 1998 S:307)

Talim Terbiye Kurulu Atatürkçülük ilkelerini “Temel İlkeler” ve “Bütünleyici İlkeler” olmak üzere iki grupta değerlendirmektedir.

I. Temel İlkeler:

Cumhuriyetçilik, Milliyetçilik, Halkçılık, Devletçilik, Laiklik, İnkılapçılık

II. Bütünleyici İlkeler:

Milli Egemenlik, Milli Bağımsızlık, Milli Birlik ve Beraberlik, “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh”, Çağdaşlaşma, Bilimsellik ve Akılcılık, İnsan ve İnsanlık Sevgisi.

Bu ilkeleri açıklayacak olursak;

1.3.1. Temel İlkeler

Cumhuriyetçilik:

“Batı dillerinde cumhuriyet republic şeklinde yazılarak ‘kamuya ait olan’ manasında kullanılmaktadır. Cumhuriyet; Arapça, halk, ahali, büyük kalabalık anlamına gelen cumhur kelimesinden gelmektedir. Cumhuriyet rejimlerinde egemenliğin kaynağı halktır. Cumhuriyet kavramı dar anlamda devlet başkanının belirli bir süre için, doğrudan veya dolaylı olarak halk tarafından seçilmesi esasına dayanmaktadır. Geniş anlamda ise cumhuriyet, halk idaresi demek olan demokrasiyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki her cumhuriyet demokratik değildir.”(Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:69-70).

Cumhuriyetin ilanından biraz geçmişe gidecek olursak 1808 Sened-i İttifak, 1839 Tanzimat Fermanı, 1876 Kanun-i Esasi ve Meşrutiyet monarşiyi sınırlandıran halkın yönetime katılmasını arttıran, demokrasi alanında yapılan gelişmelerdir. Ancak bu gelişmelerin hiçbirisi cumhuriyeti amaçlamamıştır.

“Cumhuriyet, devlet şekli olarak egemenliğin millete ait olmasını, hükümet şekli olarak seçim ilkesini esas almıştır. Diğer bir ifadeyle cumhuriyet yönetenlerin, yönetme yetkilerini yönetilenlerden belli süreler için aldığı bir rejimdir. Bu nedenle cumhuriyetle egemenlik düşüncesi arasında yakın bir ilişki vardır. Atatürk’e göre egemenlik mutlaka millete ait olmalıdır.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:70-71).

29 Ekim 1923’te “Türkiye Devleti’nin hükümet şekli cumhuriyettir” ifadesi anayasada yerini almıştır. Böylece Atatürk’ün “egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” düşüncesinden hareketle saltanat yönetimi terk edilerek milletin yönetime katılacağı bir rejim kurulmuştur. Bu özellik 1924, 1961 ve 1982 anayasalarında “Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir” şeklinde değiştirilerek cumhuriyet kavramına bir devlet şekli anlamı verilmiştir.

Cumhuriyetçilik Atatürk devrimleri arasında siyasi bir devrim niteliğindedir. Çok uluslu bir İmparatorluktan Türkiye ulus devletine geçiş gerçekleştirilmiş. Böylece modern Türkiye'nin ulusal kimliği kazandırılmıştır. Kemalizm Türkiye için yalnızca Cumhuriyet rejimini tanımaktadır. Atatürk bunun yolunu, kısaca halkın kendi kendisini idaresi, yani demokrasi demek olan cumhuriyet’te görmüştür.

Milliyetçilik:

Milliyetçilik ilkesini açıklamadan önce ilkenin kökenine inip millet kavramını açıklamakta fayda var. Ortak bağları olan insan topluluğuna millet denir. “Millet kavramı Fransız ihtilali ile dil ve soy birliğini kasteden bir kavram haline gelmiştir. Dil ve soy birliği olan topluluklar ayrı bir devlet kurma yolundaki gayretleriyle imparatorlukların birçoğunun dağılmasına sebep olmuşlardır. Milliyetçilik kavramı beraberinde demokrasi kavramını da gündeme getirmiştir. Milliyetçilik kavramı 19. yüzyıldan itibaren toplumların vazgeçemediği bir duygu ve inanç halini almıştır. Bu kavram her toplulukta kendi kültürleri etrafında ortaya çıkmıştır. Günümüzde millet

olarak tanımlanan toplulukları içine alan bir tarif yapmak güçtür. Fransız sosyolog Ernest Renan, “milleti aynı tarihe sahip olan ve beraber yaşama arzusu gösteren insan topluluğudur” şeklinde tarif etmiştir.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:72).

“Osmanlı Devleti, milliyetçilik düşüncesi karşısında devlete vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesi Osmanlı sayan Osmanlıcılık anlayışı ile karşılık vermeye çalıştı. İlk adım başarılı olmayınca 1880’li yıllarda İslamcılık gibi din birliğini öne çıkaran siyasetlerle farklılıkları bir arada yaşatmaya ve kaynaştırmaya çalıştı. Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde bu siyasetine devam etti. Fakat milliyetçilik duygusu karşısında toplulukları bir arada tutamadı. Gayrimüslimlerin bağımsızlık taleplerini önleyemedi. Bütün bu toplum birliğini sağlama çabalarının başarısız olduğu süreçte Osmanlı Devleti’nin esas unsuru olan Türkler arasında Türkçülük duyguları canlanmaya başladı. Türk dili, edebiyatı ve tarihi üzerine araştırmalar başladı. Rus idaresi altındaki Kazan’da doğup büyümüş ve Türk dünyasının bu coğrafyasındaki problemleri yakından görmüş, önemli bir fikir adamı olan Yusuf Akçura, Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türkçülük siyasetini inceleyerek, ilk iki düşüncenin yetersiz ve başarısız olduğunu, Türklerin de Türkçülük düşüncesiyle milli varlıklarını koruyabileceğini ileri sürdü. Sosyolog Ziya Gökalp, Türk Milliyetçiliğinin esaslarını ve ideolojisini ortaya koydu. Ziya Gökalp’in önerdiği çözüm bir kültürel Türkçülüktü. O, bir milletin oluşması için ırk, dil ve dinin yeterli olmadığını kültür, tarih ve kader birliğinin de önemli olduğunu vurgulamıştır.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:72)

Atatürk’ün milliyetçilik anlayışı, akılcı, çağdaş, uygar, ileriye dönük, demokratik, toparlayıcı, birleştirici, yüceltici, insancıl ve barışçıdır. Buna paralel olarak ırkçılığa karşıdır. Atatürk’ün isteğiyle yazılan “Türk Tarihinin Ana Hatları” kitabında millet tanımında ırkçılık dışlanmış, milletlerin ırkların bir karışımı olduğu, önemli olanın akıl ve ülkü birliği olduğu ifade edilmiştir.

Atatürk devrimleri ayrıca milliyetçi bir devrim idi. Bu milliyetçilik ırkçı bir yapıda değildir; yurtseverlikle sınırlıdır. Bu devrimin amacı, Türkiye Cumhuriyetinin bağımsızlığının korunması ve ayrıca cumhuriyetin siyasal yönden gelişmesidir. Bu milliyetçilik, tüm diğer ulusların bağımsızlık haklarına saygılıdır; sosyal içeriklidir; yalnızca emperyalizm karşıtı olmayıp, aynı zamanda gerek hanedan yönetimine, gerekse herhangi bir sınıfın Türk toplumunu yönetmesine de karşıdır ve nihayet bu

milliyetçilik Türk devletinin vatani ve halkı ile bölünmez bir bütün olduğu ilkesine inanmaktadır.

Atatürk dil, tarih ve millî kültürü her zaman devletin temeli saymıştır. Millî birliğin sağlanmasında önemli olan bu konuları yalnızca sözleriyle yapmamıştır. 1931 yılında Türk Tarih Kurumu ve 1932 yılında da Türk Dil Kurumunu kurarak bilim adamlarının bu konularda araştırmalar yapmasına sağlamıştır.

Halkçılık:

“Halkçılık, Millî Mücadele’yi yapan Türk milletinin zaferden sonra yönetime ortak edilmesi ve birlikte kalkınma çabasıdır. Halkçılık, siyasi, sosyal ekonomik ve kültürel alanlarda halka dayanmak anlamına gelir. Halkçılık anlayışında halk ayrı ayrı sınıflardan oluşmaz. Halk bir bütündür. Halk arasında yalnızca mesleklere dayanan iş bölümü vardır. Halk arasında sınıf çatışması ve ayrışma söz konusu değildir. Halkın yönetimi eşitliğe ve hukuka dayanır. Halk kendi geleceğini kendisi belirler, bireylerin veya zümrelerin ayrıcalıkları yoktur. Atatürk, Millî Mücadele’yi halka dayandırmıştır.”(Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:70-71).

“Atatürk’ün halkçılık anlayışı halkın refahının arttırılmasına ve sosyal düzenin korunmasına dayanmakla birlikte sosyal gruplar arasında iş bölümü ve dayanışmayı da esas almaktadır. Sınıf mücadelesinin önlenmesi için adaletli bir gelir dayanışmanın sağlanması, bütün vatandaşların çıkarlarının dengeli bir şekilde gözetilmesi sosyal bir devletin sorumluluğu olarak görülmektedir. Halkçılıktan amaç özgürlükçü demokrasi olduğu kadar sosyal düzenin salanmasıdır. Başkalarının özgürlüklerine zarar vermeyen, devletin birliği ve bütünlüğüne ters düşmeyen halkın kalkınma ve gelişmesini sağlayan bir sistemi hedeflemiştir.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:71-72).

Gerek içeriği gerekse hedefleri açısından bakıldığında, cumhuriyet devrimi ayrıca bir sosyal devrim niteliği de taşır. Bu devrim seçkin bir grup tarafından genel olarak halka yönelik bir biçimde gerçekleştirilmişti. Başta İsviçre Medeni Kanunu olmak üzere, Batı kanunlarının Türkiye’de uygulamaya konulmasıyla birlikte kadınların statüsünde köklü değişiklikler olmuş, 1934 yılında kabul edilen bir kanun ile kadınlar seçme ve seçilme hakkını almışlardır. Atatürk çeşitli ortamlarda, Türkiye’nin gerçek

yöneticilerinin köylüler olduğunu söylemiştir. Aslında bu durum Türkiye için bir gerçek olmaktan çok bir hedef niteliğindedir. Halkçılık ilkesi sınıf ayrıcalıklarına ve sınıf farklılıklarına karşı olmak ve hiçbir bireyin, ailenin, sınıfın veya organizasyonun diğerlerinin daha üzerinde olmasını kabul etmemek demektir. Halkçılık, Türk vatandaşlığı olarak ifade edilen bir fikre dayanır. Gurur ile birleşen vatandaşlık fikri, halkın daha fazla çalışması için gerekli psikolojik teşviki sağlar, birlik fikrinin ve ulusal bir kimliğin kazanılmasına yardımcı olur.

Özetle Atatürk'ün halkçılık anlayışı, tabiidir, orijinaldir, millidir, halk için halkla beraberdir, ilmidir, bütün millet fertlerini kucaklar, güne ve geleceğe karşı sorumludur ve hedefi demokrasidir.

Devletçilik:

“Devletçilik ilkesi esas itibarıyla ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda devletin üstlendiği görevleri ifade etmektedir.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:74).

Savaştan yeni çıkmış bir devletin savaştan sonra Batı'daki gelişmiş devletlerle eşit şekilde dünya ekonomik piyasasında yarışabilmesi için kalkınmaya ve sanayileşmeye ihtiyaç vardı. İzmir İktisat Kongresinde alınan kararlardan sonra özel sektörün istenilen patlamayı yapamaması ülkenin ekonomik olarak refah seyisenine yükselmesini engelliyordu. Hem iç hem de dış kaynaklı özel sektöründe bölgede ayakta durabilmesi olanaksız hale gelmişti. Bundan dolayı Atatürk bu ilkenin uygulanmasına karar verdi. Girişimci sınıfın yetersizliği, teknik bilgisizlik, yabancı sermayenin olumsuz tutumu ve Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun bütün desteklerine rağmen yatırımların yeterli olmaması Atatürk'ün devletçilik ilkesinin olgunlaşmasını sağlamıştır. Özellikle 1929 yılında meydana gelen dünya ekonomik bunalımı tüm dünya piyasalarını yanında Türkiye piyasasını da çok etkilemiştir.

“Bütün bu sebepler yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin devletçiliğe yönelmesinde önemli rol oynamıştır. Türkiye'de devletçilik ilkesinin uygulanmasının sebeplerinde biri de sosyal adalet ve bölgeler arasındaki dengeyi sağlamaktır. Bu durum ancak geri kalmış bölgelerde sanayi kuruluşları kurmakla mümkün olabilirdi. Ayrıca

Türkiye’de devletçilik ilkesi Batı’da kapitalizmle birlikte ortaya çıkan sefalet ve diğer problemleri önlemeyi amaçlamaktadır.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:75)

Mustafa Kemal ATATÜRK yapmış olduğu açıklamalarda ve politikalarında Türkiye'nin bir bütün olarak modernizasyonunun ekonomik ve teknolojik gelişmeye önemli ölçüde bağlı olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda, devletçilik ilkesinin de devletin ülkenin genel ekonomik faaliyetlerini düzenlenmesi ve özel sektörün girmek istemediği alanlara veya özel sektörün yetersiz kaldığı alanlara veya ulusal çıkarların gerekli kıldığı alanlara yine devletin girmesi gerektiği anlamında yorumlanmaktadır. Ancak, devletçilik ilkesinin uygulanmasında, devlet yalnızca ekonomik faaliyetlerin temel kaynağını teşkil etmemiş, aynı zamanda ülkenin büyük sanayi kuruluşlarının da sahibi olmuştur.

Laiklik:

“Laiklik akli düşüncenin, dini düşünceden ayrılmasıdır. Siyasi anlamda ise din ile devlet işlerinin birbirine karıştırılmamasıdır. Laiklik vatandaş için din ve vicdan hürriyetinin sağlanmasıdır. Laik olmayan yani teokratik devlette din ve vicdan hürriyetinden söz etmek güçtür. Laik anlayışta egemenlik ve hukukun kaynağı millettir. Laiklik din karşıtlığı değildir. Laik olmayan devletlerde din politik bir araç olarak kullanılabilir. Laik düzende hukuk ve eğitim akıl ve bilimi esas alır. Bu anlayış dini eğitim yapılmasını engellemez. Laik devletin dini olmamakla beraber, toplumun mevcut dinlerinden hiçbirini diğerine üstün tutulmaz. Devlet, din ve mezhepleri farklı, hatta inanmayan vatandaşlarına hukuken eşit mesafede durur. Ayrıca kişiler dini inançlarından dolayı baskı ve ayırım görmezler. Ancak devlet toplumun dini gereksinimlerini sosyal bir ihtiyaç olarak gözetir. Laik düzen, din özgürlüğünün doğal sonucu olarak bütün dinleri kamu düzenini bozmadıkları sürece tanır. Laik düzende dini ve dünyevi otoriteler ayrılmıştır. Laiklik cumhuriyetin ve demokratik rejimin önemli koşullarından biri olarak algılanmaktadır.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II,2013:76-77)

Laiklik yalnızca devlet ve dinin birbirinden ayrılması anlamına gelmez ayrıca eğitim, kültür ve yasama alanlarının da dinden bağımsız olması anlamını taşır. Laiklik,

düşünce özgürlüğü ve kuruluşların dini düşünce ve dini kuruluşların etkisinden bağımsız olmaları anlamına gelmektedir.

Saltanat rejiminin kaldırılması ve mevcut Anayasanın temel ilkeleri, fiilen bir cumhuriyet idaresinin kurulduğunu gösteriyordu. 29 Ekim 1923'te cumhuriyetin ilanından sonra hilafete son vermek zamanı gelmişti. Büyük Millet Meclisi çetin müzakerelerden sonra, 3 Mart 1924 tarihinde hilafet makamını kaldırmış ve böylece Laik devletin kurulması yolunda en önemli adım atmıştır. Aynı gün kabul edilen bir başka kanunla Şer'iyeye ve Evkaf Vekaleti kaldırılmıştır. Şeyhülislamlık makamı kaldırılarak, yerine din hizmetlerini yürütmek üzere Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur. Yine kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile de eğitimin yönetimindeki çeşitli sorunlara yol açan ikilik kaldırılarak Laik öğrenim sistemine geçilmiştir. 30 Kasım 1925'te Tekke, Zaviye ve Türbeleri kapatan kanun ve 1926'da da Türk Medeni Kanunu'nun kabulüyle laiklik alanında önemli adımlar atılmıştır. 10 Nisan 1928'de yapılan bir düzenleme ile 1924 Anayasası'nın 2. maddesinin başında yer alan, "Türk Devletinin dini, İslam'dır" cümlesi kaldırılmıştır. Cumhurbaşkanı ve Milletvekillerinin yemin metnindeki dini ifadeler ve TBMM dini hükümleri yerine getirir cümlesi kaldırılarak, Türkiye laik bir yapıya kavuşturuldu. 5 Şubat 1937'de Anayasa'nın 1. maddesine "Türk Devletinin Laik olduğu" yolunda bir cümle eklenerek, bu tarihsel gelişimin son evresi de tamamlanmıştı. Laiklik bundan sonra yapılan Anayasalarda da yer almıştır.

Laiklik, bir devlet ve toplum yönetimi biçimi olduğundan varlığı veya yokluğu kişilerin yaşam biçimine doğrudan tesir eder. Bu öneminden dolayı 1, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının değiştirilmesi teklif dahi edilemeyecek maddeleri arasında sayılmıştır.

"Laiklik için kabul edilmiş esaslar;

1. Vicdan, düşünce ve din hürriyeti,
2. Bütün vatandaşların eşit hak ve sorumluluklara sahip olması,
3. Dinlerin ve devletin kendi özerkliğine sahip oluşu, yani birbirinden özerk

(otonom) oluşu olarak kabul edilir." (Willaime, 2009).

Günümüzde Avrupada din ve devlet işlerinin tam olarak ayrılma modelinin en iyi iki temsilcisi üniter ulus devlet olma sebebiyle de birbirine benzeyen Fransa ve Türkiye iken İngiltere ve İskandinav ülkeleri bazı varyasyonlarıyla tanıma, dahil etme, kurma şekilleriyle yani Batı Avrupa ve İskandinav ülkesinde din kurumu şu ya da bu şekilde devlet otoritesine ve denetimine tabidir. İtalya'daki Vatikan unsuru İtalya'ya özgü Napolyon'dan kalma ayrı tutma şeklindedir. İtalya'da din devlete tabi değil ancak ondan ayrı yerdedir.

Avrupa tarihini inceleyecek olursak İtalya'da Vatikanın baskısı sonucu ayin özgürlüğü Anayasada'da kendine yer bulmuştur. Ancak Türkiye'yede bu haklar 1982 Anayasasıyla elde edilmiştir. "Bu konuda özel bir yasak olduğundan değil, bu hakkı talep edecek uzmanlaşmış ve iktidar sahibi bir ruhban sınıf olmayışının bu eksikliğe yol açmış olması olasıdır. Ya da öteden beri dinsel yaşam için ibadeti yeterli gören ve daha çok Sufilere ait dinsel ayinleri gereksiz bulan bir ulema görüşü bunda etkili olmuş olabilir. Ancak, bu özgürlük tanınırken Şeyh Sait isyanı'nın doğrudan sonucu olan ve 1925'de TBMM'de çıkarılan Tekke ve Zaviyelerin kapatılması ve ilgili her türlü sanın kullanılmasını yasaklayan kanunla çelişme olasılığı düşünülmemiş ve bu özgürlüğün sınırları tarif edilmemiştir." (Açıköğretim, Türkiye'nin Top. Yap., 2013:155)

Türkiye'de din görevlileri Ortaöğretim(Lise) düzeyinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı din etkisinden uzak imam-hatip okullarında yetiştirilir. Bu okullarda sadece uygulamalar için İslam dininin gerekleri gözetilir, uygulama dışındaki eğitimin niteliği din dışıdır ve 1900'lerdeki medrese eğitimlerinden taklit edilen eğitim felsefesi gereği din hizmetlisi olacak kişilere pozitif bilim, matematik ve felsefe de okutulur. Bundaki amaç, "Aydın din adamı" yetiştirmektir.

Türkiye'nin din adamı eğitimindeki farkı laiklik prensibinden çok İslam dininin kendisinde devletten ayrı örgütlenecek bir ruhban sınıfının olmayışından kaynaklanır. İslam tarihsel varlığıyla, zaten devlet olarak ortaya çıkmıştır ve günlük hayatı ayrıntılı tarif eder, düzenler, kurallara ve yaptırımlara tabi tutar. İslam'ın kutsal kitabı Kuran, yoğun bir hukuk dili içermesinden dolayı İslam toplumlarının laikliği benimsemesi zordur; zor olduğu kadar da Türkiye örneğinde olduğu gibi takdiri hak eder.

1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim birliği sağlanması hedeflenmiştir. Bugün de eğitim kamu okullarında ya da vakıf okullarında da olsa Milli Eğitim Bakanlığı çatısı altında ve aynı yasa ve yönetmeliklere tabidir. Günümüz şartlarında 1924'teki koşullar yaşanmamaktadır. Toplumsal dönüşümler eğitimi salt eğitim hakkı olarak değil, bir özgürlük meselesi olarak algılamayı ve buna göre toplumsal politikalar benimsemeyi gerekli kılmıştır. Bir toplumda eğitim alanında nitelik açısından da özgürleşmiş, farklılaşmış ve yaygınlaşmış bir kurumsallaşma en önemli çoğulcu demokrasi ölçütlerinden biridir.

Türkiye'de Aleviler hem asli unsurdur hem de üniter devletin azınlık kavramı yoktur. Alevi ibadethanesi cemevidir ve cemevlerinin camiler gibi kamu bütçesinden pay alma talepleri vardır. Camiler nasıl Sünni vatandaşlara hizmet sunuyorsa Alevi vatandaşlarımızın da cemevlerinde özgürce ibadet etme hakkı vardır. Türkiye Cumhuriyeti'nin imzalamış olduğu Lozan antlaşmasında kendi vatandaşlarımız olan, uzun yıllar aynı topraklarda büyüyen, ilişkilerde bulunulan Alevi vatandaşlarımıza bir hak tanımayıp, azınlık konumunda olan yabancı Ruhban okulu mensubu kişilere ayrıcalıklar verilmiştir. Özgür düşünce ve adaletin ön plana getirilerek bu sorunun bir an önce çözülmesi gerekmektedir. Son günlerde üzücüdür ki Alevi vatandaşlarımızın bir seçim propagandası içine sokulup kullanıldıklarını görmekteyiz.

“Alevileri en yakından ilgilendiren bir diğer konu, 1982 Anayasası ile ilk ve orta öğretimde tekrar zorunlu hale getirilen “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi” dersidir. Bu ders uzun zaman namaz sureleri ezberletilerek ve İslam tarihine dair bilgiler verilerek okutulmuştur ve gerek ders kitaplarının anlattığı İslam gerekse derste yapılan uygulamalar hep Sünni bakış açısını yansıtır niteliktedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne giden öğrenci velileri ve kamuoyundaki yoğun tartışmalar sonucunda ders kitaplarına Alevilik de katılmıştır ancak uygulamalardaki Sünniliğin ağırlığı devam etmektedir.” (Açıköğretim Türkiye'nin Top. Yap., 2013:160)

Devrimlerin birçoğu laikliği gerçekleştirmek amacıyla yapılmış ve diğerleri ise laikliğe ulaşılmış olması sayesinde gerçekleştirilebilmiştir. Laiklik ilkesi akılcı ve dini siyasetin dışında tutan bir ilkedir. Osmanlı döneminde matbaanın geciktirilmesinde olduğu gibi dinin yenilikler karşısında nasıl tutucu bir silah haline geldiğini yaşamış olan Türkiye Cumhuriyeti kurucuları açısından dinin din dışı sivil yapı üzerinde

yaratabileceği baskıları önlemenin bir aracıdır. Atatürk'ün laiklik ilkesi Tanrı karşıtı bir ilke değildi. Bu akılcı ve dini siyasettir dışında tutan bir ilke idi. Bu ilke aydınlanmış İslam'a değil, çağdaşlığa karşı olan Müslümanlığa karşıındaydı.

Devrimcilik/İnkılapçılık:

“İnkılap kelimesi, bir durumdan başka bir duruma, bir halden başka bir hale dönüşmek yani değişmek olarak tanımlanmaktadır. İnkılap kelimesi Türkçede, Fransızca revolution kelimesinin eş anlamlısı olarak kullanılmaktadır. Bir toplumda siyasal, ekonomik ve sosyal değişiklikler meydana getirilmesi İnkılap olarak kabul edilmektedir. İnkılap gelişmek, ilerlemek ve değişmek anlamını ifade eder.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:79)

Atatürk'ün ortaya koyduğu en önemli ilkelerden birisi de reformculuk veya devrimcilikti. Bu ilkenin anlamı Türkiye'nin devrimler yaptığı ve geleneksel kuruluşlarını modern kuruluşlar ile değiştirmiş olduğu idi. Geleneksel kavramların iptal edildiği ve modern kavramların benimsendiği anlamına geliyordu. Devrimcilik ilkesi, yapılmış olan devrimlerin tanınmalarının çok ötesine geçti.

“İnkılabın gerçekleştirilmesi ve kurulu düzenin değiştirilmesi çeşitli şekillerde olabilmektedir. İhtilal sürecin ilk aşamasını, İnkılabı gerçekleştirmek üzere mevcut otoriteye karşı zora başvurma hareketini ifade eder. “İhtilalin gerçekleştirilmesi çeşitli biçimlerde olmaktadır. Birincisi; 1789 yılında gerçekleşen Fransız ve 1917 yılında gerçekleşen Rus İhtilallerinde olduğu gibi değişiklik, derin ve kanlıdır. İkincisi; kendi dünya görüşlerini hakim kılmak ve ona uygun sosyal, ekonomik ve kültürel kurumlar getirmek isteyenlerin, başlangıçta mevcut kurulu düzene saygılı olarak işbaşına geçmesi ve sonradan değişikliklere gitmesi şeklindedir. Hitler'in ve Mussolini'nin yürürlükteki anayasanın demokratik ve özgürlükçü ortamından yararlanarak Nasyonal-Sosyalist ve Faşist rejimleri buna bir örnek teşkil eder. Üçüncüsü; daha çok az gelişmiş ülkelerde görüldüğü gibi, bir hükümet darbesi şeklinde başlayan, siyasi ve hukuki düzeni az çok değiştiren yöntemdir. Dördüncüsü; yabancı bir ordunun yardımı ile köklü bir değişikliğe gidilmesidir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde görülen uygulamadır. Beşincisi; Atatürk önderliğinde gerçekleştirilen büyük dönüşümde olduğu

gibi, milletçe yürütülen bağımsızlık savaşını iç ve dış düşmanlara karşı kazandıktan sonra, milli egemenliğin karşısına çıkan engelleri kaldırıp siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanları da kapsayan bir girişimdir. Bu yüzden Türk inkılabı, Türkiye'nin özel şartlarına bağlıdır ve kendine özgüdür.” (Açıköğretim İnk.Tar. ve Ata. II, 2013:80)

Genel olarak, saltanatın kaldırılması, cumhuriyetin ilanı, hilafetin kaldırılması, öğretimin birleştirilmesi, kılık kıyafetin değiştirilmesi, hukuk düzeninin laikleştirilmesi, kadınlara yeni haklar tanınması, toplum hayatında değişiklikler yapılması, yeni takvim, saat ve ağırlık ölçülerinin kabulü, Arap harfleri yerine Latin harflerinin kabulü; tarih ve dil anlayışında değişme, soyadı kanunu vb. bu şekilde anılan büyük atılımlardır. Milli Mücadele ve bu büyük değişimler, Türk inkılabı olarak değerlendirilmektedir.

İnkılapçılık tam anlamıyla dinamik bir oluşumdur. Devamlı olarak bir yenileşmeyi ifade eder. Atatürk, yenileşmenin zamana bırakılmadan süratle yapılmasını istemiş, çağdaş uygarlık seviyesine çıkmayı amaçlamıştır. Türk inkılabının başarısını ise milletin iyiye, güzele ve doğruya açık olan karakterine bağlamaktadır.

1.3.2. Bütünleyici ilkeler:

1. Ulusal egemenlik:

Ülke yönetiminin ulusa ait olmasıdır. Demokrasinin kurulmasıdır. Bu ilke cumhuriyetçilik ilkesini bütünler.

2. Ulusal Birlik ve Beraberlik, Ülke Bütünlüğü:

Ülkede yaşayanların her zaman birlikte olmalarını savunan anlayıştır. Milliyetçilik bütünleyen bir ilkedir. Aynı zamanda halkçılık ilkesiyle de ilgilidir.

3. Özgürlük ve Bağımsızlık:

Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında doğan bir ilkedir. Milliyetçilik ilkesiyle doğrudan ilgilidir.

4. Yurtta Barış –Cihanda Barış:

Ulusal birlik ve beraberlik içerisinde ve devletlerle barış içinde kalmasıdır. Bu ilke milliyetçilik ve halkçılıkla da ilgilidir.

5. Akılcılık ve Bilimsellik:

Devlet ve toplum yaşamında dogmaların yerine akıl ve bilimin yol göstermesini savunan bir anlayıştır. Laiklik ilkesiyle ilgili bir ilkedir.

6. Çağdaşlık ve Batılılaşma:

Batıdaki bilimsel gelişmelerin ve çağdaş kurumların örnek alınması ve bu doğrultuda çalışılmasıdır. Batıdaki gelişmelerin yapımıza uygun biçimde benimsenmesidir.

7. İnsan ve İnsanlık Sevgisi:

Bütün milletlerin bir arada, birbirlerinin haklarına saygılı olarak birbirlerine değer vermesidir. Ayrıca üstün ırk anlayışına karşı çıkılmasıdır. Bu ilke başta milliyetçilik ve halkçılık ilkeleriyle yakından ilgilidir.

Atatürk'ün Kendi İfadesiyle İlkelerinin Tanımı:

I. Temel İlkeler

Cumhuriyetçilik:

Türk milletinin karakter ve adetlerine en uygun olan idare, cumhuriyet idaresidir. (1924)

Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi sistemiyle devlet şekli demektir. (1933)
Cumhuriyet, yüksek ahlaki değer ve niteliklere dayanan bir idaredir. Cumhuriyet fazilettir.(1925)

Bugünkü hükümetimiz, devlet teşkilatımız doğrudan doğruya milletin kendi kendine, kendiliğinden yaptığı bir devlet ve hükümet teşkilatıdır ki, onun adı cumhuriyet'tir. Artık hükümet ile millet arasında geçmişteki ayrılık kalmamıştır. Hükümet millet ve millet hükümetidir. (1925)

Milliyetçilik:

Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk halkına Türk milleti denir. (1930)

Diyarbakırlı, Vanlı, Erzurumlu, Trabzonlu, İstanbullu, Trakyalı ve Makedonyalı hep bir soyun evlatları ve hep aynı cevherin damarlarıdır. (1932)

Biz doğrudan doğruya milliyetperveriz ve Türk milliyetçisiyiz. Cumhuriyetimizin dayanağı Türk toplumdur. Bu toplumun fertleri ne kadar Türk kültürü ile dolu olursa, o topluma dayanan cumhuriyet de o kadar kuvvetli olur. (1923)

Halkçılık:

İç siyasetimizde ilkemiz olan halkçılık, yani milletin bizzat kendi geleceğine sahip olması esası Anayasamız ile tespit edilmiştir. (1921)

Halkçılık, toplum düzenini çalışmaya, hukuka dayandırmak isteyen bir toplum sistemidir. (1921)

Türkiye Cumhuriyeti halkını ayrı ayrı sınıflardan oluşmuş değil fakat kişisel ve sosyal hayat için işbölümü itibariyle çeşitli mesleklere ayrılmış bir toplum olarak görmek esas prensiplerimizdendir. (1923)

Devletçilik:

Devletçiliğin bizce anlamı şudur: Kişilerin özel teşebbüslerini ve şahsi faaliyetlerini esas tutmak; fakat büyük bir milletin ve geniş bir memleketin ihtiyaçlarını ve çok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak, memleket ekonomisini devletin eline almak. (1936)

Prensip olarak, devlet ferdin yerine geçmemelidir. Fakat ferdin gelişmesi için genel şartları göz önünde bulundurmalıdır. (1930)

Kesin zaruret olmadıkça, piyasalara karışılmaz; bununla beraber, hiç bir piyasa da başıboş değildir. (1937)

Laiklik:

Laiklik, yalnız din ve dünya işlerinin ayrılması demek değildir. Bütün yurttaşların vicdan, ibadet ve din hürriyeti de demektir. (1930)

Laiklik, asla dinsizlik olmadığı gibi, sahte dindarlık ve büyücülükle mücadele kapısını açtığı için, gerçek dindarlığın gelişmesi imkanını temin etmiştir. (1930)

Din bir vicdan meselesidir. Herkes vicdanının emrine uymakta serbesttir. Biz dine saygı gösteririz. Düşünüşe ve düşünceye karşı değiliz. Biz sadece din işlerini, millet ve devlet işleriyle karıştırmamaya çalışıyor, kasıt ve fiile dayanan tutucu hareketlerden sakınıyoruz. (1926)

İnkılapçılık / Devrimcilik:

Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılapların gayesi Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş ve bütün anlam görünüşüyle uygar bir toplum haline ulaştırmaktır. (1925)

Biz büyük bir inkılap yaptık. Memleketi bir çağdan alıp yeni bir çağa götürdük. (1925)

II. Bütünleyici İlkeler

1. Milli Egemenlik:

Yeni Türkiye devletinin yapısının ruhu milli egemenliktir. Milletın kayıtsız şartsız egemenliğidir.(1923)

Toplumda en yüksek hürriyetin, en yüksek eşitlik ve adaletin sağlanması, istikrarı ve korunması ancak ve ancak tam ve kesin anlamıyla milli egemenliği sağlamış

bulunması ile devamlılık kazanır. Bundan dolayı; hürriyetin de eşitliğin de, adaletin de dayanak noktası milli egemenliktir. (1923)

2. Milli Bağımsızlık:

Tam bağımsızlık denildiği zaman, elbette siyasi, mali, iktisadi, adli, askeri, kültürel ve benzeri her hususta tam bağımsızlık ve tam serbestlik demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan mahrumiyet, millet ve memleketin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlığından mahrumiyeti demektir. (1921)

Türkiye devletinin bağımsızlığı mukaddestir. O, ebediyen sağlanmış ve korunmuş olmalıdır. (1923)

3. Milli Birlik ve Beraberlik:

Millet ve biz yok, birlik halinde millet var. Biz ve millet ayrı ayrı şeyler değiliz.

Biz milli varlığın temelini, milli şuurda ve milli birlikte görmekteyiz. (1936)

Toplu bir milleti istila etmek, daima dağınık bir milleti istila etmek gibi kolay değildir. (1919)

4. Yurtta Sulh (Barış), Cihanda Sulh:

Yurtta sulh, cihanda sulh için çalışıyoruz. (1931)

Türkiye Cumhuriyeti'nin en esaslı prensiplerinden biri olan yurtta sulh, cihanda sulh gayesi, insanîyetin ve medenîyetin refah ve terakkisinde en esaslı amil olsa gerektir. (1933)

Sulh milletleri refah ve saadete eriştiren en iyi yoldur. (1938)

5. Çağdaşlaşma:

Milletimizi en kısa yoldan medeniyetin nimetlerine kavuşturmaya, mesut ve müreffeh kılmaya çalışacağız ve bunu yapmaya mecburuz. (1925)

Biz Batı medeniyetini bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz. Onda iyi olarak gördüklerimizi, kendi bünyemize uygun bulduğumuz için, dünya medeniyet seviyesi içinde benimsiyoruz. (1926)

6. Bilimsellik ve Akılcılık:

Bilimsellik: Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için en gerçek yol gösterici bilimdir, fendir. (1924)

Türk milletinin yürümekte olduğu ilerleme ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müspet bilimdir. (1933)

7. İnsan ve İnsanlık Sevgisi:

İnsanları mesut edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak insanlıktan uzak ve son derece rahatsız edici bir sistemdir. İnsanları mesut edecek yegâne vasıta, onları birbirlerine yaklaştırarak, onlara birbirlerini sevdirecek, karşılıklı maddi ve manevi ihtiyaçlarını temine yarayan hareket ve enerjidir, (1931)

Biz kimsenin düşmanı değiliz. Yalnız insanlığın düşmanı olanların düşmanıyız. (1936)

Atatürk'ün son olarak aşağıda söylediği sözlere yer verecek olursak;

“Tarihi yaşadığımız gibi yazdık, fakat geleceği, cumhuriyete inananlara, onu koruyanlara ve yaşatacaklara emanet etmek lazımdır.”

“Benim Türk milletine, Türk cemiyetine, Türklüğün istikbaline ait ödevlerim bitmemiştir, siz onları tamamlayacaksınız. Siz de, sizden sonrakilere benim sözümü tekrar ediniz.”

1.4. 1739 SAYILI KANUNA GÖRE 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNİN GENEL AMAÇLARI

1. Atatürk'ün üstün askerlik, devlet adamlığı ve inkılapçı niteliklerini öğrenerek onun kişilik özelliklerini örnek alır.
2. Millî Mücadeleden hareketle, Türk milletinin özgürlük, bağımsızlık, vatanseverlik, millî birlik ve beraberlik anlayışı ile her türlü zorluğun üstesinden gelebileceğini kavrar.
3. Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen Türk İnkılabının tarihi anlamını ve önemini kavrar.
4. Dönemin ağır şartları dikkate alınmak suretiyle, Türk inkılaplarının büyük güçlüklerle rağmen gerçekleştirildiğini kavrar.
5. Türk Millî Mücadelesi ve İnkılabının, millî ve milletler arası özelliklerini kavrayarak, başka milletlerce de örnek alındığını fark eder.
6. Atatürk İlke ve İnkılaplarının Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrar; laik, demokratik, ulusal ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olur.
7. İnsan hakları, ulusal egemenlik, milliyetçilik, demokrasi, çağdaşlık, laiklik ve cumhuriyet kavramlarının Türk milleti için ifade ettiği anlamı ve bunların önemini kavrayarak yaşamını demokratik kurallara göre düzenler.
8. Atatürk'ün dünya görüşünü ve düşüncelerini benimseyerek Atatürkçü düşünce sisteminin bir savunucusu olur.

9. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, ulusal bilince sahip bir vatandaş olarak yetişir.
10. Ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti'nin dinamik temelini Atatürk İlke ve İnkılaplarının oluşturduğunun bilincine varır.
11. Türkiye'nin jeopolitik önemini bölgesel ve küresel etkileri açısından değerlendirerek iç ve dış tehditlere karşı duyarlı olur.
12. Kanıta dayalı akıl yürütme yeteneklerini geliştirerek geçmişle günümüz arasında bağlantılar kurar ve bu bağlamda benzetmeler yapar.
13. Türk milletinin bir mensubu ve insanlığın bir parçası olduğu bilincini taşıyarak ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık gösterir.
14. Günümüzün ve geleceğin sorunlarına Atatürkçü bir yaklaşımla çözümler getirebilecek tutum, davranış ve beceriler kazanır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen bir ulusal Kurtuluş Savaşı sonrasında belli temel ilkeler üzerinde kurulmuştur. İşte Atatürkçülük, bu temel ilkeleri de içermekte ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş felsefesini oluşturmaktadır. “Merkezî-Milli (Üniter) Devlet”, “Tam Bağımsız Devlet”, “Milli Egemenliğe Dayalı Demokratik Laik Devlet” özellikleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkeleridir. Diğer özelliklerle beraber anayasalarımıza da yansıyan bu ilkeler, Atatürkçülüğün de özünü oluşturan temel değerlerdir. Bu durumda Atatürkçülük, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni yaşatma ve yarınlara taşıma bilincini de belirtmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi esas olarak Kurtuluş Savaşımızın hangi şartlarda ve nasıl doğup geliştiğini, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu, yapılan inkılâpları ve Atatürk İlkelerini öğretmeyi amaçlar. Kısaca bu dersin amaçları şu şekilde sıralanabilir (Yılmaz, 2004:71–72).

1. Milli Mücadelenin oluştuğu şartlar, Türk Kurtuluş Savaşı'nın safhaları, Atatürk İlke ve İnkılâplarını, Atatürkçü düşünce sistemi hakkında doğru bilgiler vermek.
2. Atatürk İlke ve İnkılâplarının doğru anlaşılmasını sağlayarak, gençlerde bu ilke ve inkılâpları savunmak ve geliştirmek için şuur oluşturmak.
3. Devleti, Milleti ve Ülkesiyle Türkiye Cumhuriyeti'nin bölünmez bütünlüğünü yeni nesillere öğretmek ve bu ideal içinde Türk gençliğinin bütünleşmesini sağlamak.
4. Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen Türk İnkılabının tarihi anlamını ve önemini kavrar.

Köstüklü (2005:43)'ye göre bu “amaçlar” incelendiğinde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin iki yönünün olduğu anlaşılmaktadır. Birincisi; cumhuriyete giden çizgide yakın tarihimizin öğretilmesi, yani bilim yönü, ikincisi; Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin dayandığı Atatürk İlke ve İnkılâplarının ve bunlara yönelik tehditlerin öğretildiği ideolojik veya siyasi yön. Dolayısıyla Atatürk İlke ve İnkılâp Tarihi dersini amaç bakımından diğer derslerden, özellikle diğer tarih derslerinden farklı kılan yönler bulunmaktadır. Şüphesiz bu farklılık, dersin amaçlarında da vurgulandığı üzere, “Türk gençliğini Atatürkçü düşünce doğrultusunda yetiştirmek ve güçlendirmek” amacının doğru ve öğretici biçimde verilmesiyle gerçekleşmiş olacaktır.

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinin gereği gibi verilmesi demek geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın iç ve dış tehditlere karşı uyanık tutmak, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin hangi güçlüklerden sonra nasıl kurulduğunu izah ile vatan toprağının mukaddesatına inanmayı temin etmek demektir. Türk Gençliğini ülkesi, milleti ve devletiyle bölünmez bir bütünlük içinde, Atatürk İlkeleri ve Atatürkçü düşünce doğrultusunda yetiştirerek milli hedefler etrafında birleştirmek Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden beklenen neticedir

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinin amacı; Türk Devriminin ruhunu ve hedeflerini kavrayarak geliştirecek yeni nesiller yetiştirmektir. Böylece, Mustafa Kemal'in söylediği gibi; “Devrimin amacını kavramış olanlar sürekli olarak onu koruma gücüne sahip olacaklardır.

1.5. 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

2010 yılından önce haftalık ders çizelgesinde 8. sınıfta haftada 3 ders saati olarak işlenen ilköğretim T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, 20.07.2010 tarih ve 75 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilen çizelgeye göre belirlenen haftalık 2 ders saatine uygun olarak aşağıdaki şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

Tablo 1: 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kazanım listesi.

ÜNİTELER	KAZANIM SAYISI	ORAN	DERS SAATİ
Bir Kahraman Doğuyor	6	6	4
Millî Uyanış: Yurdumuzun İşgaline Tepkiler	8	14	10
“Ya İstiklal Ya Ölüm”	7	14	10
Çağdaş Türkiye Yolunda Adımlar	23	25	18
Atatürkçülük	17	22	16
Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası ve Atatürk'ün Ölümü	5	5	4
Atatürk'ten Sonra Türkiye: İkinci Dünya Savaşı ve Sonrası	12	15	10
Toplam	80	100	72

Talim Terbiye Kurulunun 13 Ocak 2013 tarihli 8. Sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi programında bu dersin eğitim ve öğretiminde aşağıda belirtmiş olduğu uygulamaların öğretmenler tarafından yapılmasını tavsiye etmiştir. Buna göre;

1. Etkili ve sorumlu Türk vatandaşı yetiştirmek amacıyla tasarlanmış Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin konuları ile öğrenci 1. sınıftan itibaren karşılaşmaktadır. Dersin öğretmeni, bu sınıflara ait öğretim programlarından yararlanarak öğrencinin konu ile ilgili mevcut kazanımları hakkında görüş oluşturmalıdır.
2. Atatürk'ün "Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür." sözünden hareketle Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi sadece siyasî, askerî ve diplomatik olaylara indirgenmemeli, aynı zamanda bu derste kültür ve sanat konularına da özellikle vurgu yapılmalıdır.
3. Dersin öğretmeni, okulun bulunduğu yerin Milli Mücadele Dönemindeki yerel tarihi ile ilgili araştırma ödevleri vererek öğrencilerin yerel tarihi, ulusal tarih ile ilişkilendirmesini sağlamalı, bu yolla millî bilinç ve tarih duyarlılığı oluşturmaya çalışmalıdır.
4. Tarih konuları öğrencilere sorun merkezli olarak sunulabilir. Örneğin; "Atatürk, 1920'de kurulan yeni devletin malî kaynak sorununu nasıl çözdü?" sorusu ortaya atılabilir. Bu hususta aşağıdaki aşamalar takip edilebilir:
 - Sorun tanımlanmalı ve sınırlandırılmalı,
 - Sorunun çözümüne yönelik öğrencilerin görüşleri alınmalı,
 - Öğrencilerin veri toplamaları sağlanmalı,
 - Toplanan veriler ışığında görüşler tekrar ele alınmalı ve tartışılmalı,
 - Öğrenciler bir rapor yazmalıdır.
5. Öğretmen, öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde geçen tarih metodolojisine özgü kavramları (kanıt, sebep-sonuç, süreklilik-değişim, benzerlik-farklılık gibi), zaman ve mekâna özgü tarih kavramlarını (Kurtuluş Savaşı, Tekâlif-i Milliye, Kuva-yi Milliye gibi) ve diğer gündelik kavramları (cumhuriyet, demokrasi, Türk milleti, Türkiye, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, meclis, TBMM, insan hakları gibi)

öğrenmelerine dikkat etmelidir. Öğrencilerin hazırladıkları kavram ve zihin haritalarından yararlanarak -varsa-kavram yanlışlarını düzeltmelerine yardımcı olmalıdır.

6. Üniteler işlenirken kazanımların öngördüğü beceriler yanında, doğrudan verilecek beceriler üzerine de alıştırmalar yapılmalıdır. Örneğin, hazırlanan çalışma yapraklarından yararlanılarak öğrencilerin becerileri geliştirilmelidir.
7. Programda her bir ünite için belirlenmiş değerlere, yaşanmış bir olaydan hareketle, “değer açıklama”, “ahlâkî muhakeme” ve “değer analizi” yöntemleri kullanılarak vurgu yapılmalıdır.
8. Atatürk’ün kişilik özellikleri (vatanseverliği, idealistliği, yaratıcı zihniyeti, komutanlık ve devlet adamlığı, sabır ve disiplin anlayışı, ileri görüşlülüğü, açık sözlülüğü, insan ve millet sevgisi, planlı çalışması, azimli ve kararlı oluşu, mücadelecisi, birleştirici ve bütünleştirici oluşu, akılcılığa ve bilime önem vermesi, mantıklı ve gerçekçi oluşu, çok yönlülüğü) ünitelerde uygun yerlerde işlenmelidir.
9. Öğretmen, programda üç türlü ilişkilendirme ile karşılaşmaktadır. Bunlar, ders içi ilişkilendirme, diğer derslerle ilişkilendirme ve ara disiplinlerle ilişkilendirme değildir. Programda ders içi ve diğer derslerle ilişkilendirme açıklamalar bölümünde yer alırken ara disiplinlerle ilişkilendirme tabloları programın devamında verilmiştir. Dersin öğretmeni, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde sık sık öğrencilerin bu ilişkileri kurmasına yardımcı olmalıdır. Ayrıca diğer branş öğretmenleriyle iş birliği yapılmalıdır.
10. Öğretmen, olguları ve olayları aktarmak ya da öğrencilere ders kitaplarını ezberletmek yerine, aktif öğrenmeye dayalı etkinlikler uygulamalıdır. Öğretmen bilgi verici bir rol üstlenmek yerine, öğrencilerinin tarihî olaylarla ilgili anlam kurmalarına yardımcı olmalıdır. Öğrencileri, zihinsel becerilerini

kullanmaya ve açık uçlu sorularla sorgulamaya teşvik etmelidir. Öğrencilere soruları cevaplamaları için yeterli süre tanınmalıdır.

11. Öncelikle öğrencilerin büyük fikirler ve temalar ile karşılaşmalarına yönelik etkinlikler seçilmelidir. Örneğin, Türk İstiklal Savaşı, ulusal egemenlik ve özgürlük için mücadele, haysiyetli ve şerefli yaşamak, “Ya istiklal ya ölüm” vb. temalara topluca bakılabilir. Öğretmen, önce bu temalara ilişkin öğrencilerin ön bilgilerini yoklamalıdır. Daha sonra farklı kaynakları kullanarak olay ve olguları araştırmaları için uygun bir ortam sağlamalıdır. Öğrencilerin bireysel ya da grup olarak birinci ve ikinci elden kaynaklar üzerinde "bir sosyal bilimci gibi" çalışmalarını sağlamalıdır. Bu yolla onların, kendi anlayışlarını sosyal ve kültürel bağlam içinde oluşturmalarına yardımcı olmalıdır.
12. Oluşturmacı sınıfın gerçek anlamda demokrasinin yaşandığı bir ortam olduğu unutulmamalıdır. Bu şekilde öğrenciler, demokratik düşünce ve değerlerle donanmış, bilimsel düşünmeye açık, bilgilerini ve düşüncelerini ifade edebilme yeteneğine ve cesaretine sahip, insan haklarına saygılı, iş birliği yapabilen, cumhuriyet sevgisi gelişmiş, haklarını bilen ve kullanan, milletine, ülkesine ve devletine bağlı Türk vatandaşları olarak yetişebilirler.
13. Öğretmen, ders kitabındaki bütün bilgileri ders saatinde vermeye çalışmamalı, öğrencileri bireysel ve serbest çalışmaya teşvik etmelidir. Ders kitabını “Gözet- Sor-Oku-Tekrarla-Gözden Geçir” (SQ3R), “Gözet- Sor- Oku-Yansıt-İlişkilendir-Gözden Geçir” (SQ4R) ve (Planla-Kavra-Hatırla-Özümse-Genişlet-Gözden Geçir” (MURDER) okuma tekniklerine göre anlamlı bir şekilde okuyabilmeleri için öğrencilere yardımcı olmalıdır.
14. Öğretmen, öğrencilerin düzeyine uygun hâle getirilmiş olan Atatürk’ün Nutuk adlı eserini incelemeleri için bir okuma planı yapmalı ve öğrendiklerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını sağlamalıdır.

15. Öğretmen, güncellik ilkesi gereği Ermeni iddialarını ele almalı, bu iddiaların tarihî gerçeklerle bağdaşmayan iddialar olduğunu açıklamalıdır.
16. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin tarihsel duyarlılığı geliştirilmelidir. Öğretmen, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, Kurtuluş Savaşı'nda bir zaferin ya da Türk İnkılabı ile ilgili herhangi bir olayın yıl dönümü, 13 Ekim'de Ankara'nın başkent olması, 23 Aralık'ta Menemen'de Kubilay'ın şehit edilmesi gibi olayların yıl dönümlerinde Atatürk'ün kişilik özelliklerini, inkılaplarını, ilkelerini ve düşüncelerini anlatmalıdır. Öğretmen, Atatürk'ün “Türk, öğren, çalış, güven!”, “Ne mutlu Türk'üm diyene!” ve “Yurtta sulh, cihanda sulh” gibi sözlerinden hareketle, Türklerin tarihte oynadıkları rolü; askerlik, idare, hukuk, bilim, fen ve sanat alanında insanlığa hizmetlerini göstermelidir. Öğrencilerin, Türk milletine, Türk devletine, Türk vatanına, Türk bayrağına ve Türk ordusuna hizmet eden kişilere sevgi, saygı ve takdir duygularını geliştirmelidir.
17. Öğrenciler, yazılı ve görsel basın tarafından güncel konuların ve haberlerin etkisi altındadır. Öğretmen öğrencilerin zihinlerinin tarihle ilgili güncel meselelerle meşgul olduğu zamanlarda ve dönem başında planlanmış dersin pek verimli olmadığı durumlarda, “güncellik ilkesinden” hareket etmeli, fırsatları değerlendirmelidir. Güncel konular, öğrencilere iş ve proje olarak verilmelidir. Öğrencilerde basın okuryazarlığı becerisi geliştirilmelidir.
18. Öğretmen, inceleme gezilerine önem vermelidir. Bu geziler müzelere, Anıtkabir'e, Dolmabahçe Sarayı'na, Atatürk müze evlerine, savaş alanlarına, Atatürk anıt heykellerine ve şehitliklere yapılabilir. Bu gezilerin her aşaması planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı ya da müzeler için hazırlanmış çalışma kâğıtları kullanılmalıdır. Öğrencilerin doğal ve tarihî çevreyi koruma bilinci edinmeleri, sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri sağlanmalıdır. Öğretmen, sınıfta ya da

müzedeki drama etkinlikleri ile geçmiş yaşantıların canlandırılmasını ve öğrencilerin tarihî kişilikler ile empati kurmasını sağlamalıdır. Öğrencilere verilen ödevler gerçek hayattan seçilmelidir. Bu tür etkinliklerle öğrencilerin dinleme, okuma, konuşma ve özellikle yazma becerileri geliştirilmelidir.

19. Öğretmen fotoğraflar, haritalar, filmler, CD-ROM'lar, Atatürk, Kurtuluş Savaşı ve Türk İnkılabı benzetişim (simülasyon) programlarını, çoklu iletişim ortamı (multimedya) gibi araçları; telekomünikasyon hizmetlerini (internet gibi) imkânları ölçüsünde dersinin bir parçası yapmalıdır. Gezi düzenleyemediği mekânlara, sanal alan gezileri yaptırmalıdır.
20. Öğretmen, öğrencilerin millî, ahlâkî, insanî, manevî, kültürel değerlerini pekiştirmeli; millî, üniter, çağdaş, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
21. Öğretmen, ünitenin yapısına uygun olan değerlendirme araç ve yöntemlerini seçmelidir. Değerlendirmenin, öğrenmenin ayrılmaz bir parçası olduğunu bilmelidir. Sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme sürecini de değerlendirmelidir. Değerlendirmede geleneksel yöntemlerle, alternatif değerlendirme yöntemlerini birlikte kullanmalıdır. Bu değerlendirme yöntemleri ve araçları; gözlem, performans ödevleri, görüşmeler, öz değerlendirme ölçekleri, öğrenci ürün dosyaları (portfolyo), projeler, çoktan seçmeli, eşleştirmeli, boşluk doldurmalı, açık uçlu sorulardan oluşan testlerdir. Öğretmen, geleneksel değerlendirme araç ve yöntemlerini kullandığında öğrencilerde iraksak düşünmeye yol açan sorular sormalıdır. Bazı öğrenciler grup tartışmalarında sessizdir; fakat çok iyi kompozisyon yazar ya da resim yapar, bazıları ise çok iyi sunuş yapmasına rağmen bunu yazıya dökemez. Görüldüğü gibi çok değişik ölçme araçlarının kullanılması öğrencilere öğrendiğini gösterme şansı vermektedir. Öğrenciler etkinlikler çerçevesinde fotoğraf, resim, proje, poster, şarkı sözü, maket gibi ürünler

yapabilmeli, bilgisayar ortamında sunular hazırlayabilmelidir. Bu ürünler aileleri ve çevreleriyle paylaşmak için sergilenmelidir.

1.6. PROBLEM CÜMLESİ

İlköğretim 8. sınıf TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde öğretmen ve öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

1.7. ALT PROBLEMLER

1.7.1. Öğretmen Anketi İçin Alt Problemler

1. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemler nelerdir?
2. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemler cinsiyete göre değişmekte midir?
3. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemler kıdeme göre değişmekte midir?
4. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemler branşa göre değişmekte midir?
5. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemler en son mezun olduğu ya da olacağı okula göre değişmekte midir?

1.7.2. Öğrenci Anketi İçin Alt problemler

1. İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaştıkları problemler nelerdir?

2. İlköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaştıkları problemler cinsiyet değişkenine göre değişmekte midir?
3. İlköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaştıkları problemler ailelerin maddi durumuna göre değişmekte midir?
4. İlköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaştıkları problemler ailelerinin eğitim seviyesine göre değişmekte midir?
5. İlköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaştıkları problemler ailelerinin mesleğine göre değişmekte midir?

1.8. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın amacı Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ve ilköğretim son sınıf öğrencilerinin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları sorunları belirlemek ve bu sorunların bazı değişkenler yönüyle farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir.

1.9. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar eğitim verilmeye başlanan tarih öğretimi genç nesiller tarafından bilinçli bir şekilde öğrenilmesi gerekir. Bunu yaparken de Türkiye Cumhuriyeti tarihini ve cumhuriyet inkılaplarını gençlere aktarmak, bunları geleceğe sağlam temellerle taşımak kuşkusuz bu alanda çalışma yapan her bilim adamının amacı olmaktadır.

Atatürk tarafından temeli atılan devrimlerin ruhunu anlayabilecek onları kavrayabilecek, kabullenecek ve geliştirecek nesiller yetiştirmek İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin ana hedefidir. Bu hedef doğrultusunda cumhuriyetin ilanından günümüze kadar birçok çalışmalar olmuştur. Atatürk'ün öncülüğünde çalışmalara başlayan tarih kongreleri, özellikle cumhuriyetin ilk yıllarında başlayan tarih çalışmalarına yol gösterici olmuştur.

Bu dersin hedefi öncelikle çağdaş bir Türk nesli yetiştirerek geleceğe daha sağlam adımlar atabilen kişiler meydana getirmektir.

Atatürkçülük ünitesi içerisinde yer alan birçok ilke ve inkılapların öğrenilmesi ve öğretilmesi aşamasında karşılaşılan sorunların ortaya çıkartılması ve çözüm önerileri getirilerek daha sağlıklı bir eğitim programının oluşmasına katkı sağlamak amacıyla bu çalışma yapılmaktadır.

Bu çalışma, belirlenen sorunların çözüm önerileri sayesinde gelecek araştırmalara ışık tutabilmesi açısından ve daha önceden yapılan araştırmaların devamı niteliğinde olmasından dolayı önem arz etmektedir.

Daha önceden yanlış olabilen veya eksik sonuçlar ortaya çıkan çalışmaların düzeltilmesi açısından önemlidir.

Araştırma sonunda İlköğretim son sınıf öğrencilerinin ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesini işlerlerken karşılaştıkları problemlere çözüm önerileri sunmak hedeflenmiştir.

1.10. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI

1. Örnekleme giren öğretmenler ve öğrenciler, evreni temsil edebilecek niteliktedir.
2. Veri toplama araçları, araştırmanın amacına uygun ve yansız olarak kullanılmıştır.
3. Öğretmenler ve öğrenciler soruları cevaplandırırken doğru ve içtenlikle cevaplandırmışlardır.

1.11. SINIRLILIKLAR

Yapılan araştırma başlıca;

1. 2012 – 2013 eğitim öğretim yılının bahar dönemi ile
2. Anketi cevaplandıran öğretmenler ve öğrenciler ile
3. Öğrenci ve öğretmenlerin sorunlarını ortaya çıkartmakta aracı olan anketteki sorularla
4. Öğretmenlerin kişisel özellikleri alt problemlerde belirtilen değişkenler ile,

Aydın il merkezinde bulunan 20 ilköğretim okulundaki 690 8. sınıf öğrencileri ve Aydın il merkezinde görev yapan 36 Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile sınırlıdır.

1.12. TANIMLAR

Eğitim:

Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1979:12).

Sosyal Bilgiler:

İlköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, Sosyal Bilimler disiplinlerinde seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanıdır (Erden, 1996:8).

İnkılâp:

Bir milletin sahip olduğu siyasi, sosyal ve askeri alanlardaki kurumların devlet eliyle, makul ve ölçülü metotlarla köklü bir şekilde değiştirerek yenileşmesidir (Develioğlu, 1986:525).

Atatürkçülük:

Türk Milletinin tam bağımsızlığa, huzur ve refaha sahip olması, devletin millet egemenliği esasına dayandırılması, aklın ve ilmin rehberliğinde Türk Kültürünün çağdaş uygarlık düzeyi üzerine çıkarılması amacı ile temel esasları Atatürk tarafından belirlenen devlet hayatına, fikir hayatına, ekonomik hayata ve toplumun temel müesseselerine ilişkin fikirlere ve ilkelere Atatürkçülük denir.(Aşgın, 2012:422)

Problem:

Birey ya da toplumların karşılaştığı, başarıya ulaşmaları için çözülmesi zorunlu güçlüklerdir (Büyükkaragöz,1999:108)

1.13. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu çalışmanın amacına paralel olarak daha önce gerçekleştirilen araştırmaların kısa bir özetleri yer almaktadır.

Emiroğlu (2002) “İlköğretimde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konularının Öğretimi Üzerine Bir Araştırma” isimli bir çalışma yapmıştır.

İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders konuları öğretiminin mevcut durumunu, öğretim programını oluşturan unsurlarda hareketle tespit etmeyi amaçlayan çalışma, konuların öğretimde ortaya çıkan meselelerin çözümüne dair verilere ulaşma imkânı vermesi bakımından önem taşımaktadır.

Araştırmanın sonucunda, “hedef”, “muhteva” ve “ders kitabı”nın öğretmenlerce kısmen yeterli bulunduğu, kullanılan metot ve etkinlikler ile araç-gereçler noktasında ise klasik tercihlerin ötesine gidilemediği tespit edilmiştir.

Sağlam (1997) “ İlköğretim Okullarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminin Değerlendirilmesi” isimli bir çalışma yapmıştır.

Araştırmada Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretiminde karşılaşılan güçlüklerin ve nedenlerinin belirlenmesi, sorunların çözümlenmesinde yapılması gerekenlerin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Araştırma sonucunda;

1. Öğretmenlerin kullandıkları metot ve tekniklerin, araç ve materyaller ile başarı arasında bir ilişki bulunmuştur.
2. Öğrencilerin cinsiyetleri ile başarı arasında bir ilişki bulunmamıştır.
3. Öğrencilerin ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyi, ders dışı çalışma biçimleri ve derse katılım tutumları ile başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Ayrıca Sağlam tarafından yapılmış bu araştırmanın sonucuna göre;

Öğretmenler, Atatürkçülükle ilgili konuların her derste yer alıp, parça-parça verilmesinden ziyade bu konuların bir bütünlük içinde ilköğretimdeki Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve İnkılâp Tarihi derslerinde yer almasının daha yararlı olacağını belirtmiştir.

Koçak (1999) “İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Milli Mücadele Dönemi’nin Öğretimi ” isimli bir çalışma yapmıştır. Araştırmada Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin işlenişinde temelde şu sorunlar belirtilmiştir.

Araştırma sonucunda;

1. Öğretmenlerin % 70’lik kesiminin, öğrencilerin TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin gerekliliğini yeterince kavrayamadıklarını düşündükleri görülmüştür.
2. Öğretmenlerin yarıdan fazlası öğrencilerin ancak ezberleyerek bu dersten başarılı olabileceklerini düşündükleri görülmüştür.
3. Öğretmenlerin %60’nin ders araç-gereçlerini yetersiz bulduğu görülmüştür.

4. Öğretmenlerin % 74'nin kendi alanı ile ilgili yayınları takip etmediği bulunmuştur.

Kömürcü 2002 yılında yapmış olduğu “ İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramların Kazandırılma Düzeyi” isimli araştırmasında kavramların hangi düzeyde öğretildiği sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın sonucunda bazı zorluklarla karşılaşıldığı görülmüştür. Bakar (2002), “Ankara Merkez İlçelerdeki liselerde “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde yöntem seçimini Etkileyen Faktörler” isimli tez çalışmasında, yöntem seçimini etkileyen faktörleri belirlemeyi amaç edinmiştir. Bu amaçla Ankara Merkez ilçelerdeki iki yüz elli tarih öğretmenine anket uygulanmıştır. Çalışma sonunda yöntem seçimini etkileyen faktörlerin olduğu belirlenmiştir.

Bilge GÖMCÜ 2006 yılında yapmış olduğu İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin Kurtuluş Savaşı ünitesinin öğretiminde karşılaşılan sorunlara yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini dikkate alarak aşağıdaki çözüm önerilerini belirtmiştir.

Öğretmen Problemlerinin Çözümüne Öneriler:

1. Ders öğretmenleri, Kurtuluş Savaşı Dönemini anlatırken yöntem seçimine özen göstermelidirler.
2. Kurtuluş Savaşı Dönemini işlenirken görsel materyallerden yararlanabilirler. Böylece öğrenciler bu çok önemli dönemi kapsayan üniteyi daha problemsiz ve kolay anlayabilirler.
3. Öğretmenler öğrencilerin derse katılımını sağlamak için, uygun metot ve teknikleri, araç ve materyalleri, öğretim stratejilerini etkili bir biçimde kullanmalıdırlar.
4. Öğrencilere Kurtuluş Savaşı Dönemini anlatılırken müfredat programı içerisinde yer alan hedef ve davranışların kazanıma önem verilmelidir.

5. Öğretmenler mutlaka bu dönemin önemini anlatan etkinlikler yapmalıdır.
6. Okulun sınıfı fiziki şartları iyileştirilmeli, öğrencilerin sevecekleri, benimseyecekleri, her türlü materyali barındıran sosyal bilgiler sınıfı mutlaka olmalıdır. Hatta bu sınıfta bir takım birincil kaynakların kopyaları da bulunmalıdır.
7. Öğretmenler Kurtuluş Savaşı Dönemi hakkında yayınlanmış dergi ve kitapları takip etmeli, hem bu konudaki bilgisini arttırılmalı hem de bu yayınlar sayesinde konu hakkında kısa hikâyeler ve anılar öğrenerek ve bunları uygulayarak öğrencilerin dikkatini derse çekmiş olacaktır.
8. Öğretmenler Kurtuluş Savaşı Dönemini günümüz olayları ile bağlantı kurarak vermeli, bazı olayların dramatize edilerek sunulması gerekmektedir.
9. Kurtuluş Savaşı Dönemi işlenirken hem öğrencilere hem de öğretmenlere yönelik konferans ya da panel düzenlenmesi ünitenin önemini vurgulayacağı için mutlaka yapılmalıdır.
10. Kurtuluş Savaşı Dönemini anlatan birçok şiir, roman, hikâye, şarkı bulunmaktadır. Bunların öğretmenlerce öğrencilerine sınıfta sunulmalarını sağlamaları öğrencilerin his dünyasını harekete geçirerek dönemi hayal etmeleri sağlanmalıdır.
11. Öğretmenler bilgisayar, tepegöz gibi materyallerin nasıl kullanılacağını öğretecek Hizmet İçi Eğitim seminerlerine alınmalıdır.
12. Türk Kurtuluş Savaşı'nın evrensel boyutlarının anlatılarak, Atatürk önderliğindeki bu mücadelenin üçüncü dünya ülkelerini nasıl etkilediği, emperyalist ülkelere karşı verilen ilk mücadele, ilk örnek olduğunun vurgulanması gerekir.

Öğrenci Problemlerinin Çözümüne Öneriler:

1. Vatan sevgisi ve Bağımsızlık Savaşı ile ilgili bilgilerin pekiştirilmesi ve duyuşsal kazanımların güçlendirilmesinde etkili yöntem olan gezi-gözlem kullanılmalıdır. Bunun için Kurtuluş Müzesi, Cumhuriyet Müzesi, Savaş Alanları ya da Anıtkabir'e geziler yapılmalıdır. Eğer imkânlar mevcut değilse en azından buralar CD'den izlettirilmelidir.
2. Öğrencilere sürekli ödev ve araştırma vererek sorumluluk almaları sağlanmalıdır.
3. Öğrencilerin derste sıkılmalarını önlemek için öğrencilerin derse aktif katılımı sağlanmalıdır. Bilimsel düşünen, paylaşabilen, tartışabilen milli şuuru benimseyen bireylerin yetiştirilmesine özen gösterilmelidir.
4. Öğretmenler konuların anlatımında ilgi çekici örneklerle akılda kalıcılığı arttırmalı, ders esnasında öğrencilerin düşüncelerini özgürce söyleyebileceği bir ortam oluşturarak derse katılımları sağlanmalı böylece öğrencilerin sıkılmalarının önüne geçilmelidir.

Ulviye DOLUK'un 2010 yılında yazdığı yüksek lisans tezinde 1981 Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi programı "Türk inkılâbı bölümü" amaç/davranışlarının kazanılmışlık düzeyi isimli tezinde aşağıdaki sonuçları elde etmiştir.

Toplanan verilerin analizi sonucunda, şu bulgulara ulaşılmıştır: öğretmenlerin, Türk İnkılâbı bölümü amaçlarının kazanılmışlık düzeyine ilişkin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları 3,33-3,85 arasında değişmektedir.

Öğrencilerin, Türk İnkılâbı bölümü amaçlarının kazanılmışlık düzeyine ilişkin verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları 1,40-2,71 arasında değişmektedir. Buna göre, öğretmenlerin Türk İnkılâbı Bölümü amaçlarını çok derecede, öğrencilerin orta

derecede kazandıkları anlaşılmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerin, Türk İnkılâbı bölümü amaçlarının kazanılmışlık düzeyi hakkındaki farklı görüşleri bölüm amaçlarının/davranışlarının yeterince kazandırılmadığını ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonunda tespit edilen sorunlara dayalı olarak araştırmacı tarafından ortaya konulan önerilere yer verilmiştir.

Hakan Hüseyin TALAY'ın 2008 yılında hazırlamış olduğu İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki Atatürkçülükle ilgili konulara hazırbulunuşluk düzeyleri adlı tezinde aşağıdaki sonuçları ortaya çıkarmıştır.

Araştırma sonucuna göre ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki Atatürkçülükle ilgili konulara hazırbulunuşluklarının olduğu fakat beklenen düzeyde olmadığı belirlenmiştir.

Bununla ilgili olarak söz konusu dersin işlenişinde öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenerek dikkate alınması, mevcut öğretim programı ile hazırbulunuşluk düzeyi arasındaki ilişkinin öğretmen tarafından gözetilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Salih DELEN'in 2007 yılında yazmış olduğu ilköğretim ve ortaöğretimde öğretmen görüşlerine göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri konulu tezinde aşağıdaki sonuçları ortaya çıkarmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarih ve Atatürkçülük dersinin müfredat programına yönelik çözüm önerileri:

1. Orta öğretim son sınıf öğrencilerine kendilerinin belirleyeceği bir konuyu araştırmaları ve konferans şeklinde sunmaları sağlanabilir.
2. İnkılâp Tarihi Dersinin baş kaynağı Nutuk olarak alınmalı ve konular göre yeri geldikçe Nutuktan alıntılar yapılmalıdır.

3. Öğrencilerin yakın tarihe olan ilgilerini, okul dışı kaynaklardan öğrenmeleri hedeflenen amaçların gerçekleşmesini engellemektedir. Bu nedenle yakın tarihimiz mutlaka programa alınmalıdır.
4. İnkılâp Tarihi müfredat programı öğrencilerin OKS ve ÖSS'ye hazırlanmaları sebebiyle yetiştirilememektedir. Bu nedenle, OKS ve ÖSS sınavlarında İnkılâp Tarihinden daha fazla soruya yer verilerek, bütün öğrencilerin puan hesabında etkili olmalıdır.
5. İnkılâp Tarihi ders saati arttırılmalı ve verimlilik açısından ilk saatlere konmalıdır.
6. İnkılâp Tarihi programı, Konuların Mayıs ayı sonunda bitecek şekilde ayarlanmalıdır.
7. Öğrencilerin Atatürk'ü ve Atatürkçülüğü tam olarak öğrenmeleri ve yaşamlarında uygulamaları sağlanmalıdır.
8. İnkılâp Tarihi müfredat programı, öğretmenlerce, çok kuru, duygu ve sevgiden yoksun bulunuluyor. Bu durum kısa hikayeler, küçük anekdotlar ve şiirlerle giderilmelidir.
9. İlk ve ortaöğretimde, öğrencilere slayt gösterileri, Kurtuluş Savaşı'nı tanıtan belgeseller ve filmler gösterilmeli, müze ve tarihi yerler gezdirilerek daha eğlenceli ve zevk alarak öğrenmeleri sağlanmalıdır.
10. Atatürk İlke ve İnkılâpları ders kitaplarının ilk ünitelerine alınmalıdır.
11. Kurtuluş Savaşında yer alan Komutanlara ait kısa özgeçmiş ve resimleri olmalıdır.
12. İnkılâp Tarihinde günümüze kadar uzanan bazı konular, günümüz olayları ile bağlantı kurularak karşılaştırılmalı ve tartışarak işlenmelidir.

13. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ilköğretimde temel olarak verilmeli, ortaöğretim 1. ve 2. sınıflara konular dağıtılmalı, ortaöğretim 3.sınıfa da yakın tarih konuları verilmelidir.
14. İnkılâp Tarihinde olayları daha gerçekçi ve günümüz perspektifiyle, öğrencilerin ufkunu genişletecek şekilde müfredat yeniden düzenlenmelidir.
15. İnkılâp Tarihi dersinde Kurtuluş Savaşı Konuları daha ayrıntılı verilmelidir.
16. Atatürk'ün yaptığı yenilikler günlük hayata bağlı örneklerle açıklanmalıdır.
17. Milli Mücadele dönemi ile İnkılâpların olduğu dönem ayrılmalıdır.
18. Türk Silahlı Kuvvetleri ve Harp okullarındaki materyaller incelenerek her okula bu materyallerden gönderilmelidir.
19. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersini öğrencilere neden öğrendiklerini kavratmak ve bu doğrultuda “Tarih Bilinci” kazandırılmalıdır.
20. Siyasi olaylar anlatılırken sosyal ve kültürel yaşantıdan örnekler çoğaltılmalı, müfredat konuları daha anlaşılır ve sade olmalıdır.
21. İnkılâp Tarihi müfredat programında Osmanlı Devletinin son dönemleri özellikle yenileşme ve çağı yakalama arayışları alt yapı olarak verilmelidir.
22. İnkılâp Tarihi müfredat programı, derse yönelik beklentilerle, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları esas alınarak düzenlenmelidir.

II. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin analizi ile ilgili konular ele alınmıştır.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma, tarama modelinde olup bilimsel bir nitelik taşımaktadır. Bu araştırmada 8. Sınıf İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin Atatürkçülük ünitesi kapsamında Aydın ilinde çeşitli okullarda görev yapan ve ulaşılabilen ilköğretim sosyal bilgiler öğretmenleri ile aynı okullarda okuyan ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin dersin işlenişinde karşılaştıkları problemler betimlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın alt amaçlarında yer alan sorulara cevap aramak amacı ile verilerin toplanması için genellikle son yıllara ait, ulaşılabilen yerli ve yabancı kaynaklar taranmış, günümüz şartlarında ortaya çıkan sorunlara ait çözüm önerileri üretilmek istenmiştir.

2.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Araştırmanın evrenini Aydın il merkezinde görev yapan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 20 okuldan toplam 36 Sosyal Bilgiler öğretmeni ile 690 8. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

Örneklem tespitinde oranlı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Evrendeki bütün kümelerin tek tek (bütün elemanlarıyla birlikte) eşit seçilme şansına sahip oldukları durumda yapılan örnekleme küme örnekleme denir. (Karasar, 1999:114).

Örnekleme seçiminde aşağıdaki aşamalar takip edilmiştir:

- a. Aydın il merkezinde bulunan ilköğretim okulları belirlenmiştir.
- b. Okulların seçiminde tüm ili kapsayacak şekilde çeşitli semtlerden ayrı ayrı okullar seçilmiştir.
- c. Belirlenen ilköğretim okullarından 8. sınıf öğrencilerinden tesadüfî örnekleme yöntemi ile yeterli sayıda öğrenci ve sosyal bilgiler öğretmenleri seçilerek anketler uygulanmıştır.

2.4. VERİ TOPLAMA ARACI

Bu araştırmada kullanılan veri toplama araçları olarak iki farklı anket kullanılmıştır. Anketin geliştirilme süreci aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır.

İlk olarak araştırmanın amacı ve alt amacı saptanarak konu ile ilgili alan yazını taranmıştır. Bu araştırmalar incelenerek, veri toplama aracında hangi boyutların yer alması gerektiğine danışman öğretim elemanı ile birlikte karar verilmiştir. Yine alan yazından yararlanarak her bir boyutta yer alması gereken soru cümleleri belirlenmiştir.

Böylelikle taslak halinde biri “Öğretmen Anketi” diğeri “Öğrenci Anketi” olmak üzere iki anket formu oluşturulmuştur. Bunlardan;

1. Öğretmen Anketi

Öğretmenlere uygulanan anket başlıca iki bölümden oluşmaktadır.

I. Bölüm, öğretmenlerin kişisel özelliklerini belirlemeye yönelik 4 sorudan oluşmaktadır. II. Bölüm de ise alt problemlere göre şekillenmiştir. 20 madde yer almıştır.

Anketin:

1. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin derecelendirilmesine yöneliktir.
2. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları materyallerin sıklığını belirlemeye yöneliktir.
3. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken dersin başlangıcında karşılaştıkları problemleri belirlemeye yöneliktir.
4. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisini belirlemeye yöneliktir.
5. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerini belirlemeye yöneliktir.
6. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken yöntem boyutundaki problemlerini belirlemeye yöneliktir.
7. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirme boyutundaki problemlerini belirlemeye yöneliktir.
8. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutundaki problemlerini belirlemeye yöneliktir.
9. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini öğrencilerden kaynaklanan problemlerini belirlemeye yöneliktir.
10. Maddesi: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kendilerinin yukarıdaki maddelerin dışında herhangi bir problemleri varsa bunların tespit edilmesine yöneliktir.

Öğretmenlere yönelik hazırlanan anket soruları; hiç, ara sıra, sık sık ve her zaman, olmak üzere dördü dereceleme tipinde, cevabı gerektirecek şekilde yapılandırılmıştır. Anket örneği EK 1’de sunulmuştur.

2. Öğrenci Anketi

Öğrencilere yönelik hazırlanan anketin alt problemlere ilişkin 20 sorudan oluşmaktadır. Bu bölümde yer alan sorular evet, kısmen ve hayır seçeneklerinden oluşacak şekilde yapılandırılmıştır. Öğrenci anket formu örneği EK 2’ de sunulmuştur.

Araştırmacı tarafından geliştirilen her iki anket formu, tüm örnekleme uygulanmadan önce yazım, imla, amaca uygunluk gibi yönlerden, bir “ön denemeden” geçirilmiştir. Ön deneme sonucunda aksayan yönler bulanarak düzeltilmiş ve anket formuna son hali verilmiştir. Özellikle daha önce yapılan araştırmalarda öğrenci anketlerinin hiç, ara sıra, sık sık, ve her zaman olması ile öğrencilerin sorulan sorulara cevap vermede zorlandıkları tespit edilmiştir. Bu yüzden öğrenci anketi evet, kısmen, hayır seçeneği olacak şekilde hazırlanmıştır. Bu sayede öğrencilerin anket sorularını cevaplandırmada zorlanmamaları ve araştırmanın verilerine hata girmesine engel olunmak istenmiştir.

2.5. GÜVENİRLİK

Güvenirlilik; ölçülmek istenen bir değişkenin sürekli olarak aynı ölçeklerin kullanılması halinde, ölçme sonuçlarının birbirine yakınlık derecesidir. Verilerin güvenilirliği bilimsel çalışmanın ilk koşullarındandır. Güvenirlilik, istatistikte çeşitli yöntemlerle hesaplanabilir ve elde edilen sayısal değerler, güvenirlilik katsayısı adını alır (Arseven,2001:139).

Güvenirlilik, bir özelliğin benzer koşullar altında aynı araçla birden fazla ölçülmesi sonucu elde edilen ölçme sonuçlarının birbirleriyle tutarlı olmasıdır (Atılğan, Kan ve Doğan; 2007: 37). Güvenirlilik indeksi 0,00 ile +1,00 arasında değişen değerler alır. Güvenirlilik indeksinin +1,00 yakın olması güvenirliliğin yüksek, 0,00’a yakın olması testin güvenirliliğinin düşük olduğu anlamına gelir.

Araştırmaya ait veri toplama aracının güvenilirliğini tespit etmek için anketimiz hazırlandıktan sonra 75. Yıl Vali Muharrem GÖKTAYOĞLU Ortaokulu 8. sınıf öğrencilerinden tesadüfî örneklem yoluyla seçilmiş 55 öğrenciye uygulanmıştır. Veriler bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS 20 paket programında güvenilirlik katsayısı ,0898 olarak hesaplanmıştır. Öğretmen anketinin güvenilirliği ise ,8752 olarak hesaplanmıştır.

2.6. GEÇERLİK

Veri toplama araçlarının içerik geçerliliği Karasar'ın (1999:151) “Veri toplama aracında bulunan maddelerin, ölçme amacına uygun olup olmadığı, ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediği sorunu ile ilgili olup, uzman görüşüne göre saptanır. Bunu için, önce bir grup uzman tarafından ölçme amaçları ve bu amaçların gerektirdiği içerik çözümlenmeleri yapılarak hazırlanmış soruların bu amaçla ve içeriği temsil edip etmeyeceği tartışılır” ifadesine göre, veri toplama araçları uzman kişiler tarafından incelenmiştir. İnceleyen uzman görüşleri doğrultusunda veri toplama araçlarına son şekil verilmiştir.

2.7. VERİLERİN ANALİZİNDE KULLANILAN İSTATİKSEL TEKNİKLER

Veri toplama araçları, örnekleme giren öğrencilere ve öğretmenlere araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Anketler içinde öğretmenlerle ve öğrencilerle ilgili bilgilerin değerlendirilmesinde frekans (f), yüzde (%) ve aritmetik ortalama (\bar{x}) hesaplanmıştır. Sürekli değişkenlere ait puanların gruplar arasında anlamlı farklılık gösterip göstermediği, iki grup için t-testi, üç grup için tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir. Bütün karşılaştırmalar .05 manidarlık düzeyde test edilmiştir.

III. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve onlar üzerinde yapılan yorumlar bulunmaktadır. Bulgular tablolar şeklinde özetlenmiş; her bir tablonun altında da yorumlara yer verilmiştir.

3.1. ÖĞRETMEN ANKETİ

Tablo 2. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin dağılımı

Metot-Teknik	Cevapsız		Hiç		Ara Sıra		Sık Sık		Her Zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Anlatım	-	-	-	-	3	8,3	18	50,0	15	41,7	36	100
Soru Cevap	-	-	-	-	3	8,3	9	25,0	24	66,7	36	100
Problem Çözme	-	-	3	8,3	12	33,3	21	58,3	-	-	36	100
Tartışma	-	-	-	-	12	33,3	12	33,3	12	33,3	36	100
Gösteri	-	-	6	16,7	12	33,3	15	41,7	3	8,3	36	100
Gezi Gözlem	-	-	12	33,3	24	66,7	-	-	-	-	36	100
Drama	-	-	-	-	33	91,7	-	-	3	8,3	36	100
Eğitici Oyunlar	-	-	3	8,3	30	83,3	3	8,3	-	-	36	100
Örnek Olay İncelemesi	-	-	3	8,3	15	41,7	15	41,7	3	8,3	36	100

10 maddeden oluşan anket sorularının birinci maddesinde; “Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandığınız metot ve tekniklerin derecelendirilmesine yönelik ifade anlatım

yöntemini sık sık kullanan öğretmenlerin oranı grubun %50'sini, her zaman kullanan öğretmenlerin oranı ise grubun %41,7'sini temsil etmektedir.

İlk olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu derslerinde anlatım yöntemini çok sık tercih ettikleri tespit edilmiştir. Her ne kadar anlatım yöntemi aynı anda çok sayıda öğrenciye bilgi aktarmada işe yarasada öğretimde ezberciliği hızlandırdığından, öğrencide muhakeme etme ve problem çözme becerisini kazanmayı engellediği için bu yöntemin bu sıklıkla kullanılması doğru değildir (Beydoğan, 2001:60).

Soru-cevap yöntemini her zaman kullanan öğretmenlerin oranı grubun 66,7'sini temsil ederken, ara sıra ve sık sık kullanan öğretmenlerin oranı grubun 33,3'ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun soru-cevap yöntemini her zaman kullandığı söylenebilir. Soru-cevap yöntemi öğrencilerin derse olan ilgisini arttırması açısından yararlı olsa da sorulara yanlış cevap veren öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin yitirmesine ve öğrencilerin kendilerini öğretim sürecinde yetersiz hissetmelerine neden olduğu için bu derece sıklıkla kullanmak yerine farklı metotları da beraberinde kullanmak daha doğru olacaktır (Beydoğan, 2001:65).

Öğretmenlerin problem çözme yöntemini kullanma oranları grubun ortalamasının üstünde olduğu söylenebilir. Problem çözme yöntemini hiç kullanmayanların oranı grubun %8,3 'ünü temsil ederken, ara sıra kullananların oranı grubun %33,3'ünü temsil etmektedir. Sık sık kullananların oranı ise grubun üstünde olarak %58,3 olarak çıkmıştır. Öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme düzeylerini arttırmalarında problem çözme yöntemini sık sık kullanmaları, öğrenciler için artı bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun problem çözme yöntemini kullandığı söylenebilir. Bu yöntem öğrencilerin aktif katılımını sağlayan, öğrenilenlerin kalıcılığını arttıran ve öğrencide sorumluluk duygusunu geliştiren bir yöntem olması açısından olumlu bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tartışma yöntemini ara sıra, sık sık ve her zaman kullanan öğretmenlerin oranı eşit olarak dağılırarak grubun %33,3 'ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin tartışma yöntemini derste yeterli düzeyde kullandıkları söylenebilir. Bu

yöntem öğrencilerin ilgilerini uyandırır, gerçekleri kavrama, eleştirici düşünme kabiliyetlerini geliştirir (Alıcıgüzel, 1998:263).

Gösteri yöntemini hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %16,7'sini, ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %33,3'ünü, sık sık kullanan öğretmenlerin oranı grubun %41,7'sini temsil ederken her zaman kullananların oranı ise grubun %8,3'ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin yarısı gösteri yöntemini sıklıkla kullandığı söylenebilir. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesiyle ilgili sınıfta bir fotoğraf, resim vb. materyaller gösterdikleri ve öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çektikleri gibi öğrenmeyi kolaylaştıran bir yöntem olması açısından olumlu sonuç olarak ortaya çıkmaktadır.

Gezi-gözlem yöntemini hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %33,3' ünü temsil ederken, ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı ise grubun %66,7'sini temsil etmiştir. Gezi-gözlem yöntemini sık sık ve her zaman kullanan öğretmenler çıkmamıştır. Bu sonuca göre öğretmenlerin gezi-gözlem yöntemini kullanma oranları dersin içeriği açısından bakılacak olursa eksik bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Oysa Atatürkçülük ünitesi ile ilgili bu yöntemin kullanılabilceği birçok yer vardır.

Drama yöntemini ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %91,7'sini temsil ederken her zaman kullananların oranı grubun %8,3'ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre drama yöntemini öğretmenlerin çok fazla tercih etmedikleri ortaya çıkmaktadır. Ancak bu yöntem daha sıklıkla kullanılmalıdır. Söze dayalı yöntemlerden daha etkili olması açısından, ilgi ve dikkat çekmede yararlı olmasından dolayı bu yöntem üniteye daha sık kullanılmalıdır (Beydoğan, 2001:75).

Eğitici oyunlar yöntemini hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %8,3'ünü temsil ederken, ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %83,3'ünü temsil etmektedir. Eğitici oyunlar yöntemini sık sık kullanan öğretmenlerin oranı ise grubun %8,3'ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin çoğunluğunun eğitici oyunlar yöntemini ara sıra kullandıkları söylenebilir. Öğretmenlerin biraz daha özveri göstererek bu yöntemi sık sık kullanmaları gerekmektedir.

Örnek olay incelemesi yöntemini hiç kullanmayan ve her zaman kullanan öğretmenlerin oranı grubun %8,3'ünü, ara sıra ve sık sık kullanan öğretmenlerin oranı

ise grubun %41,7'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin %50'si örnek olay incelemesi yöntemini sıklıkla kullandıkları %50'si ise ara sıra ve hiç kullanmadıkları söylenebilir. Ancak ünite de bu yöntem daha sık kullanılmalıdır. Çünkü öğrenciler gerçek olayla yüz yüze kalmış gibi kendi düşüncelerini ileri sürebilir ve probleme çözücü öneriler geliştirebilir (Alkan, 1991:63).

Elde edilen bulgulardan anlaşılacağı gibi öğretmenlerin öğrencileri derse aktif katılımını sağlayan yöntem ve teknikleri kullanmak yerine geleneksel yöntemler olan anlatım ve soru-cevabı kullanmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin gösteri ve gezi gözlem yöntemini öğretmen merkezli bir yöntem olduğu halde kullanımının düşük çıktığı görülmüştür. Bu problemin nedenleri öğretmenlerin kendilerini yenilemedikleri ya da bu yöntemlere karşı ön yargılı olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 3: Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları yöntemlerin cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

YÖNTEM	CİNSİYET	N	\bar{X}	ss	sd	t	P
Anlatım	Bay	18	3,17	,383	34	-1,617	,115
	Bayan	18	3,50	,786			
Soru cevap	Bay	18	3,50	,786	34	-,766	,449
	Bayan	18	3,67	,485			
Problem	Bay	18	2,67	,485	34	,558	,128
	Bayan	18	3,33	,767			
Tartışma	Bay	18	3,00	,840	34	,755	,850
	Bayan	18	3,00	,840			
Gösteri	Bay	18	2,67	,485	34	,458	,088
	Bayan	18	2,17	1,098			
Gezi Gözlem	Bay	18	2,00	,122	34	1,831	,105
	Bayan	18	1,33	,485			
Drama	Bay	18	2,33	,767	34	,155	,074
	Bayan	18	2,00	,000			
Eğitici Oyunlar	Bay	18	2,00	,594	34	,098	,549
	Bayan	18	2,00	,000			
Örnek Olay İncelemesi	Bay	18	2,33	,970	34	-1,304	,201
	Bayan	18	2,67	,485			

Tablo 3'te öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklere ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Metot-Teknik	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Anlatım	Gruplar arası	4,700	1,175	4	3,917	,111	
	Gruplar içi	9,300	,300	31			
	Toplam	14,000		35			
Soru-Cevap	Gruplar arası	2,450	,613	4	1,544	,214	
	Gruplar içi	12,300	,397	31			
	Toplam	14,750		35			
Problem	Gruplar arası	9,000	2,250	4	11,625	,003	11-15 yıl ile 16-20 yıl, 20 üstü ile 16-20 yıl
	Gruplar içi	6,000	,194	31			
	Toplam	15,000		35			
Tartışma	Gruplar arası	3,600	,900	4	1,368	,268	
	Gruplar içi	20,400	,658	31			
	Toplam	24,000		35			
Gösteri	Gruplar arası	12,650	3,162	4	6,953	,002	1-5 yıl ile 16-20 yıl, 1-5 ile 20 üstü
	Gruplar içi	14,100	,455	31			
	Toplam	26,750		35			
Drama	Gruplar arası	2,600	,650	4	2,399	,171	
	Gruplar içi	8,400	,271	31			
	Toplam	11,000		35			
Gezi-Gözlem	Gruplar arası	2,400	,600	4	3,321	,122	
	Gruplar içi	5,600	,181	31			
	Toplam	8,000		35			
Eğitici Oyunlar	Gruplar arası	1,900	,475	4	3,591	,216	
	Gruplar içi	4,100	,132	31			
	Toplam	6,000		35			
Örnek Olay İncelemesi	Gruplar arası	6,600	1,650	4	3,552	,217	
	Gruplar içi	14,400	,465	31			
	Toplam	21,000		35			

Tablo 4'te öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklerden problem çözme yönteminde ($F_{(4-31)}=11,625;p>,05$)

ve gösteri yönteminde ($F_{(4-31)}=6,953;p>,05$) farklılık görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya çıkartmak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda problem çözme yönteminde, mesleki kıdemi 11-15 ile 16-20 yıl arasında ve 16-20 ile 20 yıl üstü kıdemli olanlar arasında anlamlı bir farkın oluştuğu görülmektedir. 11-15(N=10) yıl ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 11-15 yıl kıdemli olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. 16-20(N=6) ile 20(N=10) yıl üstü kıdemli olan öğretmenler arasında 20 yıl üstü kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir.

Gösteri yöntemindeki farklılık ise 16-20 yıl ile 1-5 ve 20 yıl üstü ile 1-5 yıl arasında anlamlı bir farkın oluştuğu görülmektedir. 16-20(N=6) yıl ile 1-5(N=5) yıl kıdemli öğretmenler arasında 16-20 yıl kıdemli öğretmenlerin lehine, 20(N=10) yıl üstü ile 1-5(N=5) yıl kıdemli öğretmenler arasında ise 20 yıl üstü görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Bunlardan başka diğer yöntem ve tekniklerin kullanılması ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 5 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklere ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Metot-Teknik	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Anlatım	Gruplar arası	3,875	1,938	2	6,315	,004	Sosyal Bilgiler-Tarih,
	Gruplar içi	10,125	,307	33			
	Toplam	14,000		35			
Soru-Cevap	Gruplar arası	1,250	,625	2	1,528	,232	
	Gruplar içi	13,500	,409	33			
	Toplam	14,750		35			
Problem	Gruplar arası	3,000	1,500	2	4,125	,225	
	Gruplar içi	12,000	0,364	33			
	Toplam	15,000		35			
Tartışma	Gruplar arası	4,500	2,250	2	3,808	,133	
	Gruplar içi	19,500	,591	33			
	Toplam	24,000		35			
Gösteri	Gruplar arası	3,875	1,938	2	15,500	,003	Sosyal Bilgiler-Tarih
	Gruplar içi	4,125	,125	33			
	Toplam	8,000		35			
Drama	Gruplar arası	,500	,250	2	,786	,464	
	Gruplar içi	10,500	,318	33			
	Toplam	11,000		35			
Gezi-Gözlem	Gruplar arası	3,875	1,938	2	15,000	,002	Sosyal Bilgiler-Tarih
	Gruplar içi	4,125	,125	33			
	Toplam	8,000		35			
Eğitici Oyunlar	Gruplar arası	,000	,000	2	,000	1,000	
	Gruplar içi	6,000	,182	33			
	Toplam	6,000		35			
Örnek Olay İncelemesi	Gruplar arası	,000	,000	2	,000	1,000	
	Gruplar içi	21,000	,636	33			
	Toplam	21,000		35			

Tablo 5'te öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklerden anlatım yönteminde ($F_{(2-33)}=6,315;p>,05$), gösteri yönteminde ($F_{(2-33)}=15,500;p>,05$) ve gezi-gözlem yönteminde ($F_{(2-33)}=15,000;p>,05$), farklılık görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda anlatım yöntemindeki farklılığın sosyal bilgiler(N=24) mezunları ile tarih(N=6) mezunları arasında farklı olduğu ve farklılığın sosyal bilgiler bölümü mezunları lehine olduğu görülmektedir.

Gösteri yönteminin kullanılmasında sosyal bilgiler(N=24) ile tarih(N=6) mezunları arasında farklılık olduğu ve farklılığın sosyal bilgiler bölümü mezunları lehine olduğu görülmektedir.

Gezi-gözlem yönteminin kullanılmasında sosyal bilgiler(N=24) ile tarih(N=6) mezunları arasında farklılık olduğu ve farklılığın sosyal bilgiler bölümü mezunları lehine olduğu görülmektedir.

Diğer yöntem ve tekniklerin kullanılması ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 6 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türünü göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklere ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Metot-Teknik	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	p	Fark
Anlatım	Gruplar arası	1.702	,567	3	1,476	,240	
	Gruplar içi	12,298	,384	32			
	Toplam	14,000		35			
Soru-Cevap	Gruplar arası	10,315	3,438	3	24,810	,001	Eğitim- Enstitü, Eğitim-Fen Ede.
	Gruplar içi	4,435	,139	32			
	Toplam	14,750		35			
Problem	Gruplar arası	7,807	2,602	3	11,579	,002	Yük. Lis.-Fen Ede., Eğitim-Enstitü, Eğitim-Fen Ede.
	Gruplar içi	7,193	,225	32			
	Toplam	15,000		35			
Tartışma	Gruplar arası	5,329	1,776	3	3,045	,093	
	Gruplar içi	18,671	,583	32			
	Toplam	24,000		35			
Gösteri	Gruplar arası	7,669	2,556	3	4,287	,072	
	Gruplar içi	19,081	,596	32			
	Toplam	26,750		35			
Drama	Gruplar arası	1,460	,487	3	1,632	,201	
	Gruplar içi	9,540	,298	32			
	Toplam	11,000		35			
Gezi-Gözlem	Gruplar arası	2,522	,841	3	4,910	,096	
	Gruplar içi	5,478	,171	32			
	Toplam	8,000		35			
Eğitici Oyunlar	Gruplar arası	,000	,000	3	,000	1,000	
	Gruplar içi	6,000	,188	32			
	Toplam	6,000		35			
Örnek Olay İncelemesi	Gruplar arası	8,404	2,801	3	7,116	,001	Enstitü-Eğitim, Enstitü-Yük. Lis. Ens.-Fen Ede.
	Gruplar içi	12,596	,394	32			
	Toplam	21,000		35			

Tablo 6’da öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları metot ve tekniklerden soru cevap yönteminde ($F_{(3-32)}=24,810;p>,05$) farklılık görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda soru cevap yöntemindeki farklılığın eğitim fakültesimezunları ile eğitim enstitüsümezunları arasında ve eğitim fakültesimezunları ile fen edebiyatmezunları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat(N=3) mezun

öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi(N=23) ile eğitim enstitüsü(N=3) mezun öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Problem çözme yönteminde ($F_{(3-32)}=11,579;p>,05$) farklılık görülmektedir. Scheffe testi sonucunda problem çözme yöntemindeki farklılığın yüksek lisans ile fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenleri, eğitim fakültesi ile eğitim enstitüsü mezunu öğretmenleri ve eğitim fakültesi ile fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu, eğitim fakültesi(N=23) ile eğitim enstitüsü(N=3) mezunu öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu ve eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Örnek olay incelemesi yönteminde ($F_{(3-32)}=7,116;p>,05$) farklılık görülmektedir. Scheffe testi sonucunda örnek olay yöntemindeki farklılığın eğitim enstitüsü ile fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenleri, eğitim enstitüsü ile yüksek lisans mezunu öğretmenleri ve eğitim enstitüsü ile eğitim fakültesi mezunu öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Eğitim enstitüsü(N=3) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasında fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu, eğitim enstitüsü(N=3) ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu ve eğitim enstitüsü ile eğitim fakültesi mezunu öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

Diğer yöntem ve tekniklerin kullanılması ile öğretmenlerin mezun oldukları okul türleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir

Tablo 7 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesi ile ilgili öğretim materyallerini kullanma sıklığına yönelik frekans-yüzde tablosu

Materyal	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yazı Tahtası	-	-	-	-	3	8,3	12	33,3	21	58,3	36	100
Harita	-	-	3	8,3	3	8,3	15	41,7	15	41,7	36	100
Tepegöz	-	-	27	75,0	6	16,7	3	8,3	-	-	36	100
Slayt Projektörü	-	-	6	16,7	12	33,3	9	25,0	9	25,0	36	100
Bilgisayar	-	-	6	16,7	18	50,0	12	33,3	-	-	36	100
Tv, Video	-	-	15	41,7	18	50,0	3	8,3	-	-	36	100
Grafik	-	-	3	8,3	12	33,3	18	50,0	3	8,3	36	100
Model	-	-	9	25,0	24	66,7	3	8,3	-	-	36	100

Anketin ikinci maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesi ile ilgili öğretim materyallerini kullanma sıklığını değerlendirilmesine.” yönelik ifade de yazı tahtası materyalini sık sık kullanan öğretmenlerin oranı grubun %33,3’ünü temsil ederken, her zaman kullanan öğretmenlerin oranı grubun % 58,3’ünü temsil etmektedir.

Harita materyalini sık sık ve her zaman kullanan öğretmenlerin oranı grubun %83,4’ünü temsil etmektedirler.

Tepegöz materyalini ara sıra ve sık sık kullanan öğretmenlerin oranı grubun %25’ini temsil ederken hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %75’ini temsil etmektedir.

Slayt projektörü materyalini hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %16,7’sini, ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %33,3’ünü, sık sık ve her zaman kullanan öğretmenlerin oranı grubun %50’sini temsil etmektedir.

Bilgisayar materyalini hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %16,7’sini, ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %50’sini temsil ederken sık sık kullanan öğretmenlerin oranı ise grubun %33,3’ünü temsil etmektedir.

Televizyon ve video materyalini hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %41,7’sini, ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %50’sini temsil ederken sık sık kullanan öğretmenlerin oranı grubun %8,3’ünü temsil etmektedir.

Grafik ve şekilleri hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %8,3'ünü, ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %33,3'ünü temsil ederken sık sık ve her zaman kullanan öğretmenlerin oranı grubun %58,3'ünü temsil etmiştir.

Model ve numuneleri hiç kullanmayan öğretmenlerin oranı grubun %25'ini ara sıra kullanan öğretmenlerin oranı grubun %66,7'sini temsil ederken sık sık kullanan öğretmenlerin oranı grubun %8,3'ünü temsil etmektedir.

Genel olarak öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesiyle ilgili öğretim materyallerini kullanma sıklığında, öğretmenlerin sık sık ve her zaman olarak yazı tahtasını ve haritayı kullandıklarını görmekteyiz. Bunun yanı sıra öğretmenlerin materyal kullanımında özellikle grafik modelini sık sık kullanmaları olumlu görülmektedir. Diğer taraftan modellerle çalışmaları konusunda biraz eksikliklerinin olduğunu ve modelleri kullanma oranlarında grubun %66,7'si ile ara sıra kullandıklarını görebilmekteyiz.

Söz konusu öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmelerini benimseyen bir sistemin parçaları olmalarından dolayı öğretmenlerin bunu benimseyerek modelleri, televizyonu, videoyu, slayt projektörünü, bilgisayarı en azından grafikler kadar kullanmaları teşvik edilmelidir.

Tablo 8 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları materyalleri kullanma sıklıklarının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

MATERYAL	CİNSİYET	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Yazı tahtası	Bay	18	3,17	,707	34	2,516	,078
	Bayan	18	3,83	,383			
Harita	Bay	18	3,50	,514	34	2,332	,026
	Bayan	18	2,83	1,098			
Tepegöz	Bay	18	1,33	,767	34	,000	1,000
	Bayan	18	1,33	,485			
Slayt	Bay	18	2,83	1,098	34	1,448	,157
	Bayan	18	2,33	,970			
Bilgisayar	Bay	18	2,33	,485	34	1,458	,154
	Bayan	18	2,00	,840			
Tv. , Video	Bay	18	1,83	,707	34	1,617	,115
	Bayan	18	1,50	,514			
Grafik	Bay	18	2,67	,485	34	,644	,524
	Bayan	18	2,50	,985			
Modeller	Bay	18	2,00	,594	34	1,844	,074
	Bayan	18	1,67	,485			

Tabloya 8’de öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 9 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Materyal	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	p	Fark
Yazı tahtası	Gruplar arası	1,500	,375	4	,861	,498	
	Gruplar içi	13,500	,435	31			
	Toplam	15,000		35			
Harita	Gruplar arası	21,000	5,250	4	20,344	,000	1-5 ile 16-20, 6-10 ile 16-20, 11-15 ile 16-20, 20 üstü ile 16-20
	Gruplar içi	8,000	,258	31			
	Toplam	29,000		35			
Tepegöz	Gruplar arası	5,600	1,400	4	5,167	,003	1-5 ile 16-20, 6-10 ile 16-20, 11-15 ile 16-20
	Gruplar içi	8,400	,271	31			
	Toplam	14,000		35			
Slayt	Gruplar arası	9,550	2,387	4	2,535	,060	
	Gruplar içi	29,200	,942	31			
	Toplam	38,750		35			
Bilgisayar	Gruplar arası	5,100	1,275	4	3,321	,052	
	Gruplar içi	11,900	,384	31			
	Toplam	17,000		35			
Tv. Video	Gruplar arası	3,000	,750	4	2,114	,103	
	Gruplar içi	11,000	,355	31			
	Toplam	14,000		35			
Grafik	Gruplar arası	11,450	2,863	4	9,542	,000	1-5 ile 16-20, 6-10 ile 16-20, 11-15 ile 16-20, 20 üstü ile 16-20
	Gruplar içi	9,300	,300	31			
	Toplam	20,750		35			
Model	Gruplar arası	2,600	,650	4	2,399	,071	
	Gruplar içi	8,400	,271	31			
	Toplam	11,000		35			

Tablo 9’da öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin analizde harita ($F_{(4-31)}=20,344;p>,05$), tepegöz ($F_{(4-31)}=5,167;p>,05$) ve grafik ($F_{(4-31)}=9,542;p>,05$) materyallerinin kullanımıyla öğretmenlerin kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya çıkartmak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda, harita materyalindeki farklılık mesleki kıdemi 1-5 ile 16-20 yıl

arasında, 6-10 ile 16-20 yıl arasında, 11-15 ile 16-20 yıl arasında ve 20 yıl üstü ile 16-20 yıl kıdemli olan öğretmenler arasında olduğu görülmektedir. 1-5 yıl(N=5) ile 16-20 yıl(N=6) kıdemli olan öğretmenler arasında 16-20 yıl kıdemli olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. 6-10(N=5) ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 16-20 yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir. 11-15(N=10) ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 11-15 yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir. 20 üstü(N=10) ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 20 üstü yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin kullandıkları tepegöz materyalindeki farklılık mesleki kıdemi 1-5 ile 16-20 yıl arasında, 6-10 ile 16-20 yıl arasında, 11-15 ile 16-20 yıl arasında kıdemli olan öğretmenler arasında olduğu görülmektedir. 1-5(N=5) yıl ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 16-20 yıl kıdemli olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. 6-10(N=5) ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 16-20 yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir. 11-15(N=10) ile 16-20(N=10) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 11-15 yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin kullandıkları grafik materyalindeki farklılık mesleki kıdemi 1-5 ile 16-20 yıl arasında, 6-10 ile 16-20 yıl arasında, 11-15 ile 16-20 yıl ve 20 üstü ile 16-20 yıl arasında kıdemli olan öğretmenler arasında olduğu görülmektedir. 1-5(N=5) yıl ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 16-20 yıl kıdemli olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. 6-10(N=5) ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 16-20 yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir. 11-15(N=10) ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 11-15 yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir. 20 üstü(N=10) ile 16-20(N=6) yıl kıdemli olan öğretmenler arasında 20 üstü yıl kıdemli olanların lehine olduğu görülmektedir.

Bunlardan başka diğer materyallerin kullanılması ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 10 : Öğretmenlerin branşları ile Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Materyal	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	p	Fark
Yazı tahtası	Gruplar arası	1,875	,938	2	2,357	,110	
	Gruplar içi	13,125	,398	32			
	Toplam	15,000		35			
Harita	Gruplar arası	9,875	4,938	2	8,520	,001	Sosyal Bil. – Tarih, Coğrafya – Tarih
	Gruplar içi	19,125	,580	32			
	Toplam	29,000		35			
Tepegöz	Gruplar arası	,875	,438	2	1,100	,345	
	Gruplar içi	13,125	,398	32			
	Toplam	14,000		35			
Slayt	Gruplar arası	,125	,063	2	,053	,948	
	Gruplar içi	38,625	1,170	32			
	Toplam	38,750		35			
Bilgisayar	Gruplar arası	3,875	1,938	2	4,871	,004	Sosyal Bil-Coğrafya
	Gruplar içi	13,125	,398	32			
	Toplam	17,000		35			
Tv. Video	Gruplar arası	,500	,250	2	,611	,549	
	Gruplar içi	13,500	,409	32			
	Toplam	14,00		35			
Grafik	Gruplar arası	8,750	4,375	2	12,031	,002	Sosyal Bil. – Tarih, Coğrafya – Tarih
	Gruplar içi	12,000	,364	32			
	Toplam	20,750		35			
Model	Gruplar arası	5,000	2,500	2	13,750	,003	Sosyal Bil. – Tarih, Coğrafya – Tarih
	Gruplar içi	6,000	,182	32			
	Toplam	11,000		35			

Tablo 10'a göre öğretmenlerin branşlarına ile Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin analizde; harita ($F_{(2-32)}=8,520;p>,05$), bilgisayar ($F_{(2-32)}=4,871;p>,05$), grafik ($F_{(2-32)}=12,031;p>,05$) ve model ($F_{(2-32)}=13,750;p>,05$) arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda harita materyalindeki farklılığın sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği bölümü mezunları arasında olduğu ve coğrafya öğretmenliği bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği bölümü mezunları arasında

olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretmenliği(N=24) bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği(N=26) bölümü mezunları arasında olan farklılıkta sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Coğrafya öğretmenliği(N=5) bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği(N=6) bölümü mezunları arasında olan farklılıkta ise tarih öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Grafik materyallerinin kullanılmasında sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği bölümü mezunları arasında ve coğrafya öğretmenliği bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği bölümü mezunları arasında farklılık olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretmenliği(N=24) bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği(N=6) bölümü mezunları arasında olan farklılıkta sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Coğrafya öğretmenliği(N=5) bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği(N=6) bölümü mezunları arasında olan farklılıkta ise tarih öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Modellerin kullanılmasında sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği bölümü mezunları arasında ve coğrafya öğretmenliği bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği bölümü mezunları arasında farklılık olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretmenliği(N=24) bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği(N=6) bölümü mezunları arasında olan farklılıkta sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Coğrafya öğretmenliği(N=5) bölümü mezunları ile tarih öğretmenliği(N=6) bölümü mezunları arasında olan farklılıkta ise tarih öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Bilgisayar materyalinin kullanılmasında sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü mezunları ile coğrafya öğretmenliği bölümü mezunları arasında farklılık olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretmenliği(N=24) bölümü mezunları ile coğrafya öğretmenliği(N=5) bölümü mezunları arasında olan farklılıkta sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Diğer materyallerin kullanılması ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 11 : Öğretmenlerin mezun oldukları veya olacakları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşlerinin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Materyal	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Yazı tahtası	Gruplar arası	1,547	,516	3	1,226	,316	
	Gruplar içi	13,453	,420	32			
	Toplam	15,000		35			
Harita	Gruplar arası	16,068	5,356	3	13,254	,000	Enst.-Fen Edebiyat, Eğitim-Fen Edebiyat, Yüksek-Fen Edebiyat
	Gruplar içi	12,932	,404	32			
	Toplam	29,000		35			
Tepegöz	Gruplar arası	11,391	3,797	3	46,578	,000	Enst.-Eğitim, Enst.-Yüksek, Enst.-Fen Edebiyat, Eğitim-Fen Edebiyat, Yüksek-Fen Edebiyat
	Gruplar içi	2,609	,082	32			
	Toplam	14,000		35			
Slayt	Gruplar arası	3,123	1,041	3	,935	,435	
	Gruplar içi	35,627	1,113	32			
	Toplam	38,750		35			
Bilgisayar	Gruplar arası	4,329	1,443	3	3,644	,083	
	Gruplar içi	12,671	,396	32			
	Toplam	17,000		35			
Tv. Video	Gruplar arası	1,851	,617	3	1,625	,203	
	Gruplar içi	12,149	,380	32			
	Toplam	14,000		35			
Grafik	Gruplar arası	10,017	3,339	3	9,955	,000	Eğitim-Fen Edebiyat, Yüksek-Fen Edebiyat
	Gruplar içi	10,733	,335	32			
	Toplam	20,750		35			
Model	Gruplar arası	3,658	1,219	3	5,315	,004	Yüksek-Fen Edebiyat
	Gruplar içi	7,342	,229	32			
	Toplam	11,000		35			

Tablo 11'e göre öğretmenlerin mezun oldukları okullar ile Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerine ilişkin analizde; harita($F_{(3-32)}$)= $13,254;p>,05$), tepegöz($F_{(3-32)}$)= $46,578;p>,05$), grafik($F_{(3-32)}$)= $9,955;p>,05$) ve model($F_{(3-32)}$)= $5,315;p>,05$) arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda harita materyalinin kullanımındaki farklılığın eğitim fakültesi mezunları ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında, enstitü mezunları ile fen edebiyat mezunları arasında ve yüksek lisans mezunları ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezun öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Enstitü(N=3) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezun öğretmenleri arasında fen edebiyat mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat(N=3) fakültesi mezun öğretmenleri arasında ise yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Tepegöz materyalinin kullanımındaki farklılığın enstitü mezunları ile eğitim fakültesi mezunları arasında, enstitü mezunları ile yüksek lisans mezunları arasında, enstitü mezunları ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında, eğitim fakültesi mezunları ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında ve yüksek lisans mezunları ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Enstitü(N=3) ile eğitim fakültesi(N=23) mezun öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu, enstitü(N=3) ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu, enstitü(N=3) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasında fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu, eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenlerin arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu ve yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Grafik materyalinin kullanımındaki farklılığın eğitim mezunları ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında ve yüksek lisans mezunları ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezun öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu ve yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunları arasında ise yüksek lisans mezun öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Model materyalinin kullanımındaki farklılığın yüksek lisans ile fen edebiyat fakültesi mezunları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezun öğretmenleri arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Diğer materyallerin kullanılması ile öğretmenlerin mezun oldukları okul türleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 12 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaşılan problemlerin sıklığına ilişkin frekans ve yüzde tablosu.

Problem	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Dikkat Çekme	-	-	-	-	27	75,0	9	25,0	-	-	36	100
Güdüleme	-	-	6	16,7	24	66,7	3	8,3	3	8,3	36	100
Kavratma	-	-	9	25,0	27	75,0	-	-	-	-	36	100
Dersi zevkli hale getirme	-	-	18	50,0	12	33,3	6	16,7	-	-	36	100

Anketin 3.maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaşılan problemlerin sıklığının belirlenmesi”ne yönelik ifadeye dikkat çekme problemi ile ara sıra karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %75’ini, sık sık karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %25’ini temsil etmektedir.

Güdüleme problemi ile ara sıra karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %66,7’sini, sık sık ve her zaman karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %16,6’sini, hiç problemle karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %16,7’sini temsil etmektedir.

Öğrencileri öğrendikleri üniteden günlük hayatta nasıl yararlanacaklarını yeterince kavratılması problemi ile ara sıra karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %75’ini, sık sık karşılaşılan öğretmenlerin oranı ise grubun %25’ini temsil etmektedir.

Üniteyi işlerken dersi zevkli hale getirmede zorlanması problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %50'sini, ara sıra problem yaşayan öğretmenlerin oranı grubun %33,3'ünü sık sık problem yaşayan öğretmenlerin oranı grubun %16,7'sini temsil etmektedir. Öğretmenlerin üniteyi zevkli hale getirme problemi ile karşılaştıkları söylenebilir.

Bu sonuçlara göre öğretmenlerin dikkat çekme, güdüleme, ünitenin günlük hayatta ne işe yaracağına kavratılmasında ve dersin zevkli hale getirilmesi problemleri ile ara sıra ve sık sık olmak üzere büyük oranda karşılaştıkları söylenebilir.

Tablo 13 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesinin işleniş sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

Problem	CİNSİYET	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
Dikkat çekme	Bay	18	2,33	,485	34	1,144	,261
	Bayan	18	2,17	,383			
Güdüleme	Bay	18	2,50	,786	34	3,828	,055
	Bayan	18	1,67	,485			
Kavratma	Bay	18	1,83	,383	34	1,144	,261
	Bayan	18	1,67	,485			
Dersi zevkli hale getirme	Bay	18	1,67	,767	34	,118	,235
	Bayan	18	1,98	,788			

Tablo 13'te öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesinin işleniş sırasında dersin başlangıcında karşılaştığımız problemlerin sıklığı ile ilgili görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Tablo 14 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Dikkat Çekme	Gruplar arası	1,950	,488	4	3,148	,088	
	Gruplar içi	4,800	,155	31			
	Toplam	6,750		35			
Güdüleme	Gruplar arası	4,750	1,187	4	2,301	,081	
	Gruplar içi	16,000	,516	31			
	Toplam	20,750		35			
Kavratma	Gruplar arası	2,850	,715	4	5,663	,002	1-5 ile 11-15 yıl, 6-10 ile 11-15 yıl, 20 üstü ile 11-15 yıl
	Gruplar içi	3,900	,126	31			
	Toplam	6,750		35			
Dersi zevkli hale getirme	Gruplar arası	3,600	,900	4	1,701	,175	
	Gruplar içi	16,400	,529	31			
	Toplam	20,000		35			

Tablo 14’te öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik olarak öğrencilere konuları kavratma konusunda ($F_{(4-31)}=5,663;p>,05$) farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda öğrencilere konuları kavratma konusunda 11-15 ile 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenler arasında, 11-15 ile 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenler arasında, 11-15 ile 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenler arasında anlamlı farklılık görülmektedir.

11-15(N=10) ile 1-5(N=5) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenler lehine farklılık gözlenmiştir. 11-15(N=10) ile 6-10 (N=5) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl görev yapan öğretmenler lehine farklılık gözlenmiştir. 11-15(N=10) ile 20 yıldan fazla(N=10) görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenler lehine olduğu görülmektedir.

Dersin başlangıcında karşılaşılan diğer problemler ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında bir arada anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 15 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Dikkat Çekme	Gruplar arası	1,125	,563	2	3,300	,059	
	Gruplar içi	5,625	,170	33			
	Toplam	6,750		35			
Güdüleme	Gruplar arası	1,250	,625	2	1,058	,359	
	Gruplar içi	19,500	,591	33			
	Toplam	20,750		35			
Kavratma	Gruplar arası	1,125	,563	2	3,300	,099	
	Gruplar içi	5,625	,170	33			
	Toplam	6,750		35			
Dersi zevkli hale getirme	Gruplar arası	5,000	2,500	2	5,500	,009	Tarih ile Sosyal Bil., Tarih ile Coğrafya
	Gruplar içi	15,000	,455	33			
	Toplam	20,000		35			

Tablo 15'te öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik olarak dersi zevkli hale getirme probleminde ($F_{(2-33)}=5,500;p>,05$) farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda dersi zevkli hale getirme probleminde farklılığın tarih mezunları ile sosyal bilgiler mezunları arasında ve tarih mezunları ile coğrafya bölümü mezunları arasında olduğu görülmektedir. Tarih mezunları(N=6) ile sosyal bilgiler(N=24) mezunları arasındaki farklılığın tarih mezunları lehine olduğu ve tarih mezunları(N=6) ile coğrafya mezunları(N=6) arasındaki farklılığın tarih mezunları lehine olduğu görülmektedir.

Dersin başlangıcında Atatürkçülük ünitesinde karşılaşılan diğer problemler ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 16 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Dikkat Çekme	Gruplar arası	2,427	,809	3	5,989	,002	Fen Ede. – Enstitü, Fen Ede. – Eğitim
	Gruplar içi	4,323	,135	32			
	Toplam	6,750		35			
Güdüleme	Gruplar arası	1,036	,345	3	,560	,645	
	Gruplar içi	19,714	,616	32			
	Toplam	20,750		35			
Kavratma	Gruplar arası	,452	,151	3	,765	,522	
	Gruplar içi	6,298	,197	32			
	Toplam	6,750		35			
Dersi zevkli hale getirme	Gruplar arası	12,807	4,269	3	18,994	,001	Ens. – Eğitim, Ens. –Yüksek Lisans, Fen Ede. – Eğitim, Fen Ede. –Yüksek lis.
	Gruplar içi	7,193	,225	32			
	Toplam	20,000		35			

Tablo 16'ya göre öğretmenlerin mezun oldukları okullar ile Atatürkçülük ünitesinde dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarında öğretmenlerin dikkat çekme probleminde ($F_{(3-32)}=5,989;p>,05$) ve dersi zevkli hale getirme probleminde ($F_{(3-32)}=18,994;p>,05$) arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda öğretmenlerin dikkat çekme probleminde fen edebiyat mezunları ile enstitü mezunları arasında ve fen edebiyat mezunları ile eğitim fakültesi mezunları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Dikkat çekme probleminde fen edebiyat(N=3) ile enstitü mezunu öğretmenleri(N=3) arasında fen edebiyat mezunu öğretmenlerin lehine olduğu, fen edebiyat(N=3) ile eğitim fakültesi(N=23) mezunları arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin dersi zevkli hale getirme probleminde enstitü mezunları ile eğitim fakültesi mezunları arasında, enstitü ile yüksek lisans mezunları arasında, fen edebiyat

ile eğitim fakültesi mezunları arasında ve fen edebiyat ile yüksek lisans mezunları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Dersi zevkli hale getirme probleminde enstitü(N=3) ile eğitim fakültesi(N=23) mezunu öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu, enstitü(N=3) ile yüksek lisans(N=7) mezunları arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu, fen edebiyat(N=3) ile eğitim fakültesi(N=23) mezunları arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehine olduğu ve fen edebiyat(N=3) ile yüksek lisans(N=7) mezunları arasında ise yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Dersin başlangıcında Atatürkçülük ünitesinde karşılaşılan diğer problemler ile öğretmenlerin mezun oldukları okullar arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 17 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına ilişkin frekans ve yüzde tablosu.

Fiziki Durum	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Sınıfların Kalabalıklığı	-	-	12	33,3	15	41,7	9	25,0	-	-	36	100
Sınıfların Temizliği	-	-	12	33,3	18	50,0	6	16,7	-	-	36	100
Sınıfların Isısı	-	-	18	50,0	18	50,0	-	-	-	-	36	100

Anketin dördüncü maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığının belirlenmesi” ifadesinde sınıfların kalabalıklığı problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %33,3’ünü, ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %41,7’sini ve sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı ise grubun %25,0’ini temsil etmektedir.

Sınıfların temizliği problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %33,3'ünü, ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %50'sini temsil ederken sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı ise grubun %16,7'sini temsil etmektedir.

Sınıfların ısısı problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %50'sini temsil ederken ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı ise grubun %50'sini temsil etmektedir.

Sınıfların fiziki durumunun ele alındığı bu maddede öğretmenlerin kalabalıklık problemi ile nispeten de olsa karşı karşıya kaldıkları görülmektedir. Sınıfların ısısı ve temizliği problemi ile ara sıra karşılaştıkları görülmüştür.

Öğrenciler ve öğretmenler zamanlarının çoğunu derslikte geçirmektedir. Bu bakımdan dersliklerin düzenlenmesinde bu faktör dikkat edilmelidir. (Büyükkaragöz, 1994:291).

Tablo 18 : Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımı.

Fiziki Durum	CİNSİYET	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
Sınıfların Kalabalıklığı	Bay	18	2,00	,594	34	,644	,524
	Bayan	18	1,83	,924			
Sınıfların Temizliği	Bay	18	2,00	,594	34	1,458	,154
	Bayan	18	1,67	,767			
Sınıfların Isısı	Bay	18	1,67	,485	34	2,062	,047
	Bayan	18	1,33	,485			

Tablo 18'e göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığının cinsiyet değişkenine anlamlı bir farklılık göstermediği gözlenmiştir.

Tablo 19 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Fiziki Durum	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Sınıfların Kalabalıklığı	Gruplar arası	8,050	2,012	4	4,912	,003	6-10 ile 11-15 yıl, 6-10 ile 16-20 yıl
	Gruplar içi	12,700	,410	31			
	Toplam	20,750		35			
Sınıfların Temizliği	Gruplar arası	9,700	2,425	4	10,298	,001	1-5 ile 11-15 yıl, 1-5 ile 16-20 yıl, 6-10 ile 16-20 yıl, 20 üstü ile 16-20 yıl
	Gruplar içi	7,300	,235	31			
	Toplam	17,000		35			
Sınıfların Isısı	Gruplar arası	2,400	,600	4	2,818	,082	
	Gruplar içi	6,600	,213	31			
	Toplam	9,000		35			

Tablo 19’da öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşleri arasında sınıfların kalabalıklığı fiziki durumunda ($F_{(4-31)}=4,912;p>,05$) ve sınıfların temizliği fiziki durumunda ($F_{(3-32)}=2,818;p>,05$) farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda sınıfların kalabalıklığı fiziki durumunda 6-10 ile 11-15 yıl arasında görev yapan öğretmenler ve 6-10 ile 16-20 yıl arasında görev yapan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Sınıfların kalabalıklığı fiziki durumunda 6-10(N=5) ile 11-15(N=10) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu ve 6-10(N=5) ile 16-20(N=10) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Sınıfların temizliği fiziki durumunda ise 1-5 ile 11-15 yıl arasında görev yapan öğretmenler, 1-5 ile 16-20 yıl arasında görev yapan öğretmenler, 6-10 ile 16-20 yıl arasında görev yapan öğretmenler ve 20 yıl üstü ile 16-20 yıl arasında görev yapan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Sınıfların temizliği fiziki durumunda 1-5(N=5) yıl ile 11-15(N=10) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu, 1-5(N=5) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu, 6-10(N=5) ile 16-20(N=6) arası görev yapan öğretmenler arasında 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu ve 20 yıl üstü(N=10) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 20 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Fiziki Durum	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Sınıfların Kalabalıklığı	Gruplar arası	1,250	,625	2	1,058	,359	
	Gruplar içi	19,500	,591	33			
	Toplam	20,750		35			
Sınıfların Temizliği	Gruplar arası	3,500	1,750	2	4,278	,002	Coğrafya –Tarih, Coğrafya –Sos.Bil.
	Gruplar içi	13,500	,409	33			
	Toplam	17,000		35			
Sınıfların Isısı	Gruplar arası	,000	,000	2	,000	1,000	
	Gruplar içi	9,000	,273	33			
	Toplam	9,000		35			

Tablo 20’de öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşleri arasında sınıfların temizliği fiziki durumunda ($F_{(2-33)}=4,278;p>,05$) farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda sınıfların temizliği fiziki durumunda coğrafya(N=6) mezunları ile tarih(N=6) mezunları öğretmenleri arasında ve coğrafya mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir. Coğrafya(N=6) ile sosyal(N=24) bilgiler mezun öğretmenleri arasında farklılık ve sosyal bilgiler mezun öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

Sınıfların kalabalıklığı ve ısısı fiziki durumları ile dersin işlenişinde öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 21 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Fiziki Durum	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Sınıfların Kalabalıklığı	Gruplar arası	2,936	,979	3	1,758	,175	
	Gruplar içi	17,814	,557	32			
	Toplam	20,750		35			
Sınıfların Temizliği	Gruplar arası	4,851	1,617	3	4,259	,002	Fen Ede.–Yüksek Lis.
	Gruplar içi	12,149	,380	32			
	Toplam	17,000		35			
Sınıfların Isısı	Gruplar arası	1,547	,516	3	2,213	,106	
	Gruplar içi	7,453	,233	32			
	Toplam	9,000		35			

Tablo 21'e göre öğretmenlerin mezun oldukları okullar ile Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarında öğretmenlerin sınıfların temizliği fiziki durumunda ($F_{(3-32)} = 4,259; p > ,05$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda sınıfların temizliği fiziki durumunda fen edebiyat(N=3) mezunu öğretmenleri ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasında farklılık olduğu ve yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

Sınıfların kalabalıklığı ve ısısı fiziki durumları ile Atatürkçülük ünitesini işlerken öğretmenlerin mezun oldukları okul türleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir

Tablo 22 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutunda karşılaştıkları problemlere yönelik frekans-yüzde tablosu.

Problem	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Materyal Eksikliği	-	-	15	41,7	15	41,7	3	8,3	3	8,3	36	100
Sosyal Bilgiler Sınıfının Olmaması	-	-	9	25,0	6	16,7	6	16,7	15	41,7	36	100
Materyalleri Kullanmayı Bilmeme	-	-	30	83,3	6	16,7	-	-	-	-	36	100
Kitapların Yetersizliği	-	-	12	33,3	12	33,3	3	8,3	9	25,0	36	100
Kaynak Eksikliği	-	-	15	41,7	21	58,3	-	-	-	-	36	100

Anketin beşinci maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığının belirlenmesi” ne yönelik ifade de okuldaki materyal eksikliği problemi ile hiç karşılaşmayan ve ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %41,7’sini temsil ederken, sık sık ve her zaman karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %16,6’sını temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerimizin ara sıra da olsa okulda kullanmak istedikleri materyalleri %50 oranının üzerinde bulamadıkları tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler sınıfının olmaması problemi ile her zaman karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %41,7’sini temsil ederken, bu problemle sık sık ve ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %16,7’sini temsil etmektedir. Sosyal bilgiler sınıfının olmaması ile ilgili bir problemle karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %25’ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin Sosyal bilgiler sınıfının olmamasını yüksek bir oranla bir problem olarak gördüğünü söylenebilir.

Tepegöz ya da bilgisayar gibi materyallerin nasıl kullanılacağını bilmemesi problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %83,3’ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun tepegöz ya da bilgisayar gibi materyallerin nasıl kullanılacağını bildikleri söylenebilir.

Ders kitaplarının yetersizliği problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %33,3'ünü, ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %33,3'ünü, bu problemle sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %8,3'ünü temsil ederken her zaman karşılaşan öğretmenlerin oranı %25'ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin hemen hemen yarısı ders kitaplarını yetersiz gördüğü söylenebilir.

Kaynak kitap bulma problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %41,7'sini temsil ederken, bu problemle ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı ise grubun %58,3'ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin kaynak kitap bulma problemi ile yüksek oranda karşılaştıkları söylenebilir.

Tablo 23 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

Problem	CİNSİYET	N	\bar{X}	ss	Sd	t	p
Materyal Eksikliği	Bay	18	2,17	1,098	34	2,332	,096
	Bayan	18	1,50	,514			
Sosyal Bilgiler Sınıfının Olmıyışı	Bay	18	2,17	1,098	34	-3,130	,004
	Bayan	18	3,33	1,138			
Materyalleri Kullanmayı Bilmeme	Bay	18	1,17	,383	34	,000	,000
	Bayan	18	1,17	,383			
Kitapların Yetersizliği	Bay	18	2,17	1,098	34	-,419	,678
	Bayan	18	2,33	1,283			
Kaynak Eksikliği	Bay	18	1,67	,485	34	1,000	,324
	Bayan	18	1,50	,514			

Tablo 23'te öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımında sosyal bilgiler sınıfının olmayışı ($F_{(34)}=3,130$; $p>,05$) ve materyalleri kullanmayı bilmeme ($F_{(34)}=,000$; $p>,05$) problemlerinde cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Örnekleme grubundaki öğretmenlerin ayrı bir sosyal bilgiler sınıfının olmayışı problemine yönelik görüşlerinin ortalamaları bayan öğretmenlerde ($\bar{X} =3,33$) iken, bu değer erkek öğretmenlerde ($\bar{X} =2,17$) olarak, materyalleri kullanmayı bilmeme konusundaki problemde örnekleme grubundaki kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerle birlikte ortalamaları ($\bar{X} =1,17$) olarak gerçekleşmiştir.

Belirlenen sonuçlara göre her iki cinsiyetin de materyal kullanmayı bilmeme problemiyle ve sosyal bilgiler sınıfının olmayışı sorunlarıyla karşı karşıya kaldıkları görülmektedir.

Ünitenin işlenişi sırasında materyal boyutundaki diğer maddelere yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Tablo 24 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Materyal Eksikliği	Gruplar arası	11,800	2,950	4	5,317	,002	1-5 ile 11-15, 1-5 ile 16-20, 1-5 ile 20 üstü
	Gruplar içi	17,200	,555	31			
	Toplam	29,000		35			
Sosyal Bilgiler Sınıfının Olmayışı	Gruplar arası	12,850	3,212	4	2,377	,073	
	Gruplar içi	41,900	1,352	31			
	Toplam	54,750		35			
Materyalleri Kullanmayı Bilmeme	Gruplar arası	1,400	,350	4	3,014	,063	
	Gruplar içi	3,600	,116	31			
	Toplam	5,000		35			
Kitapların Yetersizliği	Gruplar arası	9,450	2,363	4	1,864	,142	
	Gruplar içi	39,300	1,268	31			
	Toplam	48,750		35			
Kaynak Eksikliği	Gruplar arası	2,650	,662	4	3,367	,071	
	Gruplar içi	6,100	,197	31			
	Toplam	8,750		35			

Tablo 24'te öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerinde materyal eksikliği probleminde ($F_{(4-31)} = 5,317; p > ,05$) görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda 1-5 ile 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenler arasında, 1-5 ile 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenler arasında ve 1-5 ile 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. 1-5(N=5) ile 11-15(N=10) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenler lehine olduğu, 1-5(N=5) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu ve 1-5(N=5) ile 20

yıldan(N=10) fazla görev yapan öğretmenler arasında 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Dersin işlenişinde diğer problemlerle öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 25 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Fark
Materyal Eksikliği	Gruplar arası	5,000	2,500	2	3,437	,084	
	Gruplar içi	24,000	,727	33			
	Toplam	29,000		35			
Sosyal Bilgiler Sınıfının Olmayışı	Gruplar arası	11,250	5,625	2	4,267	,092	
	Gruplar içi	43,500	1,318	33			
	Toplam	54,750		35			
Materyalleri Kullanmayı Bilmeme	Gruplar arası	,875	,438	2	3,500	,062	
	Gruplar içi	4,125	,125	33			
	Toplam	5,000		35			
Kitapların Yetersizliği	Gruplar arası	6,750	3,375	2	2,652	,086	
	Gruplar içi	42,000	1,273	33			
	Toplam	48,750		35			
Kaynak Eksikliği	Gruplar arası	3,125	1,563	2	9,167	,001	Sosyal Bil. – Coğrafya Tarih – Coğrafya
	Gruplar içi	5,625	,170	33			
	Toplam	8,750		35			

Tablo 25'te öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşleri arasında kaynak kitap eksikliği problemi yaşayan öğretmenler arasında ($F_{(2-33)} = 9,167; p > ,05$) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda sosyal bilgiler ile coğrafya bölümü mezun öğretmenleri arasında ve tarih ile coğrafya bölümü mezun öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler(N=24) ile coğrafya mezunu öğretmenleri arasında sosyal bilgiler mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu ve tarih(N=8) ile coğrafya(N=4) bölümü mezun öğretmenleri arasında tarih bölümü mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu

görülmektedir. Yukarıda da açıkça görülmekle beraber Atatürkçülük ünitesiyle ilgili kaynak kitap eksikliği yaşayan öğretmenler coğrafya öğretmenleridir. Bunun nedeni de büyük olasılıkla öğretmenin branşının tarih dersiyle ilgili olmamasıdır.

Diğer problemlerle öğretmenlerin branşları arasında, Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 26 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Materyal Eksikliği	Gruplar arası	16,665	5,555	3	14,410	,000	Eğitim Fak – Yük.Lis.
	Gruplar içi	12,335	,386	32			
	Toplam	29,000		35			
Sosyal Bilgiler Sınıfının Olmaması	Gruplar arası	16,365	5,455	3	4,548	,069	
	Gruplar içi	38,385	,000	32			
	Toplam	54,750		35			
Materyalleri Kullanmayı Bilmeme	Gruplar arası	5,000	1,667	3	.	.	
	Gruplar içi	,000	,000	32			
	Toplam	5,000		35			
Kitapların Yetersizliği	Gruplar arası	13,495	4,498	3	4,083	,055	
	Gruplar içi	35,255	1,102	32			
	Toplam	48,750		35			
Kaynak Eksikliği	Gruplar arası	3,533	1,178	3	7,222	,001	Eğitim Fak.-Yük.Lis.
	Gruplar içi	5,217	,163	32			
	Toplam	8,750		35			

Tablo 26’da öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerinde materyal eksikliği ($F_{(3-32)}=14,410;p>,05$) ve kaynak kitap eksikliği ($F_{(2-33)}=7,222;p>,05$) arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda materyal eksikliği probleminde eğitim fakültesi(N=23) ile yüksek lisans(N=7) mezunu

öğretmenleri arasında olduğu ve eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmüştür.

Kaynak kitap eksikliği probleminde ise farklılığın eğitim fakültesi(N=23) ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasında olduğu ve eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

Diğer problemlerle öğretmenlerin mezun oldukları okulları arasında, Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinin sıklığına yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 27 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik frekans-yüzde tablosu.

Problem	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Uygun yöntemi belirleme	-	-	15	41,7	21	58,3	-	-	-	-	36	100
Farklı yöntemleri bir arada kullanamama	-	-	18	50,0	15	41,7	3	8,3	-	-	36	100

Anketin altıncı maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığının belirlenmesi”ne yönelik ifadeye uygun yöntemi belirleme problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %41,7’sini, ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %58,3’ünü temsil etmektedir.

Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu problemle ara sıra karşılaştıkları söylenebilir

Farklı yöntemleri bir arada kullanma problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %50’sini, ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %41,7’sini ve sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %8,3’ünü temsil etmektedir.

Bu sonuca göre öğretmenlerin yarısı farklı yöntemleri bir arada kullanma problemi ile karşılaştıkları söylenebilir.

Tablo 28 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

Problem	CİNSİYET	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	P
Uygun yöntemi belirlemede	Bay	18	1,67	,485	34	1,000	,324
	Bayan	18	1,50	,514			
Farklı yöntemleri bir arada kullanamama	Bay	18	1,50	,786	34	-,766	,449
	Bayan	18	1,67	,485			

Tablo 28’de öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığının cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği gözlenmiştir.

Tablo 29 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Fark
Uygun yöntemi belirlemede	Gruplar arası	3,550	,888	4	5,291	,002	6-10 ile 11-15 yıl
	Gruplar içi	5,200	,168	31			
	Toplam	8,750		35			
Farklı yöntemleri bir arada kullanamama	Gruplar arası	,850		4	,474	,754	
	Gruplar içi	13,900	,213	31			
	Toplam	14,750	,448	35			

Tablo 29’da öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşleri

arasında uygun yöntemi belirleme boyutundaki problemde ($F_{(4-31)}=5,291;p>,05$) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda uygun yöntemi belirleyememe probleminde 6-10(N=5) yıl ile 11-15(N=10) yıl arasında görev yapan öğretmenler arasında olduğu ve 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları diğer problemler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tablo 30 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Fark
Farklı yöntemleri bir arada kullanamama	Gruplar arası	,125	,063	2	,239	,789	
	Gruplar içi	8,625	,261	33			
	Toplam	8,750		35			
Farklı yöntemleri bir arada kullanamama	Gruplar arası	,125	,063	2	,141	,869	
	Gruplar içi	14,625	,443	33			
	Toplam	14,750		35			

Tablo 30'da öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 31 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Farklı yöntemleri bir arada kullanamama	Gruplar arası	1,669	,556	3	2,515	,076	
	Gruplar içi	7,081	,221	32			
	Toplam	8,750		35			
Farklı yöntemleri bir arada kullanamama	Gruplar arası	7,557	2,519	3	11,208	,000	Ens.-Eğitim, Ens. -Yüksek Lis.
	Gruplar içi	7,193	,225	32			
	Toplam	14,750		35			

Tablo 31’de öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin yöntem boyutundaki sıklığına yönelik görüşlerinde farklı yöntemleri bir arada kullanamama konusunda ($F_{(3-32)}=11,208;p>,05$) anlamlı bir fark görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda farklı yöntemleri bir arada kullanamama probleminde enstitü ile eğitim fakültesi mezun öğretmenleri arasında ve enstitü ile yüksek lisans mezunu öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Enstitü(N=3) ile eğitim fakültesi(N=23) mezunu öğretmenleri arasında eğitim fakültesi öğretmenlerinin lehine olduğu ve enstitü(N=3) ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 32 : Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaşılan problemlerin sıklığına ilişkin frekans-yüzde tablosu.

Problem	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Ölçme değerlendirmede kendimi yetersiz hissediyorum	-	-	27	75	9	25	-	-	-	-	36	100
Konu hakkındaki alan bilgimin yetersiz olduğunu hissediyorum	-	-	33	91,7	3	8,3	-	-	-	-	36	100

Anketin yedinci maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaşılan problemlerin sıklığını belirlenmesi”ne yönelik ifade ölçme değerlendirmede kendilerini yetersiz hissetmesi problemi ile ara sıra karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %25’ini temsil ederken bu problemle hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %75’ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin çoğunluğu kendilerini ölçme ve değerlendirmede yeterli bulduğu söylenebilir.

Eğitimde öğretme, öğrenme kadar ölçme değerlendirmede önemli bir yere sahiptir. Çünkü ölçme değerlendirme bize neyin ne kadar öğrenildiği ile ilgili dönüt vermektedir. Öğretmenlerin bu problemle ara sıra karşılaşmaları bir problem olarak görülebilir.

Konu hakkındaki alan bilgilerinin yetersiz olduğunu ara sıra bulan öğretmenlerin oranı grubun %8,3’ünü temsil ederken, alan bilgilerinin hiç yetersiz bulmayan öğretmenlerin oranı grubun %91,7’sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin çoğunluğu konu hakkındaki alan bilgilerinin yeterli buldukları söylenebilir.

Tablo 33 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

Problem	CİNSİYET	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Ölçme değerlendirmede kendimi yetersiz hissediyorum	Bay	18	1,17	,383	34	-1,144	,261
	Bayan	18	1,33	,485			
Konu hakkındaki alan bilgimin yetersiz olduğunu hissediyorum	Bay	18	1,00	,000	34	-1,844	,074
	Bayan	18	1,17	,383			

Tablo 33'te öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği görülmektedir.

Tablo 34 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Ölçme değerlendirmede kendimi yetersiz hissediyorum	Gruplar arası	,750	,188	4	,969	,439	
	Gruplar içi	6,000	,194	31			
	Toplam	6,750		35			
Konu hakkındaki alan bilgimin yetersiz olduğunu hissediyorum	Gruplar arası	1,250	,313	4	6,458	,001	1-5 ile 16-20 yıl, 6-10 ile 16-20 yıl 11-15 ile 16-20 yıl 20 üstü ile 16-20 yıl
	Gruplar içi	1,500	,048	31			
	Toplam	2,750		35			

Tablo 34'te öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerini sıklığına yönelik görüşleri arasında konu

hakkındaki alan bilgisinin yetersiz olduğunu hisseden öğretmenlerin problemlerinde ($F_{(4-31)}=6,458;p>,05$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda konu hakkındaki alan bilgisinin yetersiz olması probleminde 1-5(N=5) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında ve 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmüştür. 6-10(N=5) yıl ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında görülen farklılıkta 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmüştür. 11-15(N=10) yıl ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmüştür. 16-20(N=6) yıl ile 20 yıl üstü(N=10) görev yapan öğretmenler arasındaki farklılıkta ise 20 yıl üstü görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 35 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Ölçme değerlendirmede kendimi yetersiz hissediyorum	Gruplar arası	4,125,	2,063	2	25,929	,001	Sosyal Bil. – Tarih Tarih – Coğrafya
	Gruplar içi	2,625	,080	33			
	Toplam	6,750		35			
Konu hakkındaki alan bilgimin yetersiz olduğunu hissediyorum	Gruplar arası	1,250	,625	2	13,750	,001	Sosyal Bil. – Tarih Tarih – Coğrafya
	Gruplar içi	1,500	,045	33			
	Toplam	2,750		35			

Tablo 35’te öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerinden ölçme

değerlendirmede kendilerini yetersiz görmeleri konusundaki fikirleri arasında ($F_{(2-33)}=25,929;p>,05$), konu hakkında kendilerini yetersiz görmeleri konusundaki fikirleri arasında $F_{(2-33)}=13,750;p>,05$) farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda ölçme ve değerlendirme konusundaki yetersizlik konusunda sosyal bilgiler bölümünden mezun olanlar ile tarih bölümünden mezun olanlarla, tarih bölümünden mezun olanlar ile coğrafya bölümünden mezun olanlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Sosyal bilgiler(N=24) mezunu öğretmenler ile tarih bölümünden(N=6) mezun olan öğretmenler arasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin lehine olduğu ve tarih(N=6) bölümünden mezun olan öğretmenler ile coğrafya(N=6) bölümünden mezun olan öğretmenler arasında ise tarih bölümünden mezun olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin kendilerini konu hakkında yetersiz görmeleri konusunda ise sosyal bilgiler bölümünden mezun olan öğretmenler ile tarih bölümünden mezun olan öğretmenler arasında ve tarih bölümünden mezun olan öğretmenler ile coğrafya bölümünden mezun olan öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir. Sosyal bilgiler(N=24) mezunu öğretmenleri ile tarih(N=6) bölümü mezunu öğretmenleri arasında sosyal bilgiler bölümünden mezun olan öğretmenlerin lehine olduğu ve tarih(N=6) bölümünden mezun olan öğretmenler ile coğrafya(N=6) bölümünden mezun olan öğretmenler arasında ise tarih bölümünden mezun olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 36 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Ölçme değerlendirmede kendimi yetersiz hissediyorum	Gruplar arası	2,315	,772	3	5,569	,003	Eğitim–Fen Edebiyat Enstitü-Fen Edebiyat Yüksek Lis.-Fen Ede.
	Gruplar içi	4,435	,139	32			
	Toplam	6,750		35			
Konu hakkındaki alan bilgimin yetersiz olduğunu hissediyorum	Gruplar arası	2,750	,917	3	2,273	,058	
	Gruplar içi	4,000	,253	32			
	Toplam	6,750		35			

Tablo 36’da öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşleri arasında “ölçme değerlendirmede kendimi yetersiz hissediyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=5,569;p>,05$), anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda ölçme ve değerlendirme konusunda kendilerini yetersiz bulan öğretmenlerin arasında eğitim fakültesi mezun öğretmenleri ile fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenleri, enstitü mezunu öğretmenleri ile fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenleri ve yüksek lisans mezunu ile fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi(N=23) mezunu öğretmenleri ile fen edebiyat(N=3) fakültesi mezunu öğretmenleri arasında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu, enstitü mezunu(N=3) öğretmenleri ile fen edebiyat(N=3) fakültesi mezunu öğretmenleri arasında fen edebiyat mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu ve yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri ile fen edebiyat(N=3) fakültesi mezunu öğretmenleri arasında yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşleri

arasında “konu hakkındaki alan bilginin yetersiz olduğunu hissediyorum“ probleminde anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 37 : Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutundaki problemlerin sıklığına ilişkin frekans-yüzde tablosu.

Problem	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremiyorum	-	-	9	25	18	50	9	25	-	-	36	100
Ders planıma uygun şekilde dersi işleyemiyorum	-	-	12	33,3	24	66,7	-	-	-	-	36	100

Anketin sekizinci maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutundaki problemlerin sıklığının belirlenmesi” ifadesinde konunun planda gösterilen zamanda yetiştirilememesi problemi ile ara sıra karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %50’sini temsil ederken, bu problemle sık sık karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %25’ini ve bu problemle hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %25’ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin %50’si konuyu planda gösterilen zamanda ara sıra yetiştiremediği söylenebilir. Öğretmenlerin konuyu sık sık da olsa yetiştiremedikleri bilindiğine göre öğretmenlerin ya Atatürkçülük ünitesini işlerken zamanlarını tasarruflu kullanamadıkları ya da talim terbiye kurulunun almış olduğu karar neticesinde ders saatlerinin azaltılması etkili olmuş olabilir.

Ders planlarına uygun bir şekilde dersin işlenememesi problemi ile ara sıra karşılaşılan öğretmenlerin oranı grubun %66,7’sini temsil ederken bu problemle hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %33,3’ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin çoğunluğu ders planlarına uygun bir şekilde dersi işleyemedikleri problemi ile ara sıra karşılaştıkları söylenebilir.

Tablo 38 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

Problem	CİNSİYET	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremiyorum	Bay	18	2,17	,924	34	,414	,166
	Bayan	18	1,83	,383			
Ders planıma uygun şekilde dersi işleyemiyorum	Bay	18	1,67	,485	34	,000	1,000
	Bayan	18	1,67	,485			

Tablo 38’de öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 39 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	sd	F	P	Fark
Konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremiyorum	Gruplar arası	10,500	2,625	4	10,850	,002	1-5 ile 16-20 yıl 1-5 ile 20 yıl üstü 11-15 ile 16-20 yıl 11-15 ile 20 yıl üstü
	Gruplar içi	7,500	,242	31			
	Toplam	18,000		35			
Ders planıma uygun şekilde dersi işleyemiyorum	Gruplar arası	2,000	,500	4	2,583	,056	
	Gruplar içi	6,000	,194	31			
	Toplam	8,000		35			

Tablo 39’da öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşleri

arasında “konuyu planda gösterilen zamanda yetiştirememe” konusunda öğretmenler arasında ($F_{(4-31)}=10,850;p>,05$) anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerinde 1-5(N=5) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. 1-5(N=5) ile 20 yıldan(N=10) fazla görev yapan öğretmenler arasında 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. 11-15(N=10) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. 11-15(N=10) ile 20 yıldan(N=10) fazla görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşleri arasında “ders planıma uygun şekilde dersi işleyemiyorum” problemiyle anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 40 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Fark
Konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremiyorum	Gruplar arası	1,875	,938	2	1,919	,163	
	Gruplar içi	16,125	,489	33			
	Toplam	18,000		35			
Ders planıma uygun şekilde dersi işleyemiyorum	Gruplar arası	,875	,438	2	2,026	,148	
	Gruplar içi	7,125	,216	33			
	Toplam	8,000		35			

Tablo 40'ta öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 41 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	p	Fark
Konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremiyorum	Gruplar arası	6,745	2,248	3	6,393	,002	Ens.-Yüksek Lis.
	Gruplar içi	11,255	,352	32			
	Toplam	18,000		35			
Ders planıma uygun şekilde dersi işleyemiyorum	Gruplar arası	2,522	,841	3	4,910	,006	Enstitü-Yüksek Lis. Ens.-Fen Edebiyat
	Gruplar içi	5,478	,171	32			
	Toplam	8,000		35			

Tablo 41'de öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik

görüşleri arasında “konuyu planda gösterilen zamanda yetiştirememe” probleminde ($F_{(3-32)}=6,393;p>,05$) ve “ders planına uygun şekilde dersi işleyemiyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=4,910;p>,05$) ile anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerinde dersi gösterilen zamanda yetiştirememe probleminde anlamlı farklılığın enstitü mezunu(N=3) öğretmenleri ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasında olduğu ve yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Dersi planlandığı gibi işleyememe probleminde anlamlı farklılığın enstitü mezunu(N=3) öğretmenleri ile yüksek lisans mezunu(N=7) öğretmenleri arasında olduğu ve yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Diğer anlamlı farklılık da enstitü mezunu(N=3) öğretmenler ile fen edebiyat(N=3) fakültesi mezunu öğretmenleri arasında olduğu ve fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 42 : Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına ilişkin frekans-yüzde tablosu.

Problem	Cevapsız		Hiç		Ara sıra		Sık sık		Her zaman		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrencilerin kavram yanlışlarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum	-	-	21	58,3	9	25	6	16,7	-	-	36	100
Öğrencileri soru sormalarını sağlamada zorlanıyorum	-	-	15	41,7	15	41,7	3	8,3	3	8,3	36	100
Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum	-	-	21	58,3	15	41,7	-	-	-	-	36	100
Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşıyorum	-	-	12	33,3	21	58,3	3	8,3	-	-	36	100
Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum	-	-	9	25	21	58,3	6	16,7	-	-	36	100
Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum	-	-	9	25	24	66,7	3	8,3	-	-	36	100
Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum	-	-	6	16,7	15	41,7	6	16,7	9	25	36	100
Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum	-	-	6	16,7	12	33,3	9	25	9	25	36	100
Cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum	-	-	15	41,7	18	50	-	-	3	8,3	36	100
Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum	-	-	6	16,7	24	66,7	3	8,3	3	8,3	36	100

Anketin dokuzuncu maddesi olan; “Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığının belirlenmesi” ifadesinde Öğrencilerin kavram yanlışlarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum problemi ile hiç karşılaşmayan

öğretmenlerin oranı grubun %58,3'ünü, ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %25'ini ve sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %16,7'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencileri Atatürkçülüğün önemine ilişkin kavramları öğrencilere benimsetebildiği söylenebilir. Bu yaşanan problemle %16,7'lik bir oranla da olsa sık sık sorun yaşamaları da endişe vericidir.

Öğrencilerin soru sormalarını sağlamada zorlanması problemi ile ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %41,7'sini temsil etmektedir. Bu problemle sık sık ve her zaman karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %16,6'sını temsil ederken bu problemle hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı ise grubun %41,7'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin yarısına yakını bu problemle karşılaşmadıkları söylenebilir. Ancak bu sorun ile ara sırada da olsa karşılaşan öğretmenlerin de olması derslerin istenildiği şekilde aktif katılımı gerçekleştirmediğini göstermektedir.

Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanması problemi ile hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %58,3'ünü temsil ederken, bu problemle ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı ise grubun %41,7'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin %58,3'ünün öğrenci seviyesine inme problemi ile hiç karşılaşmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşama problemi ile ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %58,3'ünü temsil ederken, bu problemle sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %8,3'ünü temsil etmektedir. Bu sorunla hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı ise grubun %33,3'ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin %58,3'ünün disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşama problemi ile karşılaştığı söylenebilir.

Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı dersi işlemede zorlanma problemi ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %66,7'sini, bu problemle sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %16,7'sini temsil etmektedir. Bu problemle hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %25'ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin, öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı Atatürkçülük

konusunu ilgi çekici bulmaması problemi ile %66,7 oranında ara sıra karşılaştığı söylenebilir.

Öğrencileri derse katılımını sağlamada zorlanan öğretmenlerin %66,7'si ara sıra bu problemle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında öğretmenlerin %16,7'si bu problemi hiç yaşamadığını ve öğretmenlerin %8,3'ü ise bu problemle sık sık karşılaştığını söylemiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin %66,7'lik kısmı ve biraz üstü sınıfta bu problemle karşı karşıya kaldıkları ve dersin işlenişinde sorunların çıktığını söyleyebiliriz.

Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğu problemi ile ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %41,7'sini temsil ederken, bu problemle sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %16,7'sini temsil etmektedir. Öğretmenlerin bu problemle her zaman olarak grubun %25'i oranında karşılaştıklarını ve bu problemle hiç karşılaşmadığını belirten öğretmenlerin oranı ise %16,7 olarak çıkmıştır. Bu sonuca göre öğretmenlerin %16,7'si bu problemle karşılaşmadığını belirtmiş ve öğretmenlerin bu sorunla yüksek oranda karşılaştıklarını söyleyebiliriz.

Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığı problemi ile ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %33,3'ünü temsil ederken bu problemle her zaman ve sık sık karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %25'ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin öğrenci velilerini ilgisiz bulduğu ve bununda konunun anlaşılmasını zorlaştırdığı söylenebilir.

Cumhuriyetçilik, inkılapçılık ve laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanılması problemi ile ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %50'sini, bu problemle hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı ise de grubun %41,7'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin yarısından çoğu cumhuriyetçilik, inkılapçılık ve laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanılması problemi ile karşılaştıkları şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanılması problemi ile ara sıra karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %66,7'sini, bu problemle sık sık ve her zaman karşılaşan öğretmenlerin oranı grubun %8,3'ünü temsil ederken, bu

problemlerle hiç karşılaşmayan öğretmenlerin oranı grubun %16,7'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenler öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanılması problemi ile yüksek oranla ara sırada da olsa karşılaştıkları söylenebilir.

Tablo 43 : Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t-testi sonuçları.

Problem	CİNSİYET	N	\bar{X}	Ss	sd	t	p
Öğrencilerin kavram yanlışlarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum	Bay	18	1,67	,767	34	,644	,524
	Bayan	18	1,50	,786			
Öğrencileri soru sormalarını sağlamada zorlanıyorum	Bay	18	2,00	,594	34	1,102	,278
	Bayan	18	1,67	1,138			
Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum	Bay	18	1,50	,514	34	1,000	,324
	Bayan	18	1,33	,485			
Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşıyorum	Bay	18	1,83	,707	34	,825	,415
	Bayan	18	1,67	,485			
Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum	Bay	18	1,83	,707	34	-,766	,449
	Bayan	18	2,00	,594			
Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum	Bay	18	1,67	,485	34	-	,074
	Bayan	18	2,00	,594			
Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum	Bay	18	2,67	,767	34	,946	,351
	Bayan	18	2,33	1,283			
Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum	Bay	18	2,50	,989	34	-,470	,641
	Bayan	18	2,67	1,138			
Cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum	Bay	18	1,67	,485	34	-,589	,560
	Bayan	18	1,83	1,098			
Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum	Bay	18	2,17	,383	34	,644	,524
	Bayan	18	2,00	1,029			

Tablo 43'te öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 44 : Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	d	F	P	Fark
Öğrencilerin kavram yanlışlarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum	Gruplar Arası	1,550	,387	4	,626	,648	
	Gruplar İçi	19,200	,619	31			
	Toplam	20,750		35			
Öğrencileri soru sormalarını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	9,000	2,250	4	3,488	,118	
	Gruplar İçi	20,000	,645	31			
	Toplam	29,000		35			
Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum	Gruplar Arası	,850	,213	4	,834	,514	
	Gruplar İçi	7,900	,255	31			
	Toplam	8,750		35			
Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı derisi işlemede zorluk yaşıyorum	Gruplar Arası	1,350	,337	4	,918	,466	
	Gruplar İçi	11,400	,368	31			
	Toplam	12,750		35			
Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum	Gruplar Arası	7,050	1,762	4	7,096	,000	6-10 yıl ile 11-15 yıl 6-10 yıl ile 16-20 yıl
	Gruplar İçi	7,700	,248	31			
	Toplam	14,750		35			
Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	4,600	1,150	4	5,570	,002	16-20 yıl ile 20 üstü
	Gruplar İçi	6,400	,206	31			
	Toplam	11,000		35			
Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum	Gruplar Arası	5,950	1,575	4	1,493	,228	
	Gruplar İçi	32,800	1,055	31			
	Toplam	38,750		35			
Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum	Gruplar Arası	5,950	1,487	4	1,406	,255	
	Gruplar İçi	32,800	1,058	31			
	Toplam	38,750		35			
Cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum	Gruplar Arası	7,250	1,813	4	3,211	,066	
	Gruplar İçi	17,500	,565	31			
	Toplam	24,750		35			
Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	10,250	2,563	4	7,565	,000	6-10 yıl ile 11-15 yıl 6-10 yıl ile 16-20 yıl 16-20 yıl ile 20 üstü
	Gruplar İçi	10,500	,339	31			
	Toplam	20,750		35			

Tablo 44'te öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarında "Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından

dolayı zorlanıyorum” probleminde ($F_{(4-31)}=7,096;p>,05$), “Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum” probleminde ($F_{(4-31)}=5,570;p>,05$) ve “Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum” probleminde ise ($F_{(4-31)}=7,565;p>,05$) öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda “öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum” probleminde 6-10 ile 11-15 yıl arası ve 6-10 ile 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenler arasında olduğu görülmektedir. 6-10(N=5) ile 11-15(N=10) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu ve 6-10(N=5) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum” probleminde 16-20(N=6) ile 20 yıldan fazla(N=10) görev yapan öğretmenler arasında olduğu ve 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum” probleminde 6-10 ile 11-15 yıl arası, 6-10 ile 16-20 yıl arası ve 16-20 ile 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenler arasında olduğu görülmektedir. 6-10(N=5) ile 11-15(N=10) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu, 6-10(N=5) ile 16-20(N=6) yıl arası görev yapan öğretmenler arasında 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu ve 16-20(N=6) yıl ile 20 yıldan fazla(N=10) görev yapan öğretmenler arasında ise 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile öğrenciden kaynaklanan problemlere ilişkin dersin işlenişinde karşılaşılan diğer sorunlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 45 : Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Fark
Öğrencilerin kavram yanılgılarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum	Gruplar Arası	7,250	3,625	2	8,861	,001	Sosyal Bil. – Tarih Coğrafya – Tarih
	Gruplar İçi	13,500	,409	33			
	Toplam	20,750		35			
Öğrencileri soru sormalarını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	3,500	1,750	2	2,265	,120	
	Gruplar İçi	25,500	,773	33			
	Toplam	29,000		35			
Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum	Gruplar Arası	3,125	1,563	2	9,167	,001	Sosyal Bil. – Tarih Tarih – Coğrafya
	Gruplar İçi	5,625	,170	33			
	Toplam	8,750		35			
Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşıyorum	Gruplar Arası	4,125	2,063	2	7,891	,002	Sosyal Bil.-Coğrafya Tarih – Coğrafya
	Gruplar İçi	8,625	,261	33			
	Toplam	12,750		35			
Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum	Gruplar Arası	2,750	1,375	2	3,781	,063	
	Gruplar İçi	12,000	,364	33			
	Toplam	14,750		35			
Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	,500	,250	2	,786	,464	
	Gruplar İçi	10,500	,318	33			
	Toplam	11,000		35			
Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum	Gruplar Arası	19,875	9,938	2	17,147	,002	Sosyal Bil. – Tarih Tarih – Coğrafya
	Gruplar İçi	19,125	,580	33			
	Toplam	39,000		35			
Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum	Gruplar Arası	14,750	7,375	2	10,141	,002	Sosyal Bil. – Tarih Tarih – Coğrafya
	Gruplar İçi	24,000	,727	33			
	Toplam	38,750		35			
Cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum	Gruplar Arası	13,125	6,563	2	18,629	,002	Sosyal Bil. – Tarih Tarih – Coğrafya
	Gruplar İçi	11,625	,352	33			
	Toplam	24,750		35			
Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	1,250	,625	2	1,058	,359	
	Gruplar İçi	19,500	,591	33			
	Toplam	20,750		35			

Tablo 45’te öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarında “Öğrencilerin kavram yanılgılarının düzeltilmesinde zorluk

yaşıyorum” probleminde ($F_{(2-33)}=8,861;p>,05$), “Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum” probleminde ($F_{(2-33)}=9,167;p>,05$), “Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşıyorum” probleminde ($F_{(2-33)}=7,891;p>,05$), “Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum” probleminde ($F_{(2-33)}=17,147;p>,05$), “Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum” probleminde ($F_{(2-33)}=10,141;p>,05$) ve “cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum” probleminde ($F_{(2-33)}=18,629;p>,05$) öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda “Öğrencilerin kavram yanlışlarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum” probleminde sosyal bilgiler öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında ve coğrafya öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Bu farklılık sosyal bilgiler(N=24) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin lehine olduğu ve coğrafya öğretmenleri(N=6) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasındaki farklılıkta tarih öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum” probleminde sosyal bilgiler öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında ve coğrafya öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Bu farklılık sosyal bilgiler(N=24) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin lehine olduğu ve coğrafya öğretmenleri(N=6) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasındaki farklılıkta tarih öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşıyorum” probleminde sosyal bilgiler öğretmenleri ile coğrafya öğretmenleri arasında ve coğrafya öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Bu farklılık sosyal bilgiler(N=24) ile coğrafya(N=6) öğretmenleri arasında coğrafya öğretmenlerinin lehine olduğu ve coğrafya öğretmenleri(N=6) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasındaki farklılıkta tarih öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum” probleminde sosyal bilgiler öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında ve coğrafya öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Bu farklılık sosyal bilgiler(N=24) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin lehine olduğu ve coğrafya(N=6) öğretmenleri ile tarih(N=6) öğretmenleri arasındaki farklılıkta tarih öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum” probleminde sosyal bilgiler öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında ve coğrafya öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Bu farklılık sosyal bilgiler(N=24) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin lehine olduğu ve coğrafya(N=6) öğretmenleri ile tarih(N=6) öğretmenleri arasındaki farklılıkta tarih öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

“Cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum” probleminde sosyal bilgiler öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında ve coğrafya öğretmenleri ile tarih öğretmenleri arasında olduğu görülmektedir. Bu farklılık sosyal bilgiler(N=24) ile tarih(N=6) öğretmenleri arasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin lehine olduğu ve coğrafya(N=6) öğretmenleri ile tarih(N=6) öğretmenleri arasındaki farklılıkta tarih öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 46 : Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları.

Problem	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	P	Fark
Öğrencilerin kavram yanılgılarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum	Gruplar Arası	2,154	,718	3	1,235	,313	
	Gruplar İçi	18,596	,581	32			
	Toplam	20,750		35			
Öğrencileri soru sormalarını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	19,832	6,611	3	23,075	,002	Ens.-Yük.Lis. Ens.-Fen Ede. Eğitim-Yük.Lis. Eğitim-Fen.Ede. Yük.Lis.-Fen Ede.
	Gruplar İçi	9,168	,286	32			
	Toplam	29,000		35			
Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum	Gruplar Arası	1,818	,606	3	2,798	,056	
	Gruplar İçi	6,932	,217	32			
	Toplam	8,750		35			
Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşıyorum	Gruplar Arası	,452	,151	3	,392	,760	
	Gruplar İçi	12,298	,384	32			
	Toplam	12,750		35			
Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum	Gruplar Arası	6,365	2,122	3	8,097	,003	Ens.-Eğitim Ens.-Fen Ede. Eğitim-Fen Ede. Yük.Lis.-Fen Ede.
	Gruplar İçi	8,385	,262	32			
	Toplam	14,750		35			
Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	6,267	2,089	3	14,124	,001	Ens.-Eğitim Ens.-Fen Ede. Eğitim-Fen Ede. Yük.Lis.-Fen Ede.
	Gruplar İçi	4,733	,148	32			
	Toplam	11,000		35			
Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum	Gruplar Arası	14,963	4,988	3	6,640	,001	Eğitim-Yük.Lis. Eğitim-Fen Ede.
	Gruplar İçi	24,037	,751	32			
	Toplam	39,000		35			
Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum	Gruplar Arası	12,887	4,296	3	5,315	,004	Eğitim-Fen Ede.
	Gruplar İçi	25,863	,808	32			
	Toplam	38,750		35			
Cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum	Gruplar Arası	19,011	6,337	3	35,333	,002	Ens.-Yük.Lis. Ens.-Fen Ede. Eğitim-Fen Ede. Yük.Lis.-Fen Ede.
	Gruplar İçi	5,739	,179	32			
	Toplam	24,750		35			
Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum	Gruplar Arası	13,408	4,469	3	19,481	,001	Ens.-Fen Ede. Eğitim-Fen Ede. Yük.Lis.-Fen Ede.
	Gruplar İçi	7,342	,229	32			
	Toplam	20,750		35			

Tablo 46’da öğretmenlerin mezun oldukları bölümlere göre Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarında “Öğrencileri soru sormalarını sağlamada

zorlanıyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=23,075;p>,05$), “Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=8,097;p>,05$), “Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=14,124;p>,05$), “Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=6,640;p>,05$), “Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=5,315;p>,05$), “cumhuriyetçilik, inkılapçılık, laiklik gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=35,333;p>,05$) ve “Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum” probleminde ($F_{(3-32)}=19,481;p>,05$) öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda “Öğrencileri soru sormalarını sağlamada zorlanıyorum” probleminde enstitü mezunu ile yüksek lisans, enstitü ile fen edebiyat, eğitim ile yüksek lisans, eğitim ile fen edebiyat ve yüksek lisans ile fen edebiyat mezunları arasında olduğu görülmektedir. Enstitü(N=3) ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine, enstitü(N=3) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine, eğitim fakültesi(N=23) ile yüksek lisans(N=7) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine, eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine ve yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum” probleminde enstitü mezunu ile eğitim fakültesi, enstitü ile fen edebiyat, eğitim ile fen edebiyat ve yüksek lisans ile fen edebiyat mezunları arasında olduğu görülmektedir. Enstitü(N=3) ile eğitim fakültesi(N=23) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine, enstitü(N=3) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine,

eğitim fakóltesi(N=23) ile fen edebiyat fakóltesi(N=3) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakóltesi mezunu oğretmenlerinin lehine ve yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakóltesi(N=3) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık yüksek lisans mezunu oğretmenlerinin lehine olduğu görölmektedir.

“Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum” probleminde enstitü mezunu ile eğitim fakóltesi, enstitü ile fen edebiyat, eğitim ile fen edebiyat ve yüksek lisans ile fen edebiyat mezunları arasında olduğu görölmektedir. Enstitü(N=3) ile eğitim fakóltesi(N=23) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakóltesi mezunu oğretmenlerinin lehine, enstitü(N=3) ile fen edebiyat fakóltesi(N=3) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık enstitü mezunu oğretmenlerinin lehine, eğitim fakóltesi(N=23) ile fen edebiyat fakóltesi(N=3) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakóltesi mezunu oğretmenlerinin lehine ve yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakóltesi(N=3) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık yüksek lisans mezunu oğretmenlerinin lehine olduğu görölmektedir.

“Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konunun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum” probleminde eğitim ile yüksek lisans ve eğitim ile fen edebiyat fakóltesi mezunları arasında olduğu görölmektedir. Eğitim fakóltesi(N=23) ile yüksek lisans(N=7) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakóltesi mezunu oğretmenlerinin lehine ve eğitim fakóltesi(N=23) ile fen edebiyat fakóltesi(N=3) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakóltesi mezunu oğretmenlerinin lehine olduğu görölmektedir.

“Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun oğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum” probleminde eğitim(N=23) ile fen edebiyat fakóltesi(N=3) mezunları arasında olduğu ve eğitim fakóltesi mezunu oğretmenlerinin lehine olduğu görölmektedir.

“Cumhuriyetçilik, inkılapçılık, aıklık gibi özel kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum” probleminde enstitü mezunu ile yüksek lisans, enstitü ile fen edebiyat, eğitim ile fen edebiyat ve yüksek lisans ile fen edebiyat mezunları arasında olduğu görölmektedir. Enstitü(N=3) ile yüksek lisans(N=7) mezunu oğretmenleri arasındaki farklılık yüksek lisans mezunu oğretmenlerinin lehine, enstitü(N=3) ile fen

edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine, eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine ve yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

“Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum” probleminde enstitü ile fen edebiyat, eğitim ile fen edebiyat ve yüksek lisans ile fen edebiyat mezunları arasında olduğu görülmektedir. Enstitü(N=3) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine, eğitim fakültesi(N=23) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin lehine ve yüksek lisans(N=7) ile fen edebiyat fakültesi(N=3) mezunu öğretmenleri arasındaki farklılık yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir.

3.2. ÖĞRENCİ ANKETİ

Tablo 47 : Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik görüşlerine ilişkin tutumlarının frekans ve yüzde oranları.

	Cevapsız		Hayır		Kısmen		Evet	
	f	%	f	%	F	%	f	%
1. Öğretmen derse başlamadan önce bizim dikkatimizi çekmek için kısa bir hikâye, fıkra veya anı anlatır.	-	-	426	61,7	188	27,2	76	11,0
2. Öğretmen ünitenin işleniş sırasında önemli noktaları “burası önemli sınavda çıkabilir” diyerek vurgular.	-	-	2	0,3	86	12,5	602	87,2
3. Öğretmen ünite esnasında öğrenilen konuların günlük hayatta ne işe yarayacağını söyler.	-	-	114	16,5	336	48,7	240	34,8
4. Öğretmen ünite ile ilgili eğitici oyunlar oynatır, dersi zevkli hale getirir.	-	-	438	63,5	200	29,0	52	7,5
5. Öğretmen ünitenin işleniş sırasında işleteceği konudan bizi haberdar eder.	-	-	34	4,9	160	23,2	496	71,9
6. Sınıfın kalabalık olması bu ünitenin anlaşılmasını zorlaştırmıştır.	-	-	234	33,9	238	34,5	218	31,6
7. Sınıfın fizikî yapısı (ısısı, temizliği) üniteyi anlamamı zorlaştırmıştır.	-	-	374	54,2	196	28,4	120	17,4
8. Ben zaten İnkılâp Tarihi dersine karşı ilgi ve istek duymuyorum.	-	-	386	55,9	198	28,7	106	15,4
9. Öğretmen üniteyi işlerken ders araç-gereçlerini (bilgisayar, video, harita) kullanır.	-	-	176	25,5	192	27,8	322	46,7
10. Öğretmen sınıfta ders kitabı dışında farklı kitaplar da kullanır.	-	-	240	34,8	196	28,4	254	36,8
11. Öğretmen anlaşılmayan konuları sözlü anlatımın dışında daha basit ve farklı şekillerle anlatır.	-	-	108	15,7	256	37,1	326	47,2
12. Öğretmen ünite ile ilgili gerekli yerlere (müze, tarihi ve turistik yerler) geziler düzenler.	-	-	502	72,8	132	19,1	56	8,1
13. Öğretmene anlamadığım konuları sorarken çekiniyorum.	-	-	322	46,7	222	32,2	146	21,2
14. Öğretmen ünitenin anlaşılmasını kolaylaştıracak araştırma ödevleri vererek bizleri araştırmaya teşvik eder.	-	-	108	15,7	272	39,4	310	44,9
15. Öğretmen konuyu bizlere yeterince anlatamadı	-	-	518	75,1	122	17,7	50	7,2
16. Ünitenin işlenişinde ilke ve inkılap gibi kavramları anlamakta zorluk çekiyorum.	-	-	286	41,4	300	43,5	104	15,1
17. Öğretmen ders sonunda konular ile ilgili sorular sorar.	-	-	62	9,0	222	32,2	406	58,8
18. Öğretmenden ünite ile ilgili soruların cevabını alamıyorum.	-	-	512	74,2	110	15,9	68	9,9
19. Öğretmen ders sonunda konunun özetini yapar.	-	-	74	10,7	194	28,1	422	61,2
20. Öğretmen üniteyi işlerken konuya geçmeden önce geçmiş konuları hatırlatıcı sorular sorar. Kısa özet yapar	-	-	86	12,5	186	27,0	418	60,6

Örnekleme grubunda yer alan öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemleri belirlemek amacıyla hazırlanan anket 20 maddeden oluşmaktadır.

Öğrencilere yöneltilen 20 maddeden oluşan ankette öğrenciler tüm sorulara cevap vermişlerdir. Anket sorularının içerisinde öğrenciler tarafından cevapsız seçeneğini işaretleyen öğrenci bulunmamaktadır.

Anketin ilk maddesi olan ” Öğretmen derse başlamadan önce bizim dikkatimizi çekmek için kısa bir hikâye, fıkra veya anı anlatır.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun % 61,7’sini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %27,2’sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %11’ini temsil etmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun derse başlamadan önce öğrencilerin dikkatlerini çekmek için kısa bir hikâye, fıkra veya anı anlatmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Anketin ikinci maddesi olan; “ Öğretmen ünitenin işlenişi sırasında önemli noktaları “Burası önemli sınavda çıkabilir” diyerek vurgular.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun % 0,3’ünü, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %12,5’ini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %87,2’sini temsil etmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ünitenin işlenişi sırasında önemli noktaları “burası önemli sınavda çıkabilir” diyerek öğrencilere vurguladığı söylenebilir.

Anketin üçüncü maddesi olan;” Öğretmen ünite esnasında öğrenilen konuların günlük hayatta ne işe yarayacağını söyler.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %16,5’ini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %48,7’sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %34,8’ini temsil etmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin öğrencilere ünite esnasında öğrenilen konuların günlük hayatta ne işe yarayacağını sadece %34,7’sinin söylediği söylenebilir.

Anketin dördüncü maddesi olan;” Öğretmen ünite ile ilgili eğitici oyunlar oynatır, dersi zevkli hale getirir.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun % 63,5’ini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %29’unu, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %7,5’ini temsil etmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun üniteyi işlerken eğitici oyunlar oynatmadığı, dersi zevkli hale getirmediği söylenebilir.

Anketin beşinci maddesi olan; “Öğretmen ünitenin işlenişi sırasında işleteceği konudan bizi haberdar eder.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %4,9’unu, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %23,2’sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %71,9’unu temsil etmektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin büyük

çoğunluğunun ünitenin işlenişi sırasında öğrencileri konudan haberdar ettiği söylenebilir.

Anketin altıncı maddesi olan; “ Sınıfın kalabalık olması bu ünitenin anlaşılmasını zorlaştırmıştır.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun % 33,9’unu, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %34,5’ini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %31,6’sını temsil etmektedir. Bu sonuca göre sınıfların kalabalık olmasının ünitenin anlaşılmasına yüksek oranda bir etki ettiği söylenebilir.

Anketin yedinci maddesi olan; “Sınıfın fizikî yapısı (ısısı, temizliği) üniteyi anlamamı zorlaştırmıştır” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %54,7’sini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %28,4’ünü, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %17,4’ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre sınıfın fizikî yapısı (ısısı, temizliği) ünitenin anlaşılmasının öğrencilere pek fazla bir etki etmediği söylenebilir.

Anketin sekizinci maddesi olan “Ben zaten İnkılâp Tarihi dersine karşı ilgi ve istek duymuyorum.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %55,9’unu, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %28,7’sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %15,4’ünü temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin çoğunluğunun aslında İnkılâp Tarihi dersine karşı ilgi ve istek duyduğu söylenebilir.

Anketin dokuzuncu maddesi olan “Öğretmen üniteyi işlerken ders araç gereçlerini (bilgisayar, video, harita) kullanır.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %25,5’ini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %27,8’ini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %46,7’sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin bilgisayar, video, harita gibi materyalleri üniteyi işlerken yeteri kadar kullandıkları söylenebilir.

Anketin onuncu maddesi olan ; “Öğretmen sınıfta ders kitabı dışında farklı kitaplar da kullanır.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %34,8’ini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %28,4’ünü, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %36,8’ini temsil etmektedir. . Bu sonuca göre öğretmenlerin sınıfta ders kitabı dışında farklı kitapları genellikle kullandığını söylenebilir.

Anketin on birinci maddesi olan; “Öğretmen anlaşılmayan konuları sözlü anlatımın dışında daha basit ve farklı şekillerle anlatır.” ifadesine hayır diyen

öğrencilerin oranı grubun %15,7'sini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %37,1'ini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %47,2'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin anlaşılmayan konuları sözlü anlatımın dışında daha basit ve farklı şekillerde anlattıklarını söyleyebiliriz.

Anketin on ikinci maddesi olan “Öğretmen ünite ile ilgili gerekli yerlere (müze, tarihî ve turistik yerler) geziler düzenler.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %72,8'ini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun % 19,1'ini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %8,1'ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ünite ile ilgili gerekli yerlere (müze, tarihî ve turistik yerler) geziler düzenlemediği söylenebilir.

Anketin on üçüncü maddesi olan; “Öğretmene anlamadığım konuları sorarken çekiniyorum.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %46,7'sini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %32,2'sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %21,2'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin hemen hemen yarısı öğretmene anlamadıkları yeri sormaktan çekinmedikleri söylenebilir.

Anketin on dördüncü maddesi olan; “Öğretmen ünitenin anlaşılmasını kolaylaştıracak araştırma ödevleri vererek bizleri araştırmaya teşvik eder.” İfadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %15,7'sini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %39,4'ünü, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %44,9'unu temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin ünitenin anlaşılmasını kolaylaştıracak araştırma ödevleri vererek öğrencileri araştırmaya teşvik ettiği söylenebilir.

Anketin on beşinci maddesi olan; “Öğretmen konuyu bizlere yeterince anlatamadı.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %75,1'ini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %17,7'sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %7,2'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencilere Atatürkçülük ünitesinin önemine inandırdığı söylenebilir.

Anketin on altıncı maddesi olan ; “Ünitenin işlenişinde ilke ve inkılap gibi kavramları anlamakta zorluk çekiyorum.” İfadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %41,4'ünü, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %43,5'ini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %15,1'ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin

%43,5'inin ünite de geçen ilke, inkılap gibi kavramları anlamakta zorluk çektiği söylenebilir. Bu oranın yüksek çıkması Atatürkçülük ünitesinin öğrenilmesine engel teşkil ettiği söylenebilir. Öğrencilerin bu kavramları anlama oranının sadece %40'larda olması endişe verici bir sorun olduğunu söyleyebiliriz.

Anketin on yedinci maddesi olan; “Öğretmen ders sonunda konular ile ilgili sorular sorar.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %9'unu, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %32,2'sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %58,8'ini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ders sonunda öğrencilere konular ile ilgili sorular sorduğu söylenebilir.

Anketin on sekizinci maddesi olan; “Öğretmenden ünite ile ilgili soruların cevabını alamıyorum.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %74,2'sini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %15,9'unu, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %9,9'unu temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencilerin ünite ile ilgili sordukları soruları cevaplandığı söylenebilir.

Anketin on dokuzuncu maddesi olan; “ Öğretmen ders sonunda konunun özetini yapar.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %10,7'sini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %28,1'ini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %61,2'sini temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ders sonunda konunun özetini yaptığı söylenebilir.

Anketin yirminci maddesi olan; “Öğretmen üniteyi işlerken yeni konuya geçmeden önce geçmiş konuları hatırlatıcı sorular sorar. Kısa özet yapar.” ifadesine hayır diyen öğrencilerin oranı grubun %12,5'ini, kısmen diyen öğrencilerin oranı grubun %27'sini, evet diyen öğrencilerin oranı grubun %60,6'sını temsil etmektedir. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun üniteyi işlerken yeni konuya geçmeden önce geçmiş konuları hatırlatıcı sorular sorduğu, kısa özet yaptığı söylenebilir.

Tablo 48: Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre dağılımına ilişkin t- testi sonuçları.

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kız	322	2,19	,3189	685	1,198	,252
Erkek	368	2,16	,3278			

Tablo 48'e göre, öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının ortalamaları kız öğrencilerde ($\bar{x}=2,19$) iken, bu değer erkek öğrencilerde ($\bar{X}=2,16$) olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen sonuçların ışığında her iki gruptaki öğrencilerin aynı problemlerle karşılaştıkları ve aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 49: Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının ailelerinin aylık gelirlerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları.

Aylık Gelir	N	\bar{X}	s
0-500 TL	75	2,1551	,2498
501-1000 TL	159	2,5190	,2358
1001-1500 TL	385	2,4495	,2467
1501 TL üzeri	71	2,1099	,2122
Toplam	690	2,3084	,2361

Tablo 49'a göre öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumları ile ailelerinin aylık gelirleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan istatistik sonuçları verilmiştir. Bu değerler

arasındaki farklılığın anlamlı düzeyde olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda; öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlerin ailelerinin aylık gelirine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Tablo 50: Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının annelerinin eğitim düzeylerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları.

Anne Eğitim Düzeyi	N	\bar{X}	s
Okur yazar değil	45	2,0468	,3012
Okur yazar	49	2,4980	,2987
İlkokul	218	2,3547	,2279
Ortaokul	249	2,1245	,2378
Lise	80	2,2451	,3180
Yüksekokul	49	2,1397	,2997
Toplam	690	2,2348	,2806

Tablo 50'ye göre öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumları ile annelerinin eğitim düzeylerine arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analiz sonuçlarına göre öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeylerinin değişmesiyle Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumların arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 51: Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının babalarının eğitim düzeylerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları.

Baba Eğitim Düzeyi	N	\bar{X}	s
Okur yazar değil	8	2,1469	,2147
Okur yazar	32	2,0900	,3167
İlkokul	127	2,1289	,2791
Ortaokul	149	2,1795	,2349
Lise	285	2,3357	,3401
Yüksekokul	89	2,2377	,2316
Toplam	690	2,1865	,2695

Tablo 51'e göre öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumları ile babalarının eğitim düzeylerine arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek önlü varyans analiz sonuçlarına göre öğrencilerinin babalarının eğitim düzeylerinin değişmesiyle Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumların arasında istatistikî olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 52: Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının annelerinin mesleklerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları.

Anne mesleği	N	\bar{X}	s
Memur	32	2,6875	,1987
İşçi	76	2,6665	,2469
Ev Hanımı	553	2,0147	,2679
Diğer	29	2,3461	,2314
Toplam	690	2,4287	,2362

Tablo 52'ye göre öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumları ile annelerinin meslekleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek önlü varyans analiz sonuçlarına göre öğrencilerinin annelerinin mesleklerinin değişmesiyle Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumların arasında istatistikî olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 53: Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinde karşılaştıkları problemlere yönelik tutumlarının babalarının mesleklerine göre dağılımına ilişkin betimsel istatistik sonuçları.

Baba mesleği	N	\bar{X}	S
Memur	198	2,236	,3287
İşçi	190	2,497	,3034
Çiftçi	187	2,0347	,2923
Çalışmıyor	10	2,431	,2794
Diğer	105	2,254	,2610
Toplam	690	2,4287	,2930

Tablo 53'e göre öğrencilerin Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumları ile babalarının meslekleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek önlü varyans analiz sonuçlarına göre öğrencilerinin babalarının mesleklerinin değişmesiyle Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştıkları problemlere yönelik tutumların arasında istatistikî olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

IV. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular ve çıkan sonuçlara dayalı olarak geliştirilen bazı öneriler sunulmuştur.

4.1. SONUÇ

4.1.1. Öğretmen Anket Sonuçları

“İlköğretim 8. Sınıf TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaşılan sorunların öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi” çalışmasında aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken bazı problemlerle karşılaştıkları ortaya çıkmıştır.
2. Öğretmenlerin üniteyi işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin cinsiyet değişkinine göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur.
3. Öğretmenlerin üniteyi işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Öğretmenlerin derste kullandıkları problem çözme ve gösteri yöntemini mesleki kıdemi 11-15 yıl ve 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdemi 1-5, 6-10 ve 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenlere göre daha çok kullandıkları bulunmuştur.
4. Öğretmenlerin üniteyi işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin branş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu farklılık anlatım, gösteri ve gezi-gözlem yöntemindedir. Öğretmenlerin Atatürkçülük

ünitesini işlerken sosyal bilgiler mezunlarının, tarih ve coğrafya mezunlarına göre anlatım, gösteri ve gezi-gözlem yöntemini daha çok kullandıkları tespit edilmiştir.

5. Öğretmenlerin üniteyi işlerken kullandıkları metot ve tekniklerin mezun oldukları okul türü değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu farklılık soru cevap, problem, gezi-gözlem ve örnek olay yönteminde dir. Tüm yöntemleri eğitim fakültesi mezunlarının tarih ve coğrafya bölümü öğretmenlerine göre daha çok kullandıkları bulunmuştur.
6. Öğretmenlerin üniteyi işlerken materyal boyutundaki problemlerinden olan kaynak kitap eksikliği konusunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık görülmüştür. Bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre bu problemle daha sık karşılaştıkları bulunmuştur.
7. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken daha çok düz anlatım ve soru-cevap metodunu bunun yanında az oranda da olsa tartışma yöntemini uyguladıkları tespit edilmiştir. Ancak öğretmenlerin tarihi düşüncenin gelişmesini sağlayacak, akılda kalıcılığı arttıracak problem çözme, gösteri, gezi-gözlem, drama, eğitici oyunlar, örnek olay incelemesi gibi metotları fazla kullanmadıkları bulunmuştur.
8. Öğretmenlerin üniteyi işlerken kullandıkları materyallerin genellikle yazı tahtası, harita ve slayt projektörü olduğu tespit edilmiştir. Video, grafikler, şekiller, model ve numuneleri fazla kullanmadıkları bulunmuştur.
9. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerinde harita, tepegöz ve grafik kullanımında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılık 11-15 yıl arası görev yapan öğretmenlerin diğer mesleki kıdem sahibi öğretmenlere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca diğer materyallerin kullanımında da 11-15 yıl

arası görev yapan öğretmenlerin bu materyalleri daha fazla kullandıkları görülmüştür.

10. Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerinde harita, bilgisayar, grafik ve model kullanımında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılık sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünden mezun olan öğretmenler ile diğer branş mezunu öğretmenler arasında çıkmaktadır. Bu farklılıkta sosyal bilgiler mezunu öğretmenlerinin diğer branş mezunu öğretmenlere göre bu materyalleri daha fazla kullandıkları görülmektedir.
11. Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinde kullandıkları öğretim materyallerinde harita kullanımında eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerinin çoğunlukta oldukları görülmektedir. Tepegöz kullanan öğretmenlerin daha çok eğitim ve yüksek lisans mezunu öğretmenleri olduğu belirlenmiştir. Grafik materyalini kullanan öğretmenlerin çoğunluğu eğitim fakültesi ve yüksek lisans mezunu öğretmenlerinin olduğu görülmüştür
12. Öğretmenlerin üniteyi işlerken dersin başlangıcında karşılaştıkları problemlerden olan dikkat çekme, güdüleme, öğrencilere ünitenin günlük hayatta ne işe yaracağına kavratılmasında, ünitenin zevkli halde sunulması problemleri ile karşılaştıkları bulunmuştur.
13. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde öğretmenlerin karşılaştıkları problemlerin sıklığında daha çok konuları kavratma probleminde anlamlı farklılık bulunmuştur. Dersin işlenişinde öğrencilerin konuları kavratılmasında mesleki kıdemi 11-12 yıl olan öğretmenlerin mesleki kıdemi 1-5, 6-10 ve 20 yıldan fazla görev yapan öğretmenlere göre daha çok problemle karşılaştıkları bulunmuştur.

14. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde öğretmenlerin karşılaştıkları problemlerin sıklığında daha çok konuları zevkli hale getirme probleminde anlamlı farklılık bulunmuştur. Dersi zevkli hale getirme problemiyle daha çok enstitü ve fen edebiyat mezunu öğretmenlerinin karşılaştıkları görülmüştür.
15. Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde öğretmenlerin karşılaştıkları problemlerin sıklığında daha çok konuları zevkli hale getirme ve dikkat çekme problemlerinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Dersi zevkli hale getirme ve dikkat çekme problemiyle enstitü ve fen edebiyat mezunu öğretmenlerinin karşılaştıkları görülmüştür.
16. Öğretmenlerin ünitenin işlenişinde sınıfların kalabalıklığını bir problem olarak görmezken, sınıfların ısısının ve temizliğinin ünitenin öğretimini etkilediği konusunda problemle karşılaştıkları tespit edilmiştir.
17. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Dersin işlenişinde sınıfların kalabalıklığı ve sınıfların temizliği problemiyle karşılaştığını belirten öğretmenler daha çok 6-10 yıl arası ile 16-20 yıl arası görev yapan öğretmenler olduğu belirlenmiştir.
18. Öğretmenlerin branşlarına göre Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığına yönelik görüşleriyle anlamlı bir farklılık görülmüştür. Sınıfların temizliğinin dersin işlenişine etki ettiğini belirten en çok coğrafya öğretmenliği mezunu öğretmenlerinin olduğu belirlenmiştir.
19. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutunda daha çok sosyal bilgiler sınıfının olmaması ve kitapların yetersizliği gibi problemlerle karşılaştıkları görülmüştür.

20. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken mesleki kıdemlerine göre daha çok materyal eksikliği arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılıkta materyal eksikliği yaşayan öğretmenlerin çoğunluğu 1-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin olduğu tespit edilmiştir.
21. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken branşlarına göre daha çok kaynak eksikliği arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Kaynak eksikliği yaşayan öğretmenler arasında en çok bu sorunla karşılaşanlar coğrafya öğretmenliği mezunu öğretmenlerinin olduğu görülmektedir.
22. Öğretmenlerin uygun yöntemi belirleme ve farklı yöntemleri bir arada kullanma problemi ile ara sıra da olsa karşılaştıkları tespit edilmiştir.
23. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaştıkları uygun yöntemi belirlemede yaşadıkları problemde daha çok 6-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin olduğu görülmektedir.
24. Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesinin işlerken farklı yöntemleri bir arada kullanamama problemiyle anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farklılıkta enstitü mezunu öğretmenlerinin diğer fakülte mezunu öğretmenlere göre farklı yöntemleri bir arada sağlıklı bir şekilde kullanamadıkları tespit edilmiştir.
25. Öğretmenlerin üniteyi işlerken ölçme ve değerlendirmede kendilerini yetersiz görmesi ve konu hakkındaki alan bilgisinin yetersiz olması problemlerine yönelik görüşlerinde coğrafya öğretmenlerinin, sosyal bilgiler ve tarih öğretmenlerine göre bu problemle daha çok karşılaştıkları bulunmuştur.
26. Öğretmenlerin üniteyi işlerken ölçme ve değerlendirmede kendilerini yetersiz görmesi problemine yönelik görüşlerinde enstitü ve fen edebiyat fakültesi öğretmenlerinin eğitim fakültesi ve yüksek lisan öğretmenlerine göre bu problemle daha çok karşılaştıkları tespit edilmiştir.

27. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutundaki problemlerin sıklığına ilişkin sonuçlarda, öğretmenler daha çok konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremediklerini belirtmişlerdir.
28. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutunda karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerinde konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremeyen öğretmenlerin çoğunluğu 1-5 yıl arası görev yapanlar olduğu tespit edilmiştir.
29. Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştıkları problemlerin sıklığına yönelik görüşlerine ilişkin, konuyu planda gösterilen zamanda yetiştirememe ve öğretmenin kendi hazırladığı ders planına uygun dersi işleyememe problemiyle daha çok enstitü ve fen edebiyat fakültesi mezunu öğretmenlerin karşı karşıya kaldıkları belirlenmiştir.
30. Öğretmenler, Atatürkçülük ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerine ilişkin sonuçlarda yüksek oranda velilerin ilgisizliği ve öğrencilerin ailelerinden öğrendikleri yanlış bilgilerin olduğunu belirtmişlerdir.
31. Öğretmenlerin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde ara sıra da olsa öğrencilerin soru sormalarını sağlama, öğrencilerin seviyesine inememe, öğrencilerin içten denetimli olmamaları, derse katılımın düşük olması, öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlayamama ve üniteye ilişkin kavramlarla (cumhuriyetçilik, laiklik, inkılapçılık vb.) ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanmaları problemleriyle karşılaştıkları görülmüştür.
32. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığında öğrencileri derse katılımını sağlayamama, öğrencilerin içten denetimli olmamaları ve öğrencilerin ünite hakkında araştırma yaptıramama problemleriyle arasında

anlamli farklılık görülmektedir. 6-10 yıl arası ve 20 yıl üstü görev yapan öğretmenlerin bu problemlerle çok karşılaştıkları tespit edilmiştir.

33. Öğretmenlerin branşlarına göre Atatrklk nitesinin işlenişinde öğrencilerden kaynaklanan problemlerin sıklığında öğrencilerin kavram yanılgılarının düzeltilmesinde, ğrenci seviyelerine inememede, sınıf içi disiplin sorunlarında ve konuyla ilgili kavramlarla ilgili yeteri kadar ağrışımda bulunamama problemleriyle en çok karşılaşan coğrafya mezunu ğretmenlerinin olduğu tespit edilmiştir.
34. Öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre Atatrklk nitesinin işlenişinde öğrencileri soru sormalarını sağlamada, öğrencilerin derse katılımını sağlamada ve konuyla ilgili kavramlarla ilgili yeteri kadar ağrışımda bulunamama problemleriyle en çok karşılaşan öğretmenlerin enstitü ve fen edebiyat mezunu oldukları tespit edilmiştir.
35. Elde edilen sonuçların çözümünde ğretmenlerin İnkılap Tarihi ve Atatrklk dersinin işlenişinde genel itibariyle en çok karşılaştıkları sorunlar işlenen konuda ders öğretmeninin alan bilgisinin eksik olması ya da işlenen konuyla ilgisi olmayan öğretmenin dersi vermesidir. Çünkü özellikle coğrafya bölümü mezunu ğretmenlerinin bu dersin anlatımında çok fazla sorun yaşadıkları belirlenmiştir.

4.1.2. Öğrenci Anket Sonuçları

1. Öğrencilerin Atatürkçülük ünitesinin öğrenilmesinde bazı güçlüklerle karşı karşıya kaldıkları görülmüştür.
2. Öğrencilerin %61,7'si öğretmenlerinin derse başlamadan önce dikkatlerini çekmek için kısa bir hikâye, fıkra veya anı anlatmayarak derse başladığını ve öğrencilerin bunu bir problem olarak gördükleri bulunmuştur.
3. Öğrencilerin %63,5'i, öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesini işlerken eğitici oyunlar oynatarak dersi zevkli halde sunmadıklarını söylemişlerdir.
4. Öğrencilerin hemen hemen yarısı Atatürkçülük konusunun daha iyi öğrenilememesinde sınıflarının kalabalık olmasına dikkat çekmişlerdir.
5. Öğrencilerin yaklaşık %45'i İnkılap tarihi dersine karşı ön yargılı oldukları belirlenmiştir.
6. Öğrencilerin belli bir kısmı, öğretmenlerinin dersi anlatırken ders kitabı dışında başka kaynak kitap kullanmadıklarını belirtmişlerdir.
7. Öğrenciler, öğretmenlerinin Atatürkçülük ünitesiyle ilgili gerekli yerlere (müze, tarihi ve turistik yerler) geziler düzenlemesine % 72,8 gibi büyük bir oranda hayır demeleri ile öğrencilerin bu problemle büyük oranda karşılaştıkları tespit edilmiştir.
8. Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde öğrencilerin %41,4'ü ünitenin içinde geçen kavramları anlamakta zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir.

4.2. ÖNERİLER

Yapılan araştırmanın sonucunda belli sonuçlar elde edilmiştir. Hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin vermiş oldukları yanıtlardan yola çıkarak Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde bir takım problemler yaşadıkları tespit edilmiştir. Aşağıda bu problemlere yönelik çözüm önerileri verilmeye çalışılmıştır.

4.2.1. Öğretmen Problemlerinin Çözümüne Öneriler

1. Ders öğretmenleri, Atatürkçülük ünitesini anlatırken dersin havasına uygun birden fazla yöntem ve teknikler kullanabilir veya önceden etkinlikleri hazırlayarak gerektiğinde uygulayabilir. Dersin anlaşılmasında her öğretmenin bir B planının olması gerekir.
2. Öğretmenler Atatürkçülük ünitesini işlerken görsel materyallerden yararlanabilirler. Böylece belki de ders kitabının en önemli bölümü olan Atatürkçülük ünitesini daha problemsiz ve kolay anlayabilirler.
3. Öğretmenler öğrencilerin derse katılımını sağlamak için, uygun metot ve teknikleri, araç ve materyalleri, öğretim stratejilerini etkili bir biçimde kullanmalıdırlar.
4. Öğrencilere Atatürkçülüğün önemini anlatılırken müfredat programı içerisinde yer alan hedef ve davranışların kazanıma önem verilmelidir. Öğrencilerin erişmeye ulaşma derecesinin veya oranının yüksek olmasına dikkat edilmelidir.
5. Öğretmenler derste sadece Atatürkçülük konusunu değil bu konuyla bağlantılı, bu konuyu önemine dikkat çekecek, faaliyetlerde bulunabilir.
6. Okulun ve sınıfın fiziki şartları iyileştirilmeli, öğrencilerin sevecek gidecekleri, benimseyecekleri, her türlü materyali barındıran sosyal bilgiler

sınıfı mutlaka olmalıdır. Hazırlanan sınıflarda mutlaka teknolojinin nimetlerinden sonuna kadar faydalanmalıdır. Hatta bu sınıfta bir takım birincil kaynakların kopyaları da bulunmalıdır.

7. Öğretmenler Atatürkçülük konusuyla ilgili yayınlanmış dergi ve kitapları takip etmeli, imkânlar dâhilinde ulusal bilgi şöleni, panel, bildiri vb. etkinliklere katılmalıdır. Bu sayede öğretmenin alan bilgisi genişleyecek ve tarihin gerçeklerini en iyi şekilde irdeleyebilecektir. Alanında edindiği bilgileri de öğrencilerine etkili bir şekilde aktarabilecektir.
8. Öğretmenler Atatürkçülük konusunu sadece geçmişte yapılan faaliyetler değil günümüzde de yaşanan bir takım olaylarla da bağlantı kurması gerekir. Böylelikle Atatürkçülük konusu daha canlı tutularak öğrencilerin yakın çevresine inebilir.
9. Atatürkçülük ünitesi işlenirken hem öğrencilere hem de öğretmenlere yönelik konferans ya da panel düzenlenmesi ünitenin önemini vurgulayacağı için mutlaka yapılmalıdır.
10. Atatürkçülüğü anlatan birçok şiir, roman, hikâye, şarkı bulunmaktadır. Bunların öğretmenlerce öğrenilerek öğrencilere sınıfta sunulabilir.
11. Öğretmenlere, özellikle mesleki kıdemi yüksek olan öğretmenlere, Milli Eğitim Bakanlığının başlatmış olduğu Fatih projesi kapsamında öğrenci ve öğretmenlere verilen tablet bilgisayarların etkili bir şekilde kullanımı ile ilgili Hizmet İçi Eğitim seminerleri verilmeli ve Atatürkçülük konularını içeren sanal arşivler oluşturulmalıdır.
12. Cumhuriyetin ilanından sonucunda şekillenen Atatürkçülük felsefesinin evrensel boyutları anlatılarak, Atatürk önderliğindeki başlatılan çağdaşlaşma seferberliğinin üçüncü dünya ülkelerini de etkilediği anlatılmalıdır.

13. Aynı okulda birden fazla İnkılap Tarihi dersi veren öğretmen varsa bu öğretmenlerin birlikte hareket etmeleri gerekmektedir. Böylelikle önceden derslerin işlenişinde karşılaşılabilecek problemlerin önüne geçilebilir.
14. Model alma ve sosyal öğrenme modellerinin etkili olabileceği durumların çok yaşandığı okullarda öğretmenlerin bir nebze de olsa Atatürk'ün kişilik özelliklerini yansıtan davranışlarda bulunmaları öğrencilerin konulara karşı ön yargılarını azaltabilir.
15. Öğretmenler dersin konusuna bağlı olarak ara disiplinleri etkili yerlerde kullanmalı ve aynı zamanda birden çok bilgi aktarabilmelidir. Öğrencilerin aktif olarak derse katılmalarını sağlamalıdır.
16. Anketlerin en altında yer alan “ Lütfen başka problemlerinizi varsa yazınız” bölümünde öğretmenlerin çoğunluğu haftalık ders saatlerinin 2010 yılından itibaren 3 saatten 2 saate düşürülmesinin programlarının yetişmesinde ve konuların öğretiminde yetersiz kaldığını belirtmişlerdir. Bundan dolayı yetkili merciler tarafından T.C. 8. Sınıf İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin haftalık 2 saatten 3 saate çıkartılması gerekmektedir.

4.2.2. Öğrenci Problemlerinin Çözümüne Öneriler

1. Öğrencilerin dikkatini derse çekmek amacıyla öğretmenler tarafından dersin başlangıcında kısa hikaye, fıkra veya konuyla ilgili bir anı anlatılabilir.
2. Dersin işlenişi esnasında öğretmenlerin dersi zevkli hale getirmeleri için oyunlar oynatılmalı ve drama yaptırılmalıdır.
3. Dersliklerin kalabalık olması hem öğrenciler için hem de öğretmenler için bir sorun olduğu için sınıfların mevcudu mümkün mertebe azaltılmalıdır.

4. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ön yargılı olan öğrencilerin bu ön yargısını giderebilmek için öğretmenlerin dersi ilgi çekici hale getirmeleri gerekir. İmkanlar dahilinde çeşitli geziler düzenlenmelidir.
5. Atatürkçülük dersinin işlenişi esnasında öğretmenlerin ders kitabı dışında başka kitap kullanmamaları öğrencilerin sadece bir kitaptan etkinlik yapmalarına neden olmaktadır. Bunun önüne geçebilmek için öğretmenler konuları anlatırken farklı kaynaklardan etkinlik vermelidirler.
6. Atatürkçülüğün öğrenciler tarafından yeterince benimsenmesi ve öğrencilerde duyuşsal kazanımların güçlendirilmesinde etkili yöntem olan gezi-gözlem kullanılmalıdır. Bunun için Cumhuriyet Müzesi, Savaş Alanları ya da Anıtkabir'e geziler yapılmalıdır. Eğer imkânlar mevcut değilse internette sanal müzelere girilerek izlettirilmelidir.
7. Öğrencilere ders dışı etkinlikler verilerek onların bilişsel ve duyuşsal kazanımlar elde etmelerine yardımcı olunmalıdır.
8. Performans ve proje ödevlerinin nitelikli, güncel ve ulaşılabilir olmasına dikkat edilmelidir.
9. Öğrencilerin derste sıkılmalarını önlemek için öğrencilerin derse aktif katılımı sağlanmalıdır. Bilimsel düşünen, paylaşabilen, tartışabilen, yaratıcı olabilen, milli şuuru benimseyen bireylerin yetiştirilmesine özen gösterilmelidir.
10. Sınıflarda ve okulda öğrencilerin kendilerini etkin bir şekilde gösterebilmeleri için öğrencilere özgür bir ortam sağlanmalıdır.
11. Bireysel farklılıklar göz önüne alınarak derslerin hazırlanması ve buna göre önceden tedbirlerin alınması gerekmektedir. Her öğretmenin mutlaka bir B planı olmalıdır.

12. Bir konu veya olaya önyargılı olarak yaklaşmak öğrenciler için o konunun öğrenilmesine ket vurmaktadır. Böylelikle İnkılap Tarihi dersi öğrenciler için sıkıcı olmaktan başka bir şey haline gelememektedir. Bunu önüne geçebilmek için öğrencileri cesaretlendirmek gerekmektedir.
13. Konuların anlatımına uygun yöntem ve teknikler geliştirilerek derslerin daha etkili olması sağlanabilir. Yapılandırmacı eğitim sistemine ayak uydurularak öğrenci seviyesine inilmelidir.

KAYNAKÇA

- AKBABA, B., (2007). **Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersinin Amaçlarına Yönelik Öğrenci Görüşleri**. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- ALPEREN, B., (2008). **Tarih Öğretmenlerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretimine ilişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler (Kıdem, Mezuniyet, Okul Türü ve Cinsiyet) Açısından İncelenmesi. (Konya Örneği)**. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- ASLAN, E., (2005). **Türkiye’de Tarih Eğitiminin Sorunları**. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi.18:106-114. İzmir.
- AŞGIN, S., (2002). **Atatürkçü Düşünce Sistemi**. Türk İdare Dergisi. Sayı 437. Ankara.
- AYCAN, Y., (2010). **”İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramları Anlama Düzeyleri ve Kavram Yanılgıları (Gördes Örneği)**. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi) Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Manisa.
- AYBARS, E., (1994). **“Türk Devrim Tarihi Dersleri Üniversitelerde Nasıl Verilmelidir” Tarih Öğretimi Ders Kitapları Sempozyumu**. Tarih Vakfı Yurt Yayınları. Ankara.
- BAKAR, Yaşar., (2001). **Ankara Merkez İlçelerdeki TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Öğretmenin Yöntem Seçimini Etkileyen Faktörler**. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara.

- BİNGÖL, M., (2009). **İlköğretim 2. Kademe 8. Sınıfta Okutulan Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretimi, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri.**(Ağrı Örneği). (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., (2002) **Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı.** Pegem A Yayıncılık. Ankara.
- BOZCAN, M., (2002). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Tarih Konularının Öğretiminde Öğrencilerin Tarih Düşüncesinin Gelişimi.** Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul.
- CEMİL, Ö. ve diğerleri., (2009). **Sosyal Bilgiler Öğretimi, Demokratik Vatandaşlık Eğitimi.** Pegem Akademi. Ankara.
- DELEN, S., (2007). **İlköğretim Ve Ortaöğretimde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri.**(Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi).Ankara.
- EMİROĞLU, G., (2002). **İlköğretimde Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konularının Öğretimi Üzerine Bir Araştırma.** Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Konya.
- ERASLAN, Ç., (2013). **Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II Ders Kitabı.** Yayın No:1988. Anadolu Üniversitesi. Eskişehir.

- GENCER, H., (2007). **İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Amaç Gerçekleştirme Başarısına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi.** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Diyarbakır.
- GÖKTEPE, O., (2009). **Okullarda ve Dershanelerdeki Tarih Öğretiminin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Karşılaştırılması.** (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- GÖMCÜ, B., (2006). **İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Kurtuluş Savaşı Dönemi Ünitesinin İşlenişinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri.** (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- KARASAR, N., (2010) **Bilimsel Araştırma Yöntemi.** Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- KAYA, B., (2008). **Oluşturmacı Yaklaşımına Göre Düzenlenen İlköğretim T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersinin Öğrenmeye Etkisi: Bir Eylem Araştırması.** (Yayımlanmış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- KISA, Y., (2012). **Sosyal Bilgiler Öğretiminde Müze Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi.** (Afyonkarahisar Örneği). (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Afyon.
- KÖMÜRCÜ, Z., (2002). **İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramların Kazandırılma Düzeyi.** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

- NALÇACI, A., (2006). **İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Programındaki Coğrafya Konularının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi.** (Yayımlanmış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Erzurum.
- ÖZBARAN, S., (1998). **Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları.** 9 Eylül Yayınları. İzmir.
- ÖZÜÇETİN, Y., (2005). **Atatürkçü Düşünce Sistemi. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi.** Cilt 6, Sayı 1, 59-65. Kırşehir.
- SAFRAN, M., (2004). **“Eğitim Bilimi Açısından Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Öğretimi”.** Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Yöntem Arayışları. **Sempozyum.** (edi: Bahaeddin Yediyıldız vd.) Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü. Ankara.
- SAĞLAM, H. İ., (1997). **İlköğretim Okullarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminin Değerlendirilmesi.** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- ŞİMŞEK, A., (2002) **İnkılâp Tarihi Dersinin Gerekçeli Tarihçesi. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi,** Cilt 3, Sayı:1. Kırşehir
- SUNGUR, Z., (2013). **Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Türkiye'nin Toplumsal Yapısı Ders Kitabı.** Yayın No:1631. Anadolu Üniversitesi. Eskişehir.
- TAŞ, S. B., (2004). **İlköğretim 6,7 ve 8. Sınıflar Seçmeli Ders Programlarının Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi.** (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.

- TAŞTAN, M., (2004). **Lise 3. Sınıflarda Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Kurtuluş Savaşı Nasıl Anlatılmalıdır?** (Yayımlanmış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- YEKREK, Ş., (2006). **İlköğretim Sekizinci Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersinde Çoklu Zeka Kuramının Öğrencilerin Erişimine ve Derse Karşı Tutumlarına Etkisi.**(Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Bolu.
- YILMAZ, D., (2005). **İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılaplarını Kavrama Düzeyleri.** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- YILMAZ, S. M., (2004). **İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Programı İçeriğinin Değerlendirilmesi.** (Alan Araştırması). (Yayımlanmış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- WİLLAİME, J-P., (2009). “European Integration, Laïcité, and Religion”, **Religion, State and Society**, 37 (1&2) March: 23-35.
- <http://www.ataturktoday.com/AtaturkIlkeleriveInkilaplari.html> (08/08/2013)
- http://www.ted.com/playlists/125/tv_special_ted_talks_educatio.html (03/09/2013)
- http://www.ted.com/playlists/125/tv_special_ted_talks_educatio.html (03/08/2013)
- http://tr.wikipedia.org/wiki/Atat%C3%BCrk_%C4%B0lkeleri (02/06/2013)
- <http://www.youtube.com/watch?v=kQbnLMeUXjU> (10/05/2013)
- <http://edition.cnn.com/2010/OPINION/03/17/ted.ken.robinson/index.html> (12/12/2013)

EKLER

Ek 1: Kişisel Bilgi Formu ve Öğretmen Anket Formu

ÖĞRETMEN ANKET FORMU

Değerli Meslektaşım,

Bu araştırma, Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin “Atatürkçülük ” ünitesinin işlenişi sırasında karşılaşılan problemlerin çözümüne katkı sağlama amacındadır. Bu amaçla görüşlerinizin alınmasına ihtiyaç duyulmuş ve elinizdeki anket hazırlanmıştır.

Anketteki cevaplarınız bilimsel amaçlar dışında kullanılmayacak, başkalarınca bilinmeyecektir. Bu nedenle anket formunun üzerine ad ve soyadınızı belirtmenize gerek yoktur.

Çalışmanın bilimsel nitelik taşıyabilmesi, kuşkusuz vereceğiniz cevapların niteliği ile doğru orantılıdır. Bu sebeple size en uygun seçenekleri işaretleyiniz.

İlgi ve katkılarınıza şimdiden teşekkür ederim.

Şafak KAHRAMANOĞLU
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

BİRİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ

Cinsiyetiniz?

Bay Bayan

Kıdeminiz?

1-5 Yıl 6-10 Yıl 11-15 Yıl 16-20 Yıl
 20 Yıdan Fazla

Branşınız?

Sosyal Bilgiler Tarih Coğrafya Diğer.....

En son mezun olduğunuz ya da olacağınız okul?

Eğitim Enstitüsü Eğitim Fakültesi Yüksek Lisans/Doktora
 Fen-Edebiyat Fakültesi

İKİNCİ BÖLÜM

1. Atatürkçülük Ünitesini işlerken kullandığınız metot ve teknikleri derecelendiriniz

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Anlatım	()	()	()	()
Soru-Cevap	()	()	()	()
Problem Çözme	()	()	()	()
Tartışma (Münazara, Sempozyum, Zıt Panel, Fikir Taraması, Beyin Fırtınası vb.)	()	()	()	()
Gösteri	()	()	()	()
Gezi-Gözlem	()	()	()	()
Drama	()	()	()	()
Eğitici Oyunlar	()	()	()	()
Örnek Olay İncelemesi	()	()	()	()

Diğer.....

2. Atatürkçülük Ünitesi ile ilgili öğretim materyallerini kullanma sıklığınızı değerlendiriniz.

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Yazı Tahtası	()	()	()	()
Harita	()	()	()	()
Tepegöz	()	()	()	()
Slayt Projektörü	()	()	()	()
Bilgisayar yazılımları	()	()	()	()
Televizyon ve Video	()	()	()	()
Grafikler ve Şekiller	()	()	()	()
Model ve Numuneler	()	()	()	()

3. Atatürkçülük ünitesinin işlenişi sırasında dersin başlangıcında karşılaştığınız problemlerin sıklığını belirleyiniz

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Dikkat Çekmede	()	()	()	()
Güdülemede	()	()	()	()
Öğrencileri öğrendikleri üniteden günlük hayatta nasıl yararlanacaklarını yeterince kavratamıyorum	()	()	()	()
Üniteyi işlerken dersi zevkli hale getirmekte zorlanıyorum	()	()	()	()

4. Atatürkçülük ünitesini işlerken sınıfların fiziki durumlarının dersin işlenişine olan etkisinin sıklığını belirtiniz.

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Sınıfların kalabalıklığı	()	()	()	()
Sınıfların temizliği	()	()	()	()
Sınıfların ısısı	()	()	()	()

5. Atatürkçülük ünitesini işlerken materyal boyutundaki problemlerinizin sıklığını belirtiniz.

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Okuldaki materyal eksikliği(harita, tepegöz v.s)	()	()	()	()
Sosyal Bilgiler sınıfın olmaması (materyallerin taşınmasındaki sıkıntı)	()	()	()	()
Tepegöz ya da Bilgisayar gibi materyallerin nasıl kullanılacağını bilmemem	()	()	()	()
Ders kitaplarının yetersizliği	()	()	()	()
Kaynak kitap bulmada	()	()	()	()

6. Atatürkçülük ünitesini işlerken karşılaştığınız problemleri yöntem boyutundaki sıklığını değerlendiriniz.

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Uygun yöntemi belirlemede	()	()	()	()
Farklı yöntemleri bir arada kullanmada zorluk yaşıyorum	()	()	()	()

7. Atatürkçülük ünitesini işlerken ölçme ve değerlendirmede karşılaştığınız problemlerin sıklığını belirleyiniz.

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Ölçme değerlendirmede kendimi yetersiz hissediyorum	()	()	()	()
Konu hakkındaki alan bilgimin yetersiz olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()

8. Atatürkçülük ünitesini işlerken planlama boyutundaki problemlerinizin sıklığını belirleyiniz.

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Konuyu planda gösterilen zamanda yetiştiremiyorum.	()	()	()	()
Ders planıma uygun bir şekilde dersi işleyemiyorum	()	()	()	()

9. Atatürkçülük Ünitesini işlerken öğrencilerden kaynaklanan problemlerinizin sıklığını belirleyiniz.

	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Her zaman
Öğrencilerin önceden yanlış öğrenmelerinden dolayı kavram yanlışlarının düzeltilmesinde zorluk yaşıyorum.	()	()	()	()
Öğrencileri soru sormalarını sağlamada zorlanıyorum	()	()	()	()
Öğrencilerin seviyesine inmede zorlanıyorum	()	()	()	()
Öğrencilerin disiplin sorunlarından dolayı dersi işlemede zorluk yaşıyorum.	()	()	()	()
Öğrencilerin içten denetimli olmamalarından dolayı zorlanıyorum	()	()	()	()
Öğrencilerin derse katılımını sağlamada zorlanıyorum.	()	()	()	()
Öğrencilerin ünitenin işlenişinde ailelerinden aldıkları bilgilerin konun anlaşılmasına etkisi olduğunu düşünüyorum.	()	()	()	()
Öğrenci velilerinin ilgisizliğinin konunun öğretimini zorlaştırdığını düşünüyorum.	()	()	()	()
Cumhuriyetçilik, İnkılap vb gibi ünite içerisinde yer alan kavramlarla ilgili gerekli çağrışımı yaptırmakta zorlanıyorum.	()	()	()	()
Öğrencilerin ünite hakkında araştırma yapmalarını sağlamada zorlanıyorum	()	()	()	()

10. Başka problemleriniz varsa belirtiniz lütfen.....

Ek 2: Kişisel Bilgi Formu ve Öğrenci Anket Formu**ÖĞRENCİ ANKET FORMU**

Sevgili Öğrenciler

Bu anket, ilköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin Atatürkçülük ünitesinin işlenişinde karşılaşılan problemlere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmaktadır.

Anket sorularını dikkatlice okuyarak içtenlikle ve doğru olarak anket formu üzerinde cevaplandırmanız, cevapsız soru bırakmamanız yapılacak çalışmaların amacına ulaşmasına büyük oranda katkıda bulunacaktır.

Ankete vereceğiniz cevaplar, bilimsel amaçlarla gruplandırılarak değerlendirilecektir. Bu sebeple anket formunu üzerine ad ve soyadınızı belirtmenize gerek yoktur.

İlgi ve katkılarınıza şimdiden teşekkür eder, başarılarınızın devamını dilerim.

Şafak KAHRAMANOĞLU
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

BİRİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ

1.Cinsiyetiniz

- () Kız () Erkek

2. Annenizin eğitim durumu nedir?

- () Okur – Yazar Değil () Okur – Yazar () İlkokul Mezunu
 () Ortaokul Mezunu () Lise Mezunu () Yüksekokul
 Mezunu

3. Babanızın eğitim durumu nedir?

- () Okur – Yazar Değil () Okur – Yazar () İlkokul Mezunu
 () Ortaokul Mezunu () Lise Mezunu () Yüksekokul
 Mezunu

4.Annenizin mesleği nedir?

- () Memur () İşçi () Ev Hanımı () Diğer

5. Babanızın mesleği nedir?

- () Memur () İşçi () Çiftçi () Çalışmıyor
 () Diğer

6. Ailenizin aylık geliri nedir ?

- () 0 – 500 YTL () 501 – 1000 YTL () 1001 – 1.500 YTL
 () 1.501 YTL ve üzeri

İKİNCİ BÖLÜM

<p>Bu anket İlköğretim 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nin "Atatürkçülük" ünitesinin işlenişinde karşılaştığımız problemlerin tespit edilmesi ve bu problemlere çözüm önerileri getirmek amacıyla yapılmıştır.</p> <p>Her sorunun karşısına size en uygun olan yanıtı işaretleyiniz.</p>				
		EVET	KISMEN	HAYIR
1	Öğretmen derse başlamadan önce bizim dikkatlerimizi çekmek için kısa bir hikâye, fıkra veya anı anlatır.	()	()	()
2	Öğretmen ünitenin işleniş sırasında önemli noktaları "burası önemli sınavda çıkabilir" diyerek vurgular.	()	()	()
3	Öğretmen ünite esnasında öğrenilen konuların günlük hayatta ne işe yarayacağını söyler.	()	()	()
4	Öğretmen ünite ile ilgili eğitici oyunlar oynatır ders zevkli hale getirir.	()	()	()
5	Öğretmen ünitenin işleniş sırasında işleteceği konudan bizi haberdar eder	()	()	()
6	Sınıfın kalabalık olması bu ünitenin anlaşılmasını zorlaştırmıştır.	()	()	()
7	Sınıfın fiziki yapısı(ısı, temizliği) üniteyi anlamamı zorlaştırmıştır.	()	()	()
8	Ben zaten İnkılâp Tarihi dersine karşı ilgi ve istek duymuyorum.	()	()	()
9	Öğretmen üniteyi işlerken ders araç-gereçlerini (bilgisayar, video, harita) kullanır.	()	()	()
10	Öğretmen sınıfta ders kitabı dışında farklı kitaplar da kullanır.	()	()	()
11	Öğretmen anlaşılmayan konuları sözlü anlatımın dışında daha basit ve farklı şekillerle anlatır.	()	()	()
12	Öğretmen ünite ile ilgili gerekli yerlere (müze, tarihi ve turistik yerler) geziler düzenler.	()	()	()
13	Öğretmene anlamadığım konuları sorarken çekiniyorum	()	()	()
14	Öğretmen ünitenin anlaşılmasını kolaylaştıracak araştırma ödevleri vererek bizleri araştırmaya teşvik eder	()	()	()
15	Öğretmen bizleri Atatürkçülüğün önemine yeterince inandıramadı.	()	()	()
16	Ünitenin işlenişinde İlke ve İnkılap gibi kavramları anlamakta zorluk çekiyorum.	()	()	()
17	Öğretmen ders sonunda konular ile ilgili sorular sorar.	()	()	()
18	Öğretmenden ünite ile ilgili sorduğum soruların cevabını alamıyorum.	()	()	()
19	Öğretmen ders sonunda konunun özetini yapar.	()	()	()
20	Öğretmen üniteyi işlerken yeni konuya geçmeden önce geçmiş konuları hatırlatıcı sorular sorar. Kısa özet yapar.	()	()	()

Ek 3: Araştırma İzin Belgeleri

T.C.
AYDIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 66329276/605/291368
Konu Araştırma İzni

22/03/2013

VALİLİK MAKANIMA
AYDIN

Celal Bayar Üniversitesi'nin 11.03.2013 tarihli ve 3358 sayılı yazılarında; Sosyal Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak KAHRAMANOĞLU tarafından, "İlköğretim 8. Sınıf TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Atatürkçülük Ünitesinin İşlenişinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışmasının İlimiz Temel Eğitim Kurumlarında uygulama yapma isteği bildirilmiştir.

Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak KAHRAMANOĞLU'nun belirtilen konudaki tez çalışmasını İlimiz Temel Eğitim Kurumlarında uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarımızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Pervin TÖRE
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
22/03/2013

Halil CANAVAR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Meşrutiyet Mah. Kültür Cad. No:20 AYDIN

Telefon:0-256-2151028

Faks:0-256-2251268

T.C.
AYDIN VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 66329276/605/435606

02/04/2013

Konu: Araştırma İzni.

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

MANİSA

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şafak KAHRAMANOĞLU'nun, "İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Atatürkçülük Ünitesinin işlenişinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında, İlimiz Temel Eğitim Kurumlarında uygulama yapma isteğini uygun gören Valilik Makamının Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Pervin TÖRE
Milli Eğitim Müdürü

Eki :
- Onay (1 Adet)

Güvenli Elektronik İmza ile
Aynı ile Aynıdır

03.04/2013.

Ergun Tokmak
Şef

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ca86-b323-37ab-b0ce-5a56 kodu ile yapılabilir.

Meşrutiyet Mah.Kültür Cad. No:20 AYDIN
E-posta : aydinmem@mcb.gov.tr
Web : <http://aydin.meb.gov.tr>

Ayrıntılı Bilgi:Şef Ergun TOKMAK
Telefon :0-256-2151028 Dahili:101
Faks :0-256-2251268